A

454

II.

* A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA *

MIKROFILMTÁR

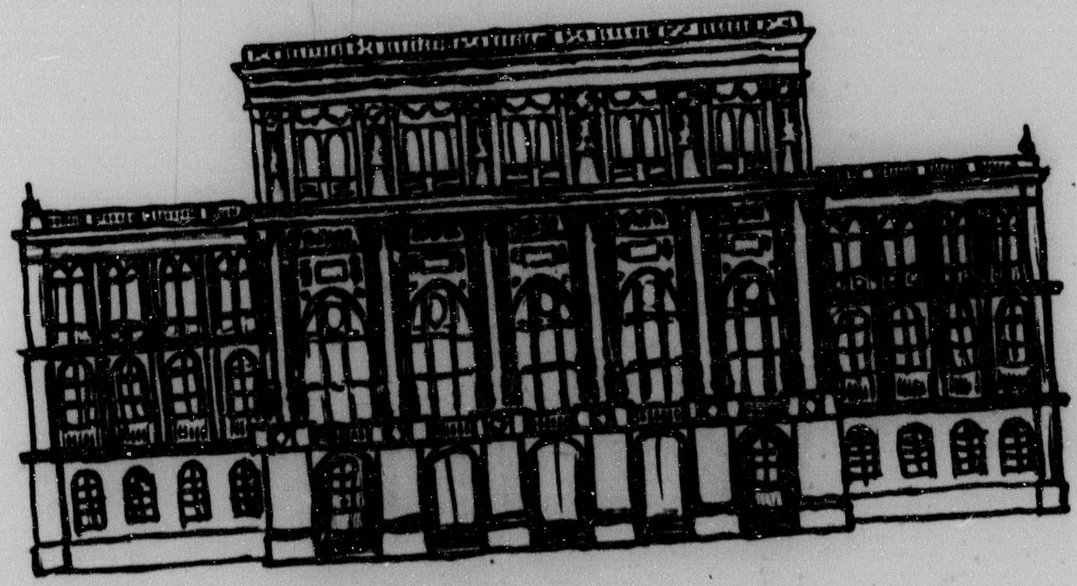

BUDAPEST

* BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE *

1959

FOTO
Sz. T.

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM LEVELEZÉS

4.º 61/b.

TOLDY FERENC LEVÉLTÁRCSAJA

II. „B"

1 2 3

M. Irodalom

4 drát

[I-I

[Levelezés.]

Toldy Ferencz leveltárczája.

II. Kötet.

Balogh Pál 17 levél. I. Köt. I. öszszesen 1
Barsi 1 "
Barabás Miklós 4 "
Barkasy Imre 1 "
Bartakovics, Ignácz 4 " I. Köt 2, öszszesen 6
Bartal György id. 7 levél
Bartos Gyztás 1 "
Bitthyány Julia grófné 5 "
" Kázmér gr. 1 "
" Lajosné gr. 1 "
Bauer Markfi Hermann 3 "
Bayhofer György 1 "
Bárány Agoston 5 "
" Boldizsár 1 "
" Borbála 1 "
Bárfay Józsefné 5 " I. Köt. 1
Bach Villi 1 "
Bátky Károly 1 "
Báthori Zsigmond 1 "
Bárány Fidel 18 " I. Köt 4. ö
Bazovcsanics Róbert 1 "
Behrnauer W. F. A 2 " I. Köt. 1
Bellogh József 1 "
Benczur Ihmy 3 "
Benöfy Soma 1 "

Be

M. Irod.
[Levelezés]
61 B. Sám.

M. Irodalom

4 drét

61 b)

[I-LIX Köt.]

[Levelezés]

Toldy Ferenc levéltárczája.

II. Kötet.

Balogh Pál 17 levél. I. Köt. I összesen 18. lev.
Barsi 1 "
Barabás Miklós 4 "
Barkasy Imre 1 "
Bartakovics, Lesek 4 " I. Köt 2, összesen 6 lev.
Bartal György id. 7 levél.
Bartos Gyztáv 1 "
Batthyány Julia grófné 5 "
" Kázmér gr. 1 "
" Lajosné gr. 1 "
Bauer Markfi Hermann 3 "
Bauhofer György 1 "
Bárány Ágoston 5 "
" Boldizsár 1 "
" Barbála 1 "
Bárfay Józsefné 5 " I. Köt. 1 összes. 6 lev.
Bock Villi 1 "
Bátky Károly 1 "
Báthori Zsigmond 1 "
Bécsy Fidél 18 " I. Köt 4 összes. 22 lev.
Bezovcsevics Róbert 1 "
Behrnauer W. F. A 2 " I. Köt. 1. összes. 3. lev.
Bellogh József 1 "
Benczur Ihnes 3 "
Benöfy Sama 1 "

Bene

M. Irod.
[Levelezés]
61 Szám.

Bene Ferencz itj. 3 levél.
" Sámuel János 1 "
Beöthy Zsigmond 6 "
Bernstein dr. Hugo Kanty 1 lev.
Bartha Sándor 2 "

1 – 59 lap

31. levélsiszt. 101 levél.

Régi jelzés: 207 Szám.

Balogh Pál levelei

30. Balogh Pál
1644
1837–1860

MAGY. TUDOM. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Pest Majus 21-dt 1837

2

Tekintetes Titoknok úr!

Ezennel van szerencsém riskaküldeni egy csomó folyóiratot, két könyv-
vel együtt a társaság könyvtárába, valamint egy úttal
Zsarnay, keresztény erkölcstudományát is, melyet prof
Nyiri küld 1. Datuknál a könyvtár számára, idézárni.
Kérem egyszersmind kegyedet, méltóztatnék a mult évi
magyar bibliografiát s a tudományt jövő kötetébe
jövő m. t. t. ülésekre elküldeni s engemet a tudomány-
tári honorarium végett is értesíteni. Hallom hogy minden
darabot specificálni kell, de a mi réam nézve felette
teiches dolog volna. Ohajtanék hát erről bizonyost tudni.
Végre ana kérem kegyedet, hogy ha ő Exjamt az Elöl-
ülőnek írni fog, leendő alkalommal, méltóztatnék megem-
líteni azt, hogy kegyességéből a Blätter zur Kunde
der Literatur des Auslandes folyóiratot vetten, de a
társaság czéljával megegyezőnek nem találom —

az

3

az előtt ezak külföldi tudósiráskból ezmetvén — s
külünben is ugyan azon lapokat, ez eftendőben a lapsiro
is járatja s én inkább olyat kívántam volna, melly
a mellett hogy ezéljainkal megegyézne, ne volna másra
deftes valáltató. Ha ennélfogva ő Exjai kegyes helyben
hagyását adná, ezen lapokat — mint külségrelenéket —
megszüntetnénk s inkább ebbeli jóságát ő Exjaná
másra kívánnánk használni. —

tiszelő kolyegi
Szilagyi Dál

ezn
Ezen
hogy

Pef. Januar 28th 1839
Vett. J. 29.

4

Tisztelt Collega Ur!

Midőn ezennel a tudományt' jegyzékét küldeném s szíves gondoskodásába ajánlanám, nem állhatom meg, hogy hozzám intézett sorára némi észrevételeket ne tegyek, ha egyebért nem is, mint azon gyanú elhárításáért, hogy gri tacet consentit. Kegyed alokban azt nyilatkoztatja ki, maga megnyugtatására, hogy én vagyok az, ki minden tiszodalmat elutasít sat, s Kegyed az, ki közelítést keresett sat. Ezen szavakra legelősiör is azt bátorkodom megjegyezni, hogy azok azon szellemben vannak írva, mellyben Kegyed mindég szeret maga felöl szóllani. Kegyed mód nélkül szereti énjét, szeret mindenütt a legtisztább öszinteség fénykörében mutatkozni s mindég másban keresni minden hibát, minden fogyatkozást, minden tévedést. Egyébkint lehetetlen lett volna, a fentebbi sorokat írnia. Mert mikor, melly órában, mi alkalommal ajánlatot nekem Kegyed vagy szövetségesei által tiszodalom? s mikor és melly alkalommal utasítottam én azt el? De a mi

tőbb
5

rasser, az gyanúsan, hogy

Jelintetes
Sehedel Ferencz A. Dr.
s m. t. t. titokrat Uri
helyben

iószágát

több, mikor, mellyt írátan állhon meg Kegyed ezen gon-
dolat, hogy Lemélyemre nézve, Tőrelmére szüksége volna?
Kegyed, — ki engemet, mióta a literatorai pályán mozgok,
alig emlitve vallata jó dával, ki nem csak azt, mi
mint bizgó ügyeleret i szerzalmi gyümölcse, némi emlitést
érdemlett volna, elhallgatá, hanem még azt is, mit valán
némi érdemlést lehetett volna tehetsége, vélem lévén czéljai
hirdetá; Kegyed, ki legtöbbször, mióta Ügyelmezője él,
semmi alkalmat el nem mulasztá, mellyben bol nyilvan,
bol titelyes szavakba rejtve, bol allegoriában, mondhassa
tudvalevőleges; ki az egész olvasó publicum előtt vita
gos szavakban mondá ki, hogy nem szeretlek; ki, hogy
többek előszámlálásával az időt ne vesztettem, szeretlek ez
előtt is, Kallay' iratlan és nevetséges ostobaságait dicsér
lelkesi ellen, de indirecte ellenem, Ügyelmezője felvette,
allon mindin valódi tudományos vitatkozást elutasít, mert
amaz nem szeretett, ezek pedig pártos sutasó embert
érdekelnek? s Kegyed ki ezeket tetsi s szeleti egy
olly ember ellen, ki elétől fogva bélesrendő volt s ki
tetlik meg nem tántorit, ki ama gyalázatos conversatiom

legyen

legyen pedig ön egy szót sem szólt s titkával Kegyed
Kegyesztek jóvalmi nyilatkozatom, nem óhajtja, nyugodt szívvel
elmondani, hogy tőrelmére tereszt?! Nem óhajtja
elmondani, hogy ön minden tiszteletet elmulasztottam?
Valóban, l'amour propre est le plus grand de tous les
flatteurs. — Többet tovejesztendi ez ügyet se időm se
kedvem, annyival inkább mivel annak semmi kedvezést nem
látom. Ezen egy pár sort vegye meg Kegyed, mint kérési
által gerjesztett elmélkedést, s higyje el, hogy semmi
szándékom ellenére, ha fenebbi kérésit csak ugyan ha
gösszére kiedelen vereté, s hogy ha benem visszatérésére nem
kivánt tapasztal, az egyedül Kegyed' munkája. Valósz

Ki nyal sem szeretnem tudni a tudományait
januárius fizetét, melly más tagnak szeretnél volt, de
i mellyet ülési nem tévén által nem akartam s be nem is
hirdetlatam, mi ok ellenül vala az agyalom gerjesztve.

Maradok teljes tisztelettel

Kegyed kollega társa

alázatos szolgája
Szabó Pál

Pesten Julius 11 Kai 1837

6

Tekintetes Titoknok Ur!

Sajnálva hallottam már tegnap, sajnálva látom most Kegyed' hivatalos leveléből, de sajnálva tapasztalom átaljában, mikéat még alig indúlt meg a Tudományt' új folyama, már is többféle kifogások s kisebbítések támadának ellene. Mi illeti a tegnapi kifogást, arra im' ezek, a Küldöttség' nevében mondanivalóim.

A' tudós Tarsaság, ha szinte hosszas vitatások után is, de csak ugyan elhatározá, hogy a Tudományt' külsejének elintézése egészen a Küldöttségre leszen bízva. Méltóztassék Kegyed a felöl meggyőzettetve lenni, hogy a Küldöttség a benne vetett bizodalommal visszaélni nem akar s annál kevésbé kíván meggondolatlanság vagy szeszedés' vétkébe esni

s' ank

enged s csakhen elhatarozásra ... rassék, ait gyanittató, hogy a ...

Tekintetes Tudós Schedel Gyarmen Dr. rendszerint professor s m. t. t. titoknak Urnak, nyári kivánlatal

Lelyba

átaljában, hogy azt mit tesz, megfontolva
tesszi. Egy olly hiba, millyennel vádoltatott
tegnap a szerkeztetőség, — szükséges czimlap
nélkül bocsátani világ eleibe a Társaság fo-
lyóiráját — bizonnyal a legnagyobb gondat-
lamságok egyike lett volna. — Szerencsém
vala, annak idejében, a Küldöttség határo-
zatát, a tudományszás formája iránt, a tu-
dós társaság eleibe terjeszteni, de mivel
az mint sajnálva látom, egészen feledékeny
ségbe ment, szükségesnek látom azt ezennel
kegyed s általa a Társaság előtt megújítani

A Tudományszás formája iránt, megegy-
gyezett abba a Küldöttség, hogy mintázul
az angol Review-k vétessenek, mint a
nélkül is szinte negyed ívatok s igen méltó
példányok. Ezek példájára, a Tudományszás
évenkenti négy füzete, két kötetet tend.
Az első kötet készen áll, czimlappal
s mutatóval ellátva. Azonban a Tudomány-
szás

szás a Review-któl eltér annyiban, hogy
foglalatja két fő osztályra oszlik. Hogy hát
ez a két fő osztály magában állhasson, mire
mint gondolom, egyik sem lesz méltatlan, szük-
ség vala még két specialis czimlapra is,
mellyeknek egyike most jelent meg. Megjelen-
hetett volna ez az első füzettel is más,
s ez csak azért nem történt, hogy rajta
a kömetszetek dámát is adni lehessen.
Körönséges czimlapot adni itt szükségtelen pa-
prior vesztegetés lett volna, a mint hogy
nem is fog találni. Kegyed egy Review-ban
is egynél több czimlapot, egy egy kötet dá-
mára. Mindenki látja hogy a második fü-
zetben az első füzet lapjai folytattatnak.
Minek hát ide is czimlap? Ki be nem
akarja köttetni, az ott találja a borítékon
a czimlapot. Például vagyon szerencsém
kegyednek küldeni a Foreign Quarterly Review
7-dik kötetét. Ott hol a jegy van,
fogja kegyed találni a két füzetből
álló

álló köteg csimlapját — s ezen kívül
többet nem — a mutatóval együtt. S épen
így fog Kegyed a többi Revierben is
minden két két füzetre egy csimlapot
találni. De hivatkozom e mellett akármely más
külföldi folyóirásra is, France littéraire,
Morgenblatt s az. Mellyiknél talál Kegyed
minden füzetben csimlapot? s nem czél-
irányszerűen s haszontalan papirszveszegetés
volna e ez? Mi van ebben olly nagy hi-
ba? Vagy csak épen a Magyarok nem le-
hetnek el csimlap nélkül, minden füzetben,
mint mutatja a Tudományos gyűjtemény? Ké-
rem Kegyedet, értsük meg már valahára egy
mást, s ne keressünk kákán csomót. —
Végre azza kérem Kegyedet, ne terheltessék
a tiszteletben kitenni ezt: Egy különös csim-
lappal azok számára, kik annak idejében,
a ttás oszlyait különös alakjuk köttetni.

Vagyok teljes tisztelettel

Kegyednek

alázatt szolgája
[illegible]

8

Tekintetes Titoknok Úr!

Náray' fordításáról szerencsém van küldeni a kívánt véleményt.
Egyébiránt utóbbi becses levelére néhány szót mondanom szük-
séges, avagy csak némi felvilágosítás végett is. Ha Kegyed
a Tudományszárról minden tanácskozásinkban részt nem vett, s
a külső formát illető, annyi drága időt szükség nélkül elvett
tervet nem esmerte volna, ha a külföldi journalisticát nem
csak belszerkezetére hanem technicájára nézve is annyira nem
esmerné, ha kezein minden nap több nemü külföldi folyóirások
meg nem fordulnának, akkor hajlandó volnák a szónak szorosz
értelmében elhinni azt, hogy legközelebb a mult hetiülésbeni
figyelmeztetése Kegyednek, a legtisztább szándékból eredt. De midőn
illy elörmények után, épen Kegyedtől, mint esmerőtől, kellett
volna várnom, jelen nem létemben is, a legalaposabb felvi-
lágosítást, nehéz megegyeztetnem azon állitással azt, hogy Kegyed
kétségtámasztó kérdést tesz, egy óra negyedi vagy további vitát
enged s csaknem elhatározzatja azt hogy új csimlap nyomtat-
rassék, azt gyanittató, hogy a szerkeztetők vagy szelesedtek, vagy
efen

eseten nem jártak. — Mi illeti a Kisfaludy-Társaságot — melly sőt Kegyed annyira feszélyt — egy versenyhajtásban sincsen sem fogja másképp nézni avagy ítélni, mellyet a Figyelmezőben minden alapos ok nélkül is nem épen nagy nevetséggel mondatnak, mint ezt a nagy időjében meg fogom mutatni. Sokra nézve Kegyed, eggyre sem darabra, csak ezt az egyetlen tényt sejtem: Sokszor é én valaki Kegyed vagy társai ellen első legkisebb is, és hol? Nem azt akarom ezzel mondani, hogy az emberi mindenre a világon igent vagy nemet mondjon. Világért sem. Mondja ki minden, kinek az igaz' tudva adatott, azt mivel hazánkhoz. És az mit én nézetből okaitok is mitől vagyon egyedül szabadon' előmenetelét. Csak azt okaitom egyszersmind, hogy mindennek tollát is nyelvét tintája és egyenes élet vérévelje. — Utolsó soros kegyedet előszen kimaljosat: „Mineluttanna az az emberi harsa Dr. Baloghot indítványba" is szeretném a felvilágosítást. —

Köszönöm őszinte örömmel is én is másokkal együtt csudálkozunk rajta, hogy a más még megjelent tudományos még mind a mai napig sem látható. Vagy talán még egy vita tárgya leend az, midőn dolgozva lehessen. — Egyébiránt sokra a Társaság tőtestre szóló levelezőt tőbb mint sőt lesz lesz átadtam a kezünket, mind a mai napig, még csak egy betűt sem láttam az új nyelvből. Egy sőt sem lehet volna, hogy a tőtest megjelenjen a nagy gyűlésre. —

Végre bátorkodom tiszteletteljesen kegyedtől, hogy utolsó levelem elejét s végét talul átvenne, ha azt véli, hogy én minden felvilágosítás elfogadására általjában tehetetlen vagyok. Ennyire elfogult vagy szenvedelem rabja sohse sem voltam, sőt bizonyosa sehesem kegyedet, hogy senki nálamnál tisztábbra nem fogadja az alapos felvilágosítást, hogy senki nálamnál tisztában nem okaitja az egyetértést, s hogy végre senki nálamnál őszintébben nem beszél, mind azt a mi szépben szép, jó, hasznos és jeles. —

Maradok szíves tisztelettel

Kegyedtől

Pest Julii 15d. 1837.

Alázatos szolgája

Balogh Pál

Vetter jul. 16. 867

Tekintetes
Schedel Ferenc. Dr Doctor Urnak
a magas tudós vásárlás kiszámítás

Lefer

[illegible] elöme
[illegible] át i ay

10

Kérem Kegyedet az új füzetbe jövendő dolgoknak, t. i. a vásárlás ülésénél
valamint a bőrtékra jövendő jelentésekhez is mennél elébb leírátásán.
Szeretném azt is tudni, hogy a fűnem velünk háma annyi e hogy
belőlöt nekünk is ignolat példány.

Jan 16ik 839.

DR

Ecs. Januar 21 d. 1839

Vittjan 21. 839

II

Tekintetes Titoknok Úr!

A tudománytár utolsó kötetének elmaradása miként történt
Kepped igen jól tudja. Jól tudja nevezetesen azt,
hogy Walther járitásai miatt legalább egy hét elvesztett
At is tudhatja, hogy a Januarius köret reljesen
ki van szedve. Kár hát ő Excellentziájában az
Elnöbben aggodalmakat genjesztem, mine semmi ok
nincs. Kepped igaz olly kultúrs szerenciéjű ember, kinek
minden egy pranciára és intésére bókol. Kinyvnyom
tató, szedő, könyvkötő mind engedelmes holgája,
s mást ki illy szerencével nem bír, lepfeljebb egy
mesolygással elégít ki. – Én illy szerencés nem
vagyok, minden sivés igyekezetem mellett is. Igen jó
lett hát ha Kepped, kinek egy a mindenre van
embere, ő Excellentziájával mást pogonál helyettem.
Ha ugyan ín vagyok oka mindennek – Én igen örö-
mest lelépek azon jalyáról, mellyre soha sem
vágytam s melly nekem egy sem sok örömet nyújt.

Csa

Csudálkozom egyébiránt, hogy Kegyed, két már ezelőtt
több napokkal megkértem, hogy az első közer számára
a szükséges kérvényt elkészítetni méltásuffa, azt mind a
mai napig is meg nem tette, holov ~~[illegible]~~ tudja, hogy még
censurám is kell kiszenni, mivel mingyárt idő vesz i
az ok mindig csak ez vagyok.

Egyébiránt midőn barátságosan kérném Kegyedet,
hogy eller midőn azt teszi teljes hatalmában van
Elnök ő Excellenciáját a dolgok miben lette fetol felvilá-
gosítani, ne agyodalmak hanem inkább kedvezés szerzője ki-
vánjon lenni, szívos indulatáb ajánlva maradok teljes
szívelettel

Kegyednek

alázatos szolgája
Bulyak [illegible]

Felsőtetes
Schedel Jeremiás Ordn. rendt prof.
a m. t. t. ~~Kisfaludi~~ Mondó

Kelt

Kelt Febr. 7 d. 1839

13

Tisztelt Collegen Ur!

Két órban kértem meg Kegyedet, méltóztatnék a felöl, mint eddig gondoskodni, hogy a tudományt a jobb papirosfélelöl kapjak a szeszkertök s minap ön maga írá, hogy jut. Mind erről arrban Kegyed megfelejtkezvén, a körünséges példányokból kuldöm, legalább nekem. Kuldöm hát ezt ezennel vissza s kérem Kegyedet más példánynak s egyszerűmind a 20dik kötetnek is elküldésére. — Mi a bontékt belsejét illeti, Kegyed maga adván által Krünernek a kinyomtatandó jelentéseket, én ebben változtatást nem tehettem, noha az egész nekem épen nem tetszett.

Nem állhatom meg, hogy egy úttal Kegyed levelének többi részére is némi reflexiókat ne tegyek. A' mennyire panaszkodik Kegyed emlékező tehetsége hiztelensége ellen, annyira meg lehet annak elevenségével elégedve, mind arra nézve mi ön személyét illeti. Csudálkozom rajta, hogy Kegyednek minden olly elevenen jut eszébe, miszl csak ön személyét tisztra fénybe feltüntethetni gondolja. Arrban nekem egészen más datumaim vannak, mellyeknél fogva minapi állítása

sam most is oly erősen állanak mint allot, de a nellyekben
reménységtől el kellyünk, mind addig mig Kegyed nem kényszeri
arot változtatásra. Tanyát mindhatott Kegyednel általannam vévé
hogy felette ezekről Kegyed La ar vélt. hogy ez tőle,
vagy bár közül a Kérésemet irattam s várok. Az Ajánlatot azt
a kiin füleket illandaratjál. Képemről meg vagyok nélkülen
győződve, hogy a feleket minden magasztalásai nem lépnek
valahui erőmet vagatni es hol kell kényszerünk, valamint
jelesigeket megsemmisíteni es hol arot valóban lételnek. Az
Lát előzen mindig, ha Kegyednek kopsérni s vagy gyűrűi
fogyasztanak valahi nevekben, ezre soha nem vágytam, soha
nem vagyok; de ellenben érzelemben nem vagyok s nem le-
hetek mélyebb tisztelőjéről iránt s mal igen ez az mit mi-
nap levelemben írtamnak. Kár volt Lát Kegyednek
Pindari, Horatiusi ódákban arra helyeknek, hol engemet dicsér
ez másban tudnál arot ellenbe állítani, mellyekkel engem
dicsőt s indicsőt sértek, s'ezen utóbbiak közt legtöbb
helyen áll, Lalabéi ellen ért feleletre, mellyel Kegyed engem
nem eral sértett, hanem mélyen sértett. Az mindjárt nyilt
Kegyed, hogy az Lalabéi ellen mondatos. Különös; Kegyed
hiszi hogy én irtam ant mit Lalabéi; vagyon képzelet,
mert

most felül ant írja, hogy en a Lalabéi ellen (?) mondtalat
valóban magamra is vehem levelemben. Ez valóban rendes elen-
kedés. Mi kellyebb is így a Kegyed: epichirem ez Lalabéitól el-
tar, soha felejtse ant mondá, hogy Lalabéinek engemet tartom, s fe-
lelemben valóban nyilt is le, hogy reám minden nyíl mutathat.
Bár mint legyenek a dolgok, én feleltem kényszerítve volnam, mert
minden bélelkezésem mellett is gyávának tartanám magamat, ha
minden méltatlan bántást elutasítnék. – Kálley kegyedet tartom mind
Kegyed, plátói bölcsességel Lá tettük, felelemtől meg fogja
Kegyed látni, Lá t. i. alatja, hogy arot valóban, mellet is
szeretjük osztolásjól; nem arért, hogy i Kegyedtől egyes
Aforizmjeit ítéltje á kopsinc, kivánt ezen, Lancon arért mert
mint bíró, mint academicus bíró, oly alaggyú fogásu mi-
tartomul, mellyi á Pindari társaságaal összemérve nem válik.
Itéljen Kegyed majd maga, de el nem fogjuk télellel. Ha Le-
vei, Schelling vagy Schlegel ant mondjuk valamelly mulatsá-
hogy vagy, ennel tiszta fejjel tell Lajtromul, de egy kül-
lagnal, kinek tudománya hasonló egy deli szabós de-
mihez, akar i tett adni ítéletének s'ez eral ennél
sokkal; inkább notoriusra ő egy tudós társaság kinek elébe
ítéletét, mellyet e felett mindenesetre gyorsan s szívtelen lesz
jószívvel is fogsz ez. Nem nevetséges ostobaság e egy ily

gyu

Bes.- Apr 7k 1839

15

Tiszelt Kollega ur!

A' Tiszán Tudományokat erenel van szerencsém Tudtomi. Ha az
tsiborn Tudatot mint másolt, mentségül szolgálhat annak
az, hogy encyclopaedicum tartalmu i ennek fogva több időt
is kivánt Tudatot, mint egyes osztályos tárgyait dol-
gozat. Sajnálom hogy a Bizonyi Ernyössi Lajstromon meg
nem nyerhettem. Ha sikert volna is az, mint
ne Tekintet i ne volna arra dabas, egy pár órára — most
tovább nem Terjedem — esmeretes, Tiszt i Tudo valami
erdely jeggel bir Tiszt adni, részemről semmi Tekintetbe
által nem látom, Tudalo ha még azt a Tanitványban,
hogy a gondviselés nélkül éppen olly esdekben van, mint
bár kinek, mindenre készve áll a' tudni tudásáig. Ab-
ban erem is megnyugszom. —

A' Tudományi Jegyzéket is erenel Tudom i
elkészíteni, annak aláirásár i alairatásár, valamint
a' más még hijó Tudnivalót siettem is.

La
2

nyomatott i tudatlan academiai birálat által, egy beszélni miatt
Kallai Tól, egy szót sem a dologról, hanem mindég egyebről, p. o.
arról kezdi fel nehány órai Tanulgatásról értekezés, Tól is nincs jutalmaztatva
meg a nehéz munka? — felkérve legyen az értekezni szeretőség
Tudósait hirdetésünk által Tudnyik recensiójár is, 6 felé legyen, hogy dolgunk
ott lehessen jánosok Tól épen nincsenek. Ha gáncsolni akar, mint nem
lépjen fel aláirással, is annak örömest Tudósítva volna, mert a ta-
nulságos munkától örömest fogadnám. A' recensionál csak allot vsz
tetsze Le alapos i ha a Tudományi hirdetésnek megfelel.

Emlitt legyen minap levelében, hogy a Tudósitást elöbb
volna vmraltad, irányos, sőt nyeretel is okajtatva tovel. En magam
is azt kivánom, hogy mi Tudományos tekintetben i nyeretlen na-
gyon tőrel állnak egymástól, kivánom hogy illy viszonyánál fogva a
Tudósitás igen kevesen Tudatva volna; de van valami más, melly
benn ünket egymástól messzetartóztat, is a valami, melly kegyed nel
minden tettét igazgatja, melly bennem tiszteletet nem ger-
jeszthet is az mellyet kegyed bennem nem találva, lidey mereven egyed nevez
Gal az a Tulajdonjú, hogy ez, annanal szülemenye, mellyet kegyed
nem Tünt meg előtől fogva nevelni. Ahun ered kifejtése több időt
is Tolyer kivánna. Gal annyit mondhatok, hogy en pinne inspi-
rationi embert soha sem voltam is benem mellyt szive talál minden
Tudom ered nelkes is kegyed eidenaval igen sok másoknál nielvanyob
negyemenye volnam, hogy in azt ni beautiri vali, az ellenkezővel
convincalnom sem nem siettem, sem soha sem fogom. Diszes tudala-
ihez ajanlva vagyok tiszta tisztelettel

kegyed ned

alazatos szolgaja
Bolyai Farkas

Szalabéri hozzám egy végrigilatkozást küldött Kállay ellen, azon kéréssel, kérném meg Kegyedet, hogy mivel más ellene két rigilatkozást adott ki az Athenaeum Kállay referől, méltóztatni ezt sziute az Athenaeumba beiktatni, hogy az Athenaeum publicuma is képes legyen a dolgot igaz oldalról méltatni. Én ezen kérést olly igazságoznak látom, hogy akkor ezennel magamét is csatolom. Méltóztassék hát e végett magát kirigilatkoztatni, hogy akkor képest rendelkezhessen.

Maradok teljes tiftelettel

Kegyednek

alázatos szolgája
Szilágyi Dál

16

baratno
kosságot
más
jegyzet

Dec. Oct 21 de 1839

17

Tekintetes Titoknok U!

A Tudománytári jegyzéket ezennel van szerencsém alázatos végett küldeni. Bátorkodom egyszersmind némi megjegyzést tenni ez utal a néokönyvre nézve, melly mint gondolom más munkában van. Nem tudom, ha valóban elve e az Kegyednek, hogy barátiról mindent a legkisebb aprólékossági öszvekeresgél — mint azt más Csatos is egy nemlejében megjegyzette — az alatt míg nem-barátiról mindent ignorál. Elég hogy magyar Zembesiökö az, hogy mintán

Ta

Tekintetes

Dr Schedel Ferencz Úrnak, rendt. prof. i magyar t. t. titoknoknak s a nagy ajtulettel

Helyben

Egy galéonal

holgyi

[illegible] Wal

tavaly nyáron, sokkal a nevkönyv meg-
jelenése előtt, minden ujságokban
ki vala hirdetve, hogy ő Felsége
megengedé a berlini orvosi és sebeni
vásárág diplomájaival élnem, eppedül
a nevkönyv volt az, melly ezt nem
vartá méltinak a felvételre. Kény-
telen vagyok hát most magam ba-
rátságosan felsiöllitani Kegyedet,
hogy azt ez utal is ignorálni ne
méltásassék, hogy legalább valahol
annak emlékezete felmaradjon. Egy
vital kérem méltásassék azt is
odatenni, hogy Temes és Gyulai Kis-
Hunthal eppesült Varmegyék tabla-
liája vagyok.

Azt is bátakodom jelenteni hogy
a tudományt' augustusi, tárolletem
alatt megjelent füzetét nem kapsam.

Vagyok teljes tisztelettel

Kegyednek

alázatos szolgája
Balogh Dál

Dess. nov. 28. 1840

19

Kedves Sheaton!

Kérem hát bizottsagom, ne sajnálja, hi
entrelni d. Exjenet. Hogy 150 pengőt
dijon érme alat likaphassak. Nagy
szabadsag érvén, kentele vagyok ezen
elettem tudatlan lépést tenni. A
utolsi évnegyed nagy is már hi van i
a summa nem nagy. Ismeglen hát
hogy nem tagadja meg ezen egyszeri
kivitelt d. Exje. Lévi kiszi-
jánosát ismét kérvén, maradok
tisztelettel i bizottsagjuk

[illegible]

Erfeh
Elv.
Vásárhely

1839/40

20

22

22

Tekintetes de Hedel Jozsef
[illegible]
[illegible]

Oct. Apr. Ld. 1840

23

Tekintetes Titoknok Ur!

Miután Kegyed szigoru utánnézésre méltatta tudományt jegyzéle-
met, az illendőség s emberség azt hozta volna magával,
hogy ha abban csak ugyan valami hibát talált, azt velem
előbb körlötte volna, mielőtt a gróf előtt megszégyenítsen.
A egész hiba onnan történt, mivel én szétségemben az ivek
öszvecs számából csak a bibliographiát hurtam. Ez s nem
vettem észre hogy az utolsó rökes még egy levél hozzá
van ragasztva. Kegyednek mint látom, nem csak ádági, hanem
örök elve reám nézve az, hogy rajtam, hol csak módját
éjtheti, igy vagy amugy, valami mocskot éjtheszen s meg
nem foghatom, mi czélja van, ~~[illegible]~~, a körjön nézve
talám nem épen hasonnélkuli közeledésünknek, mindég
messzebb sapitásában. A la bonheur! — Nekem részemről
ezen örökös egymás hajában lételben semmi gyönyörüségem
nem lévén, hogy ezután ön se legyen Kegyednek

módja

módja hasonnemi szegyenitő superverisiókra egy levelle
miatt, ezennel jelentem, hogy én többé tudománytári
jegyzékeket írni nem fogok, hanem tessék azt a nehány
sort ezután magamak megtenni és a grófnak kezébe
juttatni. Az idei három füzet már kék lévén, kérem
legkörülebb ezt megtenni, hogy az irókat pretlessem, kiknél
több hiányolig levez fénzem és kiknél már vagy 15 fen
gem oda is vesett, egyik meghalván, másik elszökvén.

Vagyok teljes tiszelettel

Tiszteletes Titokos Uram

alázatos szolgája
Bálogh Dál

Tavaly bátorkodtam Keggednek — ön kívánsága szerint — azt is tud-
tára adni, hogy nem csak Krassó, hanem Temes és Gömör kis
Honthoz törv. egyesült Vgyik táblabirája vagyok, mi tehát név
könyvbe, historica, legiulább beleillik, és mind-e mellett is
kimarad. Miért, azt Kegyed tudja! —

Jul 29. 1842

Kedves Bluntsom!

A porvekat ezennel kuldom. Nem hittem volna, hogy sobb sekvi-
tesben olly felénk leggen. Mai mi lehetne abban feltünö
hogy hovrán egy pissor levelet horott Vincze? Hogyan ál-
modhatna ö tárolvól is valami illyest? — A vérzés
hihetöleg a tépés okozza, melly nem eléggi lágy, azonban
ez semmit se tesz. Csak felejtse mai el egyszer hogy
beja van s vágja el békivel a mulhaskanul eljövendö
jó sikert. —

Egyébiránt megvallom igen nehezen esen, hogy Kegyed,
engemet a credentionalisban nem nevezett: 1) mert a kis-
utesben kimondta maga Kegyed nevemet, minek és ellent
nem mondtam, mivel mai az elott is hallottam tölem Ke-
gyed, hogy ha csak lehet elmegyek. 2. mert csak én
magam voltam jelen a kisutesben és meg is hiszem ollyan
kivánt megbízni Kegyed, kit jelen tem voltak, kitöl
az

Tekintetes
A Schedel Ferenc academiai tiltomat
Hanak; Ellebettel
Kegyben

másik elszo

csak mások mondtál hogy tudain elmennek, sőt Fridvalszky
kivül még csak szó sem volt az ülésben,
s ki meg akkor testen sem volt, meg más nap is mikor
nála voltam, azt mondta, hogy ő nehezen megy, — s egyéb-
ziánt is minden ember csak azt mondhatja mit én mon-
dottam, s Bene is csak azt mondta hogy ha csak lehet
elmegy. 3. mert némi lenézést látok s mást nem
is láthatok benne, hogy Kegyd két ollyan kivánt inkább
előttem nevezni, kik academiánkra rea sem mérnek, de
a kiknek egyik consiliarius — vagy nekünk is kell lenni
aristocratiánknak? — másikat pedig Fay András nevezte.
S ezekhez maga elment Kegyd, megtudakozni őket, mennek-
i vagyon ki jelen voltam az ülésben nem is kivánt sőt
Mellő azután hogy az ember az academia dicsőségére
sokat tegyen? — Hát ha még költséget is adna az
academia, quid tunc?

Ne gondolja Barátom a világét sem, hogy ezeket
a hiusag mondatja vele. Ha Kegyd miótán ismer, végig
fut

fut életemen, azt fogja tudálni, hogy minden szenvedelmek közt
ez bántott legkevésbbé. De igen a közvelemény s becsülésérés.
S nem kellene-e magamat igen megkegyenülve érzenem, ha
ín jelen vagyok Befitesérén s nem engem legrégebb tagjai
a megbízottak közt, tartott volna méltónak az academia
a megbízásra. Vagy tudain én mind azoknál ugyetlenebb, érdem-
telenebb vagy tudatlanabb vagyok? Ezen sembesiökö elmellőzés
minden esetre igen sértő és megszegyenítő, minek mélyebb érzései
csak az enyhítheti, hogy a levelet az ülésben még fel
nem olvasta, — s azon bensö meggyörödés, hogy azt
nem érdemeltem.

Vagyok ~~[illegible]~~ s Barátsagyal

Kegyedé
[illegible]

1848. jul.

Kedves barátom, mi a szegény Grófunk bajának pathologiai neve?

Mania religiósa & politica.

Dr. Balogh

Oesse nov. 26d. 1855

286

Tisztelt Barátom!

Több honap óta betegeskedem, de kutrisszu vatsbes eleje óta kinos nappjain i kutinösen éjjelein voltak, mert ott. Sokk óta nem aludtam egy éjen át sem hasbani görcsös fájdalmaim miatt. Most kissé kabbudorni kezdek, de rheumatikus vagy mások szerint kosevényes fájdalmaim miatt, mikor mehetek szabad lépe nem tudom. Mindenben kötsemeredsen nem kévén képes kelli tehetségeimet kahnálni. — Ezt tudatni tisztelt barátommal, minden esetre, felelegesel nem tartottam. Nappkint kiátrágáln ajánlott maradok teljes tisztelettel

Onnel

tisztelt barátja
Balogh Pál

Tekintetes o-dr Toldy Ferencz
m. academiai tiszteleti s egyszerű
tiszteleti [illegible]
[illegible]

Pesten Sept. 24én 1860

30

Méltóságos úr!

Szerencsém van ezennel közölni Nagy
ságoddal Thierry Amédée császársá
gi Senator s az Institutum tagjá-
nak hozzám intezett levelébol a Nagy
ságodra vonatkozó sorokat.

"Je vais me mettre à étudier
le savant ouvrage, dont M. le Con-
seiller d'Etat Georges Bartal par
votre intermediaire Monsieur,
m'a fait un si précieux cadeau.
J'ose vous prier de lui transmettre
en retour de ma part un exemplaire
de mon histoire d'Attila et de mes
Recits de l'histoire Romaine au
Vme siecle. (Thierry úr leg újabb mun-
kája) c'est un temoignage de profonde
reconnaissance que j'ose offrir à votre
illustre compatriote, car je profite-
rai beaucoup de son livre, dans

une nouvelle édition, ainsi que des notes manuscrites qu'il a bien voulu y joindre pour moi

A Küldemény még nem érkezett meg Parisbol, de mihelyt azok kezemnél lesznek, azonnal sietni fogok, a Nagyságod számára kuldott könyveket, vagy Professor Paulex úrnak átadni, vagy pedig egyenesen Nagyságodnak elkuldeni.

Mit midőn hazafiui örönmel jelentenék, van szerencsém tisztelettel lenni. Nagyságod alázatos szolgája Almási Balogh Pál Odr. s akad. r. t.

31

31. Barsi.

i dt

1852-ből.

33

Tekintetes Ur!

Érdekemben fekszik megtudni, Machiavelli Értekezései Titus Livius első Tizede fölött le vannak-e már magyarra fordítva, vagy sem. Ezt bizonyosabban nem tudhatom meg senkitől mint Öntől, és azért bátorkodtam Önhez folyamodni, bizalommal kérvén: méltóztassék a feleletet az ide mellékelt levélbe beleizni és azt ide visszautasítani. Ki különben őszinte tisztelettel vagyok

A Tekintetes Urnak

Olomuc

Aug. 10én 1852.

le kötelezett szolgája
N. N.

A szegény fogoly Bassi levele

An
Herrn Franz Foldy Md. Dr.
Custos der Universitäts Bibliothek etc.
zu
Pesth.

35

32. Barabás Miklós.
4 db
1838–1846.

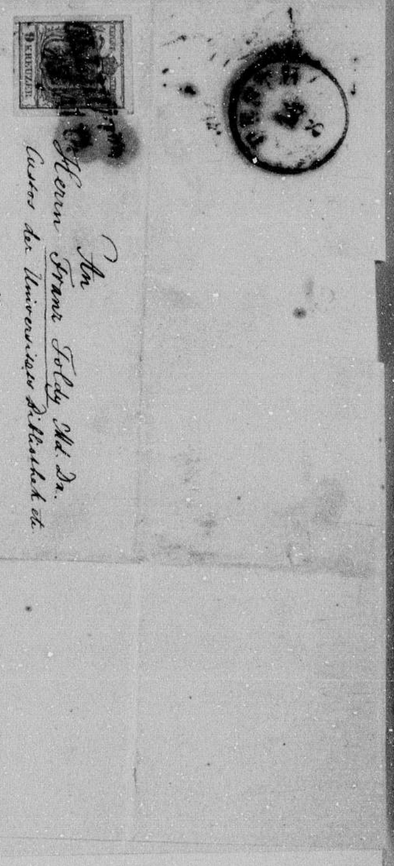

Kolosvárott 29ik Jul
1838.

36

Tekintetes Ur!
Tisztelt barátom Uram!

Bátor vagyok, némely apró kéréseimmel alkalmatlan-
kodni – melyeknek egy részével talán kegyedet
meg is kímélhettem volna ha minden emtert
egyenlőleg pontosnak ismernék! de sok szót
nem szaporitok –
Első kérésem az hogy a' meg késettnek engedelem
legyen) posta utján eddig kellett volna ezt meg tennem.
ha Kolosvárról néha el rándulok is Erdélyben ma-
radásom rövid idejéig csak itt leszek központosul-
va. de rövid idomet is nem akarom plántai mó-
don élni, és többek közt az Athenaeumat is Zigyelmezett szeretném
bírni – mely erant jobb helyre folyamodni nem gon-
dolám – Junius végig bírom azon innen nem – és
számba vevén hogy bé kéttessem egy találám hogy
a' posta hibája miatt a 46ik szám Athenaeum
hibázik, ezt a jelentés hamarább kell vala tennem

arcis

azért mondom a' postát hibásnak, hogy a' Kunoss
Természet nevü folyó irátából i. (melyet a' szerző
kegyes vólt tiszteletből küldeni) éppen azon postai
szám hibázik — azon kérem kegyedet barátt ajjal
hogy ezen számot és a' második 1838ik fél évét
az én számomra Kolosvárra adressálva meg
rendelné, ha még nem késő telyes számmal
Julius elsőjétől kezdve — az arrát vagy alka-
lomtól el küldeni vagy Heckenást által ki-
fizettetni nem fogok késni —

Egy más talán nagyobb kérésem az, hogy
edgyütt határozott szándékomról le hagyni, azért
hogy most a' szomoru ki nézésü Pestről sebei
gyógyulása kerdeteig Erdélybe veszteglekei jöttem
nem akarok — az itteni lithographiát — mely
mostohán vala igazgatva rendbe szedtem — és
mondhatom hogy szebb nyomatokat kiszitünk
mint Irenesensky — a' B. Wesselényi képit le
nyomtuk ujjonan és meg vallom egen szépek
Heckenásthoz küldendek belölle példányokat
a' Vörösmarti képe nálam van egy aquarell

rajzban, melyet azért képitettem, hogy ne kelljen
többször el kérni az eredetit Bártfay Urtol.
a' Jáy András Uré G. Bethlen Jerenovnál
van — ezeket hát röved idön el képithetem.
De nagy bánatomra a' Czuczor képit Lucren-
bachernél hagytam — ö azt állitá hogy Czuczor
meg váltandja, de ha az eddig nem történt vólna
azért szeretném, hogy itt köre rajzolni vág-
nám — aztán fel küldeném —

Judva hogy Lucrenbacher halogató azért valé-
bátor ennel barátom uramnak alkalmatlankod
Flegel aranyazó a' Bálvány utrában küld sa-
momra némely aranyas rámákat a' papokban — ha
e' még útnak nem indította rámáit, köröbe pa-
kolva leg jobban el küldené — vagy ha el indította
is ö leg jobban el pakolná és Liedemann által
el küldené — addig e' mig a' meg ujitott
Pestet ujra láthatnám maradok

tisztelő szolgája és
barátja
Barabás Miklós

Tisztelt barátom Uram!

Meg aug. 15 ikéről irt szives levelét örömmel vettem, melyről ily késön érkezö válaszomat, az nem magamon mulván, reménylem nem fogja kegyed nékem tulajdonitani hibául —

Ha kd a Czuczor képit magáévá tenni kivánja, jo gondját viselve leg felebb tavasszal magammal fel fogom vinni. vagy ha akkor arra valo idök járnának, hogy Erdély némely nevezetesebb helyeit felvenni alkalmatosoknak mutatkozva, Erdélyben kovályognám. ugy elöre fel küldenem — erröl akkorra hagyván a bö-

vebbi

Lapsenburg
Tekintetes Schedel Ferenczy
Urnak, a M. t. t. Sitoknokának
a M. Sz. Szeptember rendkivüli mag
ie ono Drnak — sat — sat —
Pesten
kiszo utcza 403. szám
Próbatétel
171
9-1
6 30
2 50
9. 20

tudósitást mikor környülményeim bizonyosab-
ban lesznek ki fejlődve —

A mi a Czuczor képe köre rajzolása iránti
kérdést illeti, e vala, mi miatt elébb nem fe-
lelhettem — nemely pappirosaim voltak meg rendelve,
melyeknek meg érkezésök előtt árrukat nem tud-
az egész nyomat összes mennyiségét meg határozni
~~xxx~~ nem tudtám — igen finom velin pappiros
na (mert itt a pappirosok nemeiben nem vála-
gathatunk) 1/8 rétben malynek magossága
11¼ hövelyk és széle 8¼ h. — és így az
Athenaeumnál szélesebb ; , 700 példány, rajz,
nyomat és pappirossal edgyütt, 112 az az Száz
tizenkét ezüst fiba jöhet — haneha Professor

Sala

Salamonnal ki a Ref. Coll. könytmó intiretei
föl ügyelője, az nyomás árra iránt (melyet
egy kissé dragálok) másképpi egyezhetem —

Egy rövid czikkelyt szurok ide meg engedjen
az ilyen el szaguldásért — a bátyám valami finom
borokat küldött volt nekem Pestre, melyek el jöttöm
után érkeztek meg — én irtam Dr Bugáth Ur-
nak, hozatná el Siedemanntól és arra való ked-
vekben innák meg — nem tudom meg tötténte?
vagy oda vesztek Siedemannak — egy két szóval
kérem erintém arom levelében kérnek, melyet minden esetben
el várok az iránt, hogy az Athenaeum? vagy
magam számára rajzoljamé a Czuczor képit? —
Pesti jó akaroimat mig személyesen is lehetne

szóval

szóval is tisztelve, eddigi szives indulatjai
ezutánra is reménylve, illő tisztelettel mara-
dok

Kegyed

M. Igen. Oct. 9ikén
1838.

Kész szolgája
Barabás Miklós

ps. levelet csak Kolozsvárra tessen Czimezni
onnan mindenfelé meg kapom

Kolosvár 3ik Jan
1839.

48

Tisztelt barátom Uram!

Ugyan hitorhedem a Athenaeum és Jegyelmező tovább
járatása iránt kérni leg felebb sz. György nap felé
Pestre jövök és akkor rendbe hozzuk á mi hátra
[illegible]

Kegyed hozzám irt levelében á Czenzor kapé
tulajdonosának vallja magát, jó gondját viselendem
meg nem vagyolám kön, mert á szüretenfelem
kőhelkedtem, és most sok sürgeti dolgom van.

Olvasám Kegyed ugy hiszem hogy Csati engem
helytelenül recensealt – csak azért emlitem itt
Kegyednek hogy az alól mentsem ki magam, miért
nem felelek?

Ha azon következetlen szamárságokat li mu-
tatni fognám – ugy ös igen le szamarasnom kellene

mert

mert azt mondja hogy a' tótok is [illegible] föl
adva nekem [illegible] a' falusi Urfi ne-
messig nélkül valok" — ez uj föl ödözés nelen
hogy a' drótos tót és falusi Urfi igen nemesen
rajzolandó tárgyak volnának Drótos tót:
és [illegible] mozdulatban, akár [illegible]
akár lelelben —

2.ot hogy a' hátsin és gyótsos tótok min-
den biztossag és határozottsag nélkül valok" —
avagy nem tölem függe é? olyan kenélyben raj-
zolnom az egész hátszint hogy semmit se tudjon
meg különbörtetni Esató Ur — a' nélkül hogy hibár-
tam volna — és tisztán hogy jobban lássuk lege-
[illegible] a' tárgyak mint [illegible] és hogy
a' helyett hogy hátra, elöre menjen a' hátszin
a' levegöi perspectiva törvényei szerint nem
[illegible] — és a' mi [illegible] Sátor is füstlen
van — és hogy Esató Ur a' Gyótsos tótokon
vag 30 lépésnyire meg akarja ismerni és ons
gombja vane vag nem, minden természeti törvény
ellen, az az ö balgatag kivánsága nem az [illegible]
hibán —

Es meg a' leg szebb hátra van — az
oláhnét csak ditséri — mert a' valódi hibát
nem

nem látja ártal [illegible] pendej helyett rokojat mettrett
Mayer Ur melyet egy olah leány sem viselt is
és sem rajzoltam — ez egy uj privilegiuma Mayer
Urnak — és hogy a' rajzot tönkre tegye — jóval
mettrete ami [illegible] egy székely legény légyottját a' kert
végében a' szolgálóval — de ezt nem látván az
Emlényben [illegible] a' Német Szelkönyvébe
teendi — ennek rajzát Kolozsvárról küldtem
fel próba nyomatot kaptam [illegible], azt
egy hajszálni változtás nélkül az én rajzomnak
ismerem de sem az olah leányt sem a' tó-
tokat nem — de terjünk Esatóra — ezt mondja
„Igen szép kivék azerban is kerekben [illegible]
egy kosárhordó leány lehetne" —

Ki mondta Esató Urnak? hogy szép a' kere?
[illegible] a' rajzból nem tudhatja azt egy
látásból minden átlátja — mert az oláh leány
bal kezet tökéletesen el rejtette elö ruhája
alá hogy [illegible] kerinek pedig csak szép látszik
kit ujjával mely a' természet rendjenél fogva
leg

tökéletlenebbül lévén li fejlődve az egis-
kiz idomját leg kevésebbé árulja el
könnyü olyanról álitani hog fejér vag fekete
mi örökre el van rejtve – de ez art álitom
hog durva á kére és arint dugta el lényes
Csato ili elöll – li mellé áll á lenvelemény
nelem több joga van hinni mert enyim á terem
mény és az keresztelem meg hog mi legyen
igaz marad ne sutor ultra crepidam
de fiengyes art mondja –
Non facilis ad nutus et inania vag
Dicta levis mutabis opus, Geniumque relinquis
Nam qui parte sua sperat bene posse mereri
Multivaga de Plebe, nocet sibi, nec placet illi
az igaz hog art is mondja
Utere Doctorum monitis
Est caecus nam quasque suis in [illegible]
de ez á Doctus nem Csato, mint [illegible]
mutatja – á jó tanácsot szivesen fogadnám
tőle de az oknélkülvalo gyalázást nem –
Jó hosszan le irám önnek hog kellene felelnem
de kosával nem kötök li – s tudom is hog az Emlény
olvasói rá nem hajtnak – maradok szerencsés ujj
esztendő kivánása mellett
Kegyednek

köteles polgája
Barabás Miklós

Tisztelt barátom Uram!

Borsásson meg hog ezen kis kérdéssel
alkalmatlankodom hog á Nádor
képe árrjegyzékit á Gróf ö Excellen-
ziája alá irta é vag még nem?
mert szeretném á mit lehet rendbe
hozni ujj év előtt jegyző könyvemben
hog ne kelljen ujj évet tisztázás-
kor át irnom ujj lajstromba.
ki tisztelettel maradok

Kegyednek

Pesten Nov. 28dikán
846

polgája barátja
Barabás Miklós

olvasói rá nem hajtnak — maradok [illegible]
[illegible] kívánása mellett
Begédnek

köteles [illegible]
Barabás Miklós

33. Barkassy Imre
ide
1836-ból.

Bécs October 29et 856.

45

Tekintetes Orvos Dr. s m. t. Tarsasági Titoknok
Schedel Ferencz Úrnak szíves tiszteletét jelenti
Barkassy Imrefi

É folyó hónap 24dikén költ becses sorait kegyednek
26ikban vettem.- Az ajánlott tárgy iránt azon-
nal tudakozódtam á fömelt: m. k. udv. kanczellaria-
nál.- 27ikben fordult az-elő á jegyző könyvben.- Arra,
hogy é héten referaltathatott vólna, késöcske ér-
kezvén-föl, á jövő hétre van az kijelölve.- Igen
szívesen el fogok mindent követni, é tárgy lehetőleg
sietős expediálása iránt: mindazáltal nem mer-
ném kegyeteket azon reménnyel kecsegtetni, hogy
é dolog annyira megérlelődjék, hogy á szandér-
ban vett kihirdetése á keszülőben lévő munka
kiadattatásák, á közelgő Pesti Leopoldi vásárkor, á
nyomatás megindítása addig az új földerülendésivel
megkezdettethessék.- Én idörül idöre értesitni fogom
kegyedet á dolog állásáról; ennyit addig is míg többet,
s tán megnyugtatóbbat, irhatnék, megjelenteni

Önök

Önök alkalmazhatásokul, tisztemnek tartottam
Igen szerencsésnek fogném magam tartani, ha olly
férfiaknak, kiknek valódi érdemeiket ismerem, és
kiket személyesen tisztelek 's szeretek, kívánságok
teljesülése eszközlésében némi kis részem fogl[illegible]
J. Vörösmarty Úrnak, 's Bajza barátunknak hívesen
tiszteletem köszöntését kikérem.-

Oct. 29

34. Bartakovics Albert.
5 db.
1852 – 1858.

[illegible]

Tekintetes és Tudós Úr!

Sok baj után sikerült ugyan az egri Nőnevelői Intézet megállapitását kivivni, mert úgy vagyunk hogy korunkban, többnyire a jó mellessig vivnunk kell de éppen ezen kése, kimenetelü vivás aka dalyoztai az intézesnek végkeppeni elrendelésé. Most már reménykhesem, hogy rövid idő alatt a növendékek felvitelére is mindenek készen lesznek. A dolog ezen állását rövideden megemlitvén és ambátor eddig a növendékekre állandó alapitvánnyok nem történtek mégis és már most biztossá teszem Tettes Urat hogy Izabella leánykáját az egri intézesbe szivesen beveendem, ez általi kjelély tanúságot adni kivanván, hogy Tettes Urnak nemzeti irodalmunk mellett sess fáradozásait és szerzett érdemeit részemről is elösmérni és méltánylani tudom — ki egyébiránt minden tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak
Egerben Aug. 16ta 1852

Kiszkösele, polgája
Barsalonia, Albert
Ekrsel.

Tekéntetes és Tudós Úr

Szíves vólt az évfordulat alkalmával rólam megemlékezni és levelében boldog állapotomért kívánatait kijelenteni, Ixgadja el annak köszönetét, ki ezen szívességét örömmel visszonyozza.

Ha tehetségemhez képest éde gyermekének javáért eddig valamit tettem vagy tehettem, azt fő képpen Tettes Úr nemzetünk erant szerzett érdemeiért örömest tettem de megvallom ez most annal nagyobb örömemre szolgál, hogy Isabella szorgalma iparkodása viselete által legyen eránta az isteni gondviselésnek bár mely rendelése, éde, attyának mindenkor csak örömet csak becsületet szerezni fog.

Magamat szíves hajlandóságába ajánlván minden lisztelettel vagyok

Tekéntetes Urnak
Egerben Jan. 2ᵈᵉ 1854

alázatos szolgája
Barsakopi Alberg
[illegible]

Tekéntetes és Tudós
Boldy Ferencz Urnak az
Egyetemi Könyvtár Igazgatójának
Pesten

50

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Vitt. apr. 30 1857.

52

Tekintetes Úr!

Nevem napján, rólam szíves megemlékezésés, viszonyos szíves köszönessel vessem. – E nap Pettes Úr atyai szívének, örömére szolgálhat – nelly-ben Izabella is, hogy ohajtsa azélját elérhesse-tárol legyen minden amitsgatáj – igen, igen boldognak érezte magát – Nincs sehát nem is lehetse kérségem hogy 6 mint eddig, hivatá-sának tollyehtésében megelégedve – a mi a földi élesünk legfőbb boldogsága – boldogul-tölti élete napjait – többes sejig az éde, szü-lék is nem kívánhatnak gyermekeiknek –

Magamat további szíves emléke-zésébe ajánlván, minden tisztelessel vagyok

Tekintetes Úrnak

Eger Oktbr 27. kin 1857

alázatos szolgája

Bartakovics Alberg

Ernst

Tekintetes Toldy Ferencz Úrnak az Egyetemi Könyvtár Igazgatójának

Lesthen

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Tekintetes Úr!

Levelében nyilványitott kérelmét szivesen tellye-
sitném, de biztos tudomásomra jutott
hogy a Szepesi Püspöknek a Kassai Gy-
tézesben egyedül megyébeli lányokra
vannak alapitványai. Nem lenne tehát
reménységem hogy kérelmét sikerrel pár-
tolhassam. Én jobbnak és talán könnyeb-
ben kivihetőnek vélném ha Tettes Úr
Cardinalis Primáshoz folyamodna. Ennek
a Pesti Angolnőknél vannak több alapitvá-
nyai, még pedig esztergami megye lányokra
A Primás kességtivül maga is jobban ös-
méri Tettes Úr állását s környülményeit,
de e mellett esztergamban talán némelly
Ösmerősök is akadnának, kik kérelmét a
Primásnál pártolhatnák.
Az Isabella és a Gusti egessége-
sek. A Gusti most is csak inkább in latentem
quam alium nevekedik – de hiszen meg jön
a növej is. Egyéberánt mindenttisztel-
lessel vagyok

Tettes Urnak
Eger Aug. 22ka 1857

Késkőséges folgája
Bassakáris Alberts
Ekrsek.

55

...xaps
...ldig
...e
...a tör..

Vitt. jan. 15. 1858.

56

Tekintetes Úr!

Az ily évre, becses levelében kijelentett őszinte kívánatait, részemről szivesen és tellyes mértékben visszonyozom. Engedje az isteni gondviselés hogy ugyanyert egészségében meg inkább megerőszte a faradhatlan munkaságát folytathassa méllyel az árván maradt nemzet irodalmát emelni és elömozditani igyekszik.

A kis Guszti – valóban kis Guszti – igen derék jó szelid ipar kodó lányka igy tapasztalom igy hallom öt a Tönöknétől kezdve mindenkitől dicsérni – Isabella jó gondját viseli –

A csanádi házassági perről eddig nem jöt semmi hivatalos kudósítás – Ha a per hozzám áttételik, lesz gondom hogy a kör nyülményekhez képest a bajt jó módal elintézni tehessen.

Magamat szives emlékébe ajánlvan minden tisztelettel vagyok

Tekintetes Úrnak
Eger Jan 10ki 1858

alázatos szolgája
Barsakovics Albert
[illegible]
Ersek

Tekintetes Tudós
Toldy Ferencz Úrnak a Magyar Academia Tisztelt Jának

72

~~[illegible]~~

portrertett Marienbad

Tekintesse, és Tudós Földy Ferenc Úrnal a Magyar Akademia Szótholánál s.k.t.

Pesten

3

58 95

35. Bartal György idősb.
7 db
1852–1860.

Vett mart 8. 852

96

59

Kedves Barátom!

É nevezetre nekem teljes jogot ád azon tisztelet, s több, mint testveri szeretet, melyet Hozzád, á magyar irodalom nagy hőséhez kötve érzem magamat. Téged viszont magaménak vallottalak már Commentárjaim 63ik lapján: s így akarod, nem akarod! nem eresztelek el sót szorosban szorítlak szivemhez, mely szinteni nem tud, s változni sem. Légy elhiretve, hogy számtalan barátid közül senki nálamnál nem becsülhet jobban, s érdemidet, érdemidet Kedves Barátom, melyeket én csak emliteni sem tudom lelkesedés nélkül, senki sem nagyobb őszinteségel, sem hálásb érzesel nem méltányolhatja. Adj tehát ezek között nekem is helyet: ez az, á mit szivem az iménti nyilatkozatával legfőbképen kíván; engedj neki, s nevárj több indokolásra; mert ő ebből, Reád nézve ki nem fogy, s elmulik é nap á nélkül, hogy Veled é levelem többi tárgyairol is szólhatnék.

Ezek

Ezek közt az első, hogy úrfiam volt, és retten fiam élete tudatára szívem megemlékezésében, leg kedvesb Kívánságom szerint meg kötöznöm. — Az i levelétől érzem, hogy még daczára hiányo sem felednek el — Öllelek kedves Barátom, mert bíz szeretlek, de ily időkben, és annyi gondok közt annak megfejtésére volna ir; mert az én hibám az, hogy a' tornai számot nem tudtam kar rozsnyai megmondani. Ez kedves Barátom a XXI; Kérlek tehát, vedd ezt mielőbb meg antiquariusodtól, Kieszling idevaló polgár, és e levelemet vidd, tereszd a' pénzt, és fel kozandja a Kongres.

Szinte a' szamvel hallom, hogy az én kedvenc gala Vigandom, igerese ellenére, Commentarjaim, ból a' n. Muzeum számara szánt példányo nem küldöne be. Az i hangyegéji én póto lom de is két példányt küldök, egyiket a' Muzeum részére; a' másikra nézve pedig kegyes Kérlek, kedves Barátom, engedj neke ónn. Kongresusban egy kis helyet. Vigandom

hív

Losony Nov. 2án 1832.

libáin kívül, nem találod azokban mái napig is semmi tűrhetőt valót, a' miktől pedig a' te szalagyok jónak akadt, azoktól nem az én munkám lí. bait, hanem magának szalagyok e' tárgyban is. meccelenségét bizonyítják, a' mi legyezésimtől világos.

Kedves Barátom: a' mi a' Leibkodust illeti. ezennek Exhortatoja ad D. pastorem de administranda pastorinea, ejnem az nekem ez az érdekes tárgy, melyre te az ujj m. Muz. múlt évi Summái fűtetében Szemrey Jusztinához irtál: remek mind a' Kettő, de reám a' Tied jobban hat. Te veszed ellenedre; de magadtól mikor a' kalantlo marandot. En uggyan erőm szerint, ha bár ra. valót is, Kovesni akarandot semmiben egy szer. felem fem bejáró' s maga nyilvánuló Ellenfél nemgyilan; de ate ezennel, még is zsibbekben mivisze el marad. zam Tőletek.

Kérlek tehát Kedves Barátom, mint engemet néhány pillanatokig egészen Albrechtnak magadat Se. szpárnak, s idomítsd jegyzeimet Kedved, s Szép Muzád szerint, s minden további kérdés nélkül add ki, de azzal emlékezzél meg, hogy csak néhány pillanatig tartsák Szerzőnél, nehogy sokára vájjak el azon darab viszonyait, mely egész boldogtalan tenni

v Te

igaz viszuló Barátodnak
Barcsai Györgynek

61

Pozsony Sept: 27ᵉ 1859.
Vetsem – 29.

Tekintetes tudós, 's általam
kiválsképen tisztelt Titoknok Úr!

97

Commentarim első kötetének 63ᵈᵉ lapja bizonyitja, milly régi – az azután következett irataim pedig, milly szilárd, álhatatos légyen az a tisztelet, mellyel én, hogy egészen szivem nyelvén szóljak, kedves drága Barátom Uramhoz kötve érzem magamat.

Ezt fogja bizonyitani azon hattyú énekem is, mellyet Csallóköz történeti vázlatának nevezete alatt a tekintetes Academianak nem sok idő mulva bényújtani szerencsém lesz, nem csak némely érdekesb történeti tévelek megigazittása, hanem egyszersmind a végett is, ne hogy azok által, kik deákul irt Commentarimat nem értik, a tekintetes Academia által lett kegyeletes megkülönböztetésemre épen méltatlanak tekintessek; de egyébb iránt is.

ámbár csekély érdemeimet az a dicséret melyet ezekre kedves drága Barátom Uram tiszti levelében áraszt igen sokkal túl hattadja, 's igy tehát én ezt egyedül csak

Ön meg becsülhetetlen jószivének ajándéka 's emlékéül tek-
hetem; de így is olly kiváltképeni kints az előttem v-
nek irányában leg alább birtokképességemet igazolni
tartozom.

A mit a Csiki krónikárul irtam, azt ugyan én
inte a Magyar Encyclopedianak szántam; de meg val-
örömestebb fogom azt kedves drága Barátom Uram tu-
mányos lapjaiban olvasni. Ön magam tartozom
tehát barátságos ajánlásáért a leg szivesebb kösz-
nettel, sött még ezen fellül kérem kedves Barátom
Uramat, hogy a menyire némely kifejezések simit-
kedvessebbek leendhetnek e részrül is vélem kivált-
képen becses barátságát tapasztaltatni méltóztasso-

Mellyért tovább is könyörög

alázatos szolgája, igaz szi-
hir tisztelője, őszinte Bará-
Barcal György

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Vitt. dec. 23. 1860 63

Tisztelve szerezett, igen szerezett

Kedves Barátom Uram!

Ma kaptam mindenek fölött becses levelét; s im – azza
nyomban válaszom, s leg elsőben is a rosszal ér
szavakra nézve: az ariai, áriai, vagy azsinnak ot
vasharo szavak, mind árja nyelvű – árjai népekre
– azokat r. i. – kiket Sturfalvinak a Buda Pesti
Szemle VII VIII f 119 l. az alkalmatlan nagyobb szel
lemi tehetségüeknek mond azon hozza adással, hogy
csak ezen népek válag tőrzenelmiek – gelemenek – Ez az
általam kitűnően tisztelt úr többet mond ír ollyasi,
a miben – sajnálom – hogy nem egyezhetek vele, mere
munkája végen – nyilvánságosan maga sem a præmissai
val. Csengeri pedig – ugyan ott – a XX fizetben me-
zőn pálezát tőre minden a Szinyakra, Parthasokra
ki terjedő nyomozásokra; s ugy szolt a nyelvről, mint
ha nem maga mondra volna „hogy a rendmiaga is
csak a többiek s gelesül a historia egyezemesti
gában kell ázni. — — —

A másik hibás irás Vespasiannak csak a szavakra
nézve tőrzenhetem „az az elődeivel közös, de nála ér
mert nem csak Vespasian, de az előtte volt Imperatorok
is vagyunk Parthiensoknak nevezetni

Ihra kívánván szavamnak maradni, több jegyzetekkel
nem alkalmatlankodok; pedig ezek – de csak – a mar
mondottak érzelmében – nyomt napra szaporodnak –
azok helyett csak arra kérem Kedves drágt Barátom
Uramat, hogy

s.

aggadlyai

64

[illegible] hogy az előbbi, 49 mos. 50.ik [illegible] cirkuj a 4. pos:
mellyrol ezer — [illegible] „a magyar [illegible] igaznak
Komolyabb [illegible] kuzben [illegible] &c.
2. szesnem, ha maga ez a szakasz is [illegible] „Ez
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a szin pad [illegible] [illegible] „a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
3. Az Esztergomi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] „hogy a 19 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Az [illegible] m. Mus. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Pozs. Dec. 23. 860

aggadtyán

gondolkozásomat, 's az e Kört és a m
gáé Kört léterett valóságos sympathia
mellyet én a szokásom elleni üre
visitek 's puszta udvarlások által nem
ápoltam, élete végén, midőn már a d
gok szükséges fordulatárol meg volt
győződve; egyszersmind pedig arrol is, h
az Udvarral való tractatust leg inkább a
fogja elöl segitteni ha kész Programma
jön az elejbe, e programmnak készéttek
minden egyébb baráti 's tisztelöi Kö
kikhez én messzünen sem hasonlitha
tom magamat, engemet választott
Ezt csak a minap, és ugyan azon nag
Úr Közlötte velem, a ki által ezt ne
egy, de még egy más sürgető levelével
is mentöl előbb tudtomra adatni óh
totta; de ez az Úr tartván a veszedel
töl

Mly ha e Közlekedés ki tudódna, en
met is, ötet is érhetné e leveleket
nácsosbnak tartotta elcsikkasztam
az, a mit ismérvén kedves drága Ba
rátom Uramnak 's mind kettönk
szeretett közös Barátjának Pauler
Tivadar Urnak irántami gondolko
zását, csupán csak magoknak viszont irán
ki határtalan bizodalmam zálogául
közlök, maradván

Kedves drága Barátom Uramnak

igaz régiebb barátja
Barkal György

Pozsony 20/12. 860.

100 67

Pozsony Nov. 4. 860
Vett — 6.

Szerecsa eiszede
Kedves draga Barátom Uram!

Az ünn — és a Kegyed Kisfejezésekre,
s a hivatalyos Közleséhben a szo-
kott czimeket is beesulöm; ezeken
kívül én még ma is leg inkább csak
a régi rokon szellemű Barátom —
Öcsem nevezet szeretem, Kedves
draga Barátom Uramat pedig
egy s illy meleg szavakkal nevezzem,
teljes joggal Kövesdi szívem, más
kor is ugyan mindenkor, de kivalt
most, midőn iranyamé folytonos
Keggelesecre annyi leg hálast Köszö-
nettel van tele. A mi csekely rea-
cimat illeti, azok alrol én a endosok
sorába számitatni nem kívanom;
de az igen is, hogy ollyt helyről, ollyt
egyénektől, a kikről a Haza vela
gossagon vár, tévelyek, még pedig
ollyak, milljenekre egy csak valamis
erő Bibliotheca nelkül is szükölkö-
dö Csallokozi ember is megfelelhe-
na terjeszteszenek, Már magok a

Vet nov. 18/60.

69

Tisztelve szeretett kedves drága Barátom Uram!

Valamint Commentarimat úgy a Parthus Hunmagyarokrol
l jegyzetimet is nem csak honfi társaimnak, hanem mind
oknak számára irtam akik akár hol másutt is a phila-
the neveretet értik is és e nevezetnek becsét velem együtt min-
n kitüntetések között a leg nagyobbnak, leg szebbnek tartják —
Mint erre, mint pedig arra nézve, hogy valamint mindenben,
mennyire a szerves tudósokkal érintkezésbe jövök úgy a „no-
umque prematur in annum„ ban telyesen Horaczal tartok;
most a fennérintett jegyzetimhez itt a mellérletben némely apró-
kos igazittásokat, de nagy részben lényeges adalékokat küldök
kedves drága Barátom Uramnak azal a barátságos kéréssel —
hogy e dolgozatomat ezek szerint idomittatni, helyel helyel bövi-
tni, több helyen pedig saját szóllás módja szerint csinosittani
méltóztasson. Örülök, hogy ez a része a Parthusoknak még mints
a sajtó alatt, nem jövök tehát késön e toldalék jegyzékekkel, melye-
ken kivül többel alkalmatlankodni nem fogok. —

Lehet e

Lehet e még más valaki földiink közül, a ki Ked-
ves drága Barátom Uram Firdusijának úgy örüljön mi-
en? én e hasonlithatlan szép Poëmának commentatorait nem
ismerem; de bátor volnék akár mire fogadni, hogy az első
szerző eredeti thémája egészen magyar, 's talán épen azonos
azzal a kedves regével, mellyet Béla Király halhatatlan jeg-
zője Almusnak az Astur madártol lett fogantatásárol irt.
Ne vélje kedves Barátom Uram, hogy ez nálam csupa fel lobb-
puszta gondolat; azért szeretném az eredeti munkának com-
mentatorait ismérni, mert az egész munkát 's az abban szerep-
fő személyeket egész a Nunderig a Parthus Hunmagyar szokás-
bul könyen 's reánk maggarokra nézve érdekesen lehet magyar-
ni a Perzsiaiakbol pedig aligha lehet.

De ez éppen nem tartozik jegyzetimhez. Engedje meg tehát
kedves Barátom Uram, hogy illyeEEel tartoztatom, sokkal fo-
tosb foglalatosságaitol, én ki az időt becsülni tudom 's ennek
bizonyságául még csak azt irom ide, hogy testestül lelkestül
vagyok —

Pozsony Novb: 14ᵗᵉ. 1860.

igaz viszonló barátja,
gaja Barrat

Pozsony Januar 19én. 1860. 194

Kiváltképen tisztelt drága Barátom Uram!

Vettem fölötte becses levelét, olvastam ’s mint rólam kedves Barátom Uram önkényt feltétlenül lehet meg győződve, a leg nagyobb örömel olvastam, de arra hogy arcz-képemet ide zárjam, végképen is csak az határozott el, hogy az új Muzeumra lett felhivásában adott leg becsesb szavát béváltani segélyjem. Non qui a intercedendum putem, imaginibus, quæ marmore et ære finguntur, hanem mivel önmagam érzem leg jobban melly igen kevés az én beñem, a mi viszonyt Tacitus Agricolájában a jövö nemzedék emléke ’s követésére olly böven meg volt.

Azon magasztas ajánlatot, hogy az új magyar Muzeum nyitva fog állani cserély dolgozatimnak, a maga [illegible]ságos tellyes becse szerint fogadom, mert szándékom leg alább az, hogy a még életem pislogó mécse el nem alszik a nemzeti irodalom körében ha nem añyit is a meñyit kiváñék, leg alább añyit tegyek a meñyi a házának egy

aggastyán

aggastyán, de hü fiátol kitelhet. A mi már a kedves dr-
ga Barátom Uram által érintett bizodalmas vallásokat i-
leti: sem lelkem, sem szivem ránczat kedves drága Bará-
tom Uram előtt nem ismér. De ha lehet Görög orszá-
gon kivül is még egy Aristidesta nélkül, hogy épen azon
magas polczon ált volna, gondolni; az bizonyosan az ok
hasonlatossága mellett is — engedje meg, hogy bátran, úgy
mint érzem nem csak magamnak, hanem kedves drág
Barátom Uramnak is meg valhasam — én vagyok. En-
ki a Zágrábi Horvátoknak a Turopolyaiakkal volt, 's szint
élet halálra ment hosszasb viadala közt a Magyar Udvari
Cancellarián mint előadó áltam az igazságat győzni segitett
magam a boszúnak agyarkodásnak meg buktam. Pau-
ler szivbül szeretett Barátunk ismérte Zagrábban létekor m-
gát is a csata piaczot, és a felekezeteket is, én ezek közül egye-
sem; de Schrott Püspököt igen is, a kitől midőn az idő közb
Velenczébül Zágrábon mentem volna keresztül arra fi-
gyelmeztettem, hogy, a mit magam is már igen jól tudta
a Horvátok előtt mints gyülöletesb név az enyimnél. A
Magyar Cancellariánál Báró Bedekovich mint második Canc-
lár

lár, Ozsegovich mint Secretarius ültek; a Cancellár az én és a
velem egyet értőknek votumára kedves tetszése szerint min-
denkor separat opiniókat adott, még pedig a leg hosszabb tar-
talomal; de sem nálunk, sem pedig a leg fobb helyen ahol
e tárgy számtalanszor megfordult, ők pedig semit el nem mu-
lasztottak, hogy Bécsi és Zágrábi nagy pártjok ügyét ki vi-
hessék, nem győztek. Fatum volt: mellytől száz szor kivántam
azon kéréssel menekedni, hogy mentessek fel ettől az olly ke-
serves referádátol, de nem lett szabadulás, és végre idősb nemesi
Consiliarius létemre nékem kellett volna a Horvát országi Bán-
ná nevezett Jelasichot is a Felség Személye előtt fel eskud-
tetnem, de ezt az előnyömet /: a min a Horvátok még jobban
boszonkodának rám :/ utánam következő Collegámnak Stett-
nernek engedtem. A purificatiomba tett kérdések ollyanok
voltak, hogy ezekre elvégezvén könyü válaszaimat a protocollu-
mat saját kezemel irt azon hódolatos hálával fejeztem bé,
hogy alkalmam esett, melly szerint lépésönként emelkedett hi-
vatalos pályámnak épen 40 dik esztendejében meg mutathat-
tam, hogy gondolkozásomban következetes és magamhoz
férfias álhatatosságal hasonló voltam. Erre 1850 dik év Augus-
tus

tus io.r köte a leg főbb választ, mellyel hivatalomtol egyszer
pinsaf: felbocsájtattam. Illy megfoghatatlan környülmény
kéz ang Eredetem Bachol, ö tőle pedig azt a választ vettem
, Jam Jefrutz Jfmn ift ümrnfk yffffyu, d wird ubro dinj
, bynnü Jrit kommmn etc —, én pedig a ki e sraimat Jacitus
sal kerültem, azzal is végzem, mert mellám mondhatom
vele együtt: „innocentiam suam Principi condonavit, a
azonban midön később a kit: István ány rendbéli vitézek is m
rostáltattak ezek között őszinte meg hagyott, noha érte nem
könyörögtem. Ezután én Kedves Barátom Uram csak halálo
esére irom ide. Semmehányást sem országos Uramnak, h
senkinek másnak tétetni nem Eivánok. Igy illik jellememhe
Ezzel pedig tellyesittem egyszersmind a mit Kedves Barátom Ur
nak tegnap kapott körlevele az Academiai névkönyve néve
kivan tőlem. Nevem: Belekázi Bartal György, a Magyar Király
Cancellariánál volt valóságos Udvari Tanácsnok, arany sarkantyú
vitéz, kit. István ány Apost. Király rendjének Lovagkeresztese — irta: Cím
a Historiam
Natur jurisque pub. Hung. ani medii lib. XX. 1852. M. Murium első köt. jegyzi
Magy. ország történetére — 1858. u. o. VIII köt. Béla Király jegyzője Kézai — 1859 — Jel
8.r: Szélfoglaló stb. Ősi Krónika — egy 17.dik századbéli vályog levéltöl s a Ősi Krom

Károl.

Károl. Az egyetemes magyar Encyclopaedia számára kitüntem
az Anonymus — az Al-Jgány — az Agilis név alatti czikkeket.
Nyomda alatt van Fleckenasnál Csallóköz történeti vázlata
az örök gondviselésnek hálául egy több lapokra terjedő értek.
zésem, mellyhez azonban ma már még több és leg alább az én nézet.
tem szerint érdekes adataim fognak következni. A leg nagyobb
hátra van. Kedves drága Barátom Uram tudja, hogy én a
Commentáriumat é szavakkal kezdettem: „Aborigines nostri, quos
antiquissimi auctoris graci generico Scytharum nomine compre.
hendunt idem, qui Parthorum Majores s. a. t.„ — a mivel kezd.
tem azzal szeretném végezni irói kis pályámat, nem csak a kö.
vetkezetesség, hanem leg inkább azért is, mivel valamint azt
sajnállom, hogy néhai Horváth Istványnak olly mohon és egy
Balúan fogott a Partkuszt ismeretlévéhez, úgy viszont restellem
itten emlitteni, hogy mostani íróink e fölötte érdekes tárgyat,
mellyről azt lehet bátran mondani, hogy csak magyar kézbe
Lat el ocle leg ügyesebben, majd nem mint tellyesen idegent el
hanyagolják. Eddig csak a rajzom sirvonásai vannak meg-ujak lesz.
nek mind ezek; mert a mit másnak felein kivül már meg i.
tak azt én halásan idézni, de ki irni nem szoltam. — Lesz e

be,

belöllök valami azt a jó Isten tudja! de ha ez el mar
is elég szerentsésnek tartom magamat abban, hogy fel fedek
vén Kedves drága Barátom Uramnak ezen hazafi érdékü óh
tásomat, mage Kedves Barátom Uram és így a magyar nem
zeti irodalomnak attya lesz az, a ki ennek ügyét fel karolja
— Engedjen meg Kedves drága Barátom Uram e hosz
szu levélnek; s meg fog engedni, ha arra gondol, hogy szum
ratan baráti, tiszteli közi — egyetlen egynek — sem engedhet

öreg Bartalja

36. Bartos Gusztáv
1 db
1856-ból

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nyir Mada Janz 19én 856.

75

Mélyen tisztelt –
Tekintetes Tudós Társaság!

Á' közönséges életben, á' természet minden ágában olly tünemé-
nyek fordulnak elő- és illy állatok jelenkeznek, mel-
lyek, néha az emberiség balvélekedéseit előmozditván
á' nép téveszméinek káros befolyást engednek. Ez érden-
ből én, csekély bélatásom, de á' közjava s' különösen
á' felvilágositás eszmétől ösztönöztetve – szükségesnek
vélem – s' kötelességemnek ismerem – s' ha lehet – mü-
ködve törekedni oda, hogy épen á' néppel, mely még
eddig is – hályogos betegségében /: á' müveltek osztá-
lyában is illy sok balvélemény uralkodik; ez is jelen
csekvésemnek egyik tényezője :/ sinlődik, – á' ter-
mészettel megismertetni. Ez elv- és á' T: T: T: kegyes
részvétében bizva, egész alázatos tisztelet és bizalom-
mal hozzá fordulni bátor vagyok, hogy á' halak
Linné osztályozása szerént á' VI Rend, XLVII nemébe
leirt csik v csiktergélye, – Cobitis fossilis – Mellerfisch
s' c. s. felől némi felvilágositásért alázatosan
esedezni.

Igaz,

Igaz, hogy az eddigi természetvizsgálók a halak hangjait nem tökélletesen állitják, de nem is tagadják, több szöri észrevételeim után, sikerült tapasztalnom azt, miképp épen a fent megnevezett hal az, melly hanggal bir s az egér szinyogásával igen is összehasonlitható – s igy a halak nem némák. Több tudni vágyam azonban alapszik abban, miképp egy is faj létezik, melly a többitől testalkatra nem, de szinezetre igen különbözik. E' hal, miként minden ember állitja, csak ott létezik, hol a csikok nagyobb menyiségben élösködnek – és ott is, milliom meg milliomok között csak egy lenne található. A' nép és többek szájában – mint általán elismert „csik-király" név alatt ismeretes – ritkaság. Sárgás barna – aranyvörösbe játszó szinezete, az ú. n. indusi arany hal – Goldfisch – hez némi hasonlatosságya bir, csak hogy teste hosszában nyúló sávolyai inkább az szüst szinezett változatosságával diszlen

mi

mi neki csak ugyan királyi tekintélyt kölcsönözni látszik. Gyarló véleményemet nyilvánitandó – a kérdésekre igy nyilatkoztam; hogy ez egyes kivétel a természet csodálatos játéka – átváltozás – szintekintetében; vagy az ikrát hozó csikok között a termékenyitő – és kikölthetésre erőt adó – tejeshal, melly tejnek kiömlése – az ikrákat, hogy az apró halacskák kikölhessenek – foganatossá teszi.

E' ritka hal N. Pataj István úr birtokán Szathmár megyében „Sándor" pusztáján ekerülője által fogódott s jelenben ez úr lakán N. Madán nagy gonddal ápoltatik. Legmélyebb tisztelettel vagyok

A' tekintetes tudós Társaság

legalázatosb szolgája

Bartos Gusztav

A Csík nemileg a Tergély nemhez tartozik.

Hazánkban a Tergélynek harom fajja van

1. a bajuszos tergély Cobitis barbatula L. Schmerl Grundel tisztább folyokban is patakokban.

1a Kövi tergély Cobitis tænia – Steinbeisser Bachgrundel – a dunába is tisztább folyokban.

3o a Csík tergély vagy közönséges Csík Cobitis fossilis Schlammbeisser némely folyokban is, de főleg a tavakban, is mocsarakban élősködik.

Valószínűleg ez azon faj mellyről Barton Gusztáv Úr némi felvilágositast kér. Mi levele tartalmának első részét illeti t. i. hogy "a halak nem némák" ezt kivételképen eddiggelé csak a tergély nemnél tapasztalták a természet buvárok, söt még többször a vele foglalozó halász nép – ezen észlelet minden álattani munkakban meg emlitetik.

Mi már az ugy nevezet csík-királyt illetti; kétség kivüli, hogy a csík szinezetére nézve változékony, miről szinte az álattani munkakban részletesebb adatok olvashatók – ha azonban azon példány mely Patay István Úr birtokában vagyon ezüstbe jádró sávolyokkal diszlik, akkor érdemes lenne ezen példányt pontosabb meg határozás végett a Nemzeti Muzeum számára felküldeni, mi annál könyebben eszközölhető minthogy ezen hal-faj élete mint a tapasztalás bizonyitja igen kitartó – egy kevés iszapos agyag és viz elegendő élete feltartására, s az utat is könyen kiálja, csak az edény töredékeny ne legyen, s ugy ellátva hogy a levegő tökéletesen el ne zárassék az álattol. —

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Tartorika 105. lev.

78

37. Balsó Bálint

1db

1832-böl

Debrezen Martius 3án 1832

79

Kedves Collega Ur!

Barátom Uram!

Orvosi tudományt végzett Matóltsy György biztosan, á Cholera hazánkban lett kiütésétől fogva, múlt Novemberig Pestől távol lévén, az Orvosi Tár darabjait számomra rendesen által nem vehette, ennek következésében á 7dik füzetet nem kaptam, hanem egyenesen á 8dik és kilenzediket küldte hozzám. Kérem ezokért kedves Barátom Uramat méltoztasson mostan á még hátra lévő három füzettel ezt is mostan hozzám küldeni. Á folytatásáert eső öt ezüst forintokat itten küldöm, s ha foglalatosságaim egy kisség engedik, némely jeleseb Köresetekkel is polgálok. Egynehány Példánnya im vagynak még az Orvosi Doctori Értekezésem ből, jövő Hónapban fogok küldeni kedves Barátom Uramnak, méltoztasson az orvosi Tárban kihirdettetni, hogy nem sokára á második darabja, melly az egyszerű Gyógyszereket foglalja magában, meg készül.

Ha á jutalom az orvosi Járadsággal,

's foglalatossággal olly erányban vólna, tsak
mint Pesten is van, úgy már nékem rakárt
vert capitálisaimnak kellene lenni, és m
sem úgy van, mert nállunk a lakosok igen k
nös pokással birnak: ha az Orvos két, leg fel
három látogatásra gyógyít, akkor 20 xtól
48 xrig fizetik látogatásait, mi helyt az o
túl megy mindjárt legyeb pállanak egésp
2 krig. Ha pedig még az á perentsétlens
is kíséri öt, hogy betegje meg haljon, ak
nem tsak á fizetésre kell ker esztet vetn
hanem még talpán legyen, hogy mint gyil
ellen valahogy pert ne kezdjenek. Illye
pép világot élünk itten, 's mind á mellett ne
gyözzük á betegeket látogatni.

Meg enged Kedves Barátom Uram, t
hosszas valék, 's ha rossz neven veendi más
többel alkalmatlan kodom, marad ván
Kedves Collega Urannak

alázatos Polgája
Batsó Bálint Ffra
minden Orvosi tudományok Doctor
minden Orvosi mivesi segek mester
s. a. T. Orvosi Kar tagja s. a. t.

80

Alekszen
Tekintetes Túlós Schedel Gerentz Úrnak
az Orvosi Tudomány Doctorának egyen
5 f. C. D.
Beszen

81

38. gróf Batthyány Júlia
5 dt
1860-ból

Rakicsán a 16. Juni 1860.

182

Lieber Toldi!

Hier sende ich Ihnen mein schlechtes Werk; welches Sie so gut waren von mir zu verlangen. Lesen Sie es nicht denn es taugt nichts warten Sie auf Dlona; das ist etwas weniger schlecht doch auch noch sehr schwach.

Ich kann Ihnen nicht ausdrücken wie sehr ich Ihnen und den Kaiser Dotnas dankbar bin für alle Güte und Freundschaft welche Sie in Fünd für mich hatten ich werde nie nie darauf vergessen

Nun will ich Sie nicht länger aufhalten bitte sie aber nochmals nicht zu vergessen auf Ihre

Freundin und Schülerin

Julia Hettmayer

83

Rakicsán Tiszlő 1. 1860.
Vett. dec. 4.

184

Kedves toldy úr!

Nem titkolhatom el becses
sorai által okozott örömemet, annál
is inkább, mint hogy ez által
alkalmat nyerék, szivesígiérti
köszönetem és kedves személye
iránti nagy tiszteletem nyilvánit=
hatására. Szives lebelében
böven osztott bókjait szeretem
bizditás gyanánt fogadni.
Különös jó kedvel olvasám
becsés soraiban – hogy igénytelen
müvem magyaritásán szépreményü
fia foradozik ehhez annál
örömestebb adom beleegyezésemet
mint hogy bizonyos vagyok
benne, hogy a toldy név
csak jeleset nyujthat.
Várva várom folyó hó 8ik midőn
Pestre érkezvén személyesen

róhatja le igaz kalóját
Tisztelője

85

Nattenyányi Julia

86

Kedves Toldy!

Nagyon nehezemre esik hogy meg iddig meg nem látogatott. Remélem önt ma nagy hólaap nálom láthatni. Ha tudom az orát itt hon leszek

Szivesen Csárom

Pr. Magyar Pelig

Pest Dec. 14ken 1860.

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

87

Dec. 15/60.

88

Lieber Feldy

Der ist Kassaági's Brief, doch nicht er ist der Übersetzer sondern Ágai von dem ich gar nichts weiß. Ich bitte ihren Sohn darüber sich zu erkundigen. Ich bin ganz unglücklich über diese Confusion. Der Herr Ágai muß die Aufschrift nicht gelesen haben.

Brief & Traduction
[illegible]

Kinthe
Feldy Wien

Ich hoffe Sie bald
zu sehen

Rothgerber Julius

89

90

Lieber Toldy.

Haben Sie die Güte
mir mein Manuscript
zu schicken Falls Ihr Herr
Sohn es nicht mehr brauchen
sollte. Ich möchte es noch
Paris senden, denn es
nimmt mit einer andern
Novelle aufsehen
Kommen Sie doch einen
Abend.

Julius Wittgenstein

Herrn Ignaz Toldy

91

MAGYAR KÖNYVTÁR

39. gróf Batthyány Kázmér
1 db
1841-ből.

93

Tekintetes táblabiró úr!

Midőn ——— Kdnek ——— egy példány „Első Magyar Földtekével" kedveskedném, azon tiszteletemet kivántam kifejezni, mellyel ——— kd ——— iránt viseltetnem, legnagyobb gyönyörüségeim közé tartozik.

Kdnek

Bécs, jan. 1, 1841.

alázatos szolgája

Gr. Batthyány Kázmér.

Schedel Ferenczy
Nrnak.

Tekintetes
orv. dr. 1 m. t. d. tit.

Pesten

45

40. gr. Batthyány Lajosné
1 db
1860-ból

Vett aug 13. 1860

967

Gróf Batthyány Lajos özvegye Zichy Antónia grófné örömmel jelenti szeretett leányának gróf Batthyány Ilonának gróf Keglevich Bélával tartandó egybekelését.

Az esküvő 1860. augustus 15-én Pesten a Ferenczrendiek templomában menend véghez.

Pest, 1860. Nyomatott Lauterer és Beckenastnál.

Pest aug 13. 1860

967

Gróf Batthyány Lajos özvegye Zichy Antónia grófné örömmel jelenti szeretett leányának gróf Batthyány Ilonának gróf Keglevich Bélával tartandó egybekelését.

Az esküvő 1860. augustus 15-én Pesten a Ferenczrendiek templomában menend véghez.

Pest, 1860. Nyomatott Landerer és Heckenastnál.

97

41. Bauer Márkfi Herman
3 dto
1841 – 1846.

119 99

T. cz. Dr. Schedel Ferencz Úrnak Pesten.

Szegeden Mart. hó 9én 1841.

Nemeslelkű s nagyon tisztelt Úr!

Athenaeum által értesítve vagyok iráutam viseltető kegyességéről, minél fogva bátor vagyok tisztelve szeretett Uraságodnak e hodolati érzelemből keletkező soraim által legforróbb köszönetemet kijelenteni s személyességéhezi szitásomat követve, t. cz. tisztelt Uraságodnak irodalmi munkáinera nézve ezen nyilatkozásommal tisztelkedni: hogy héber magyar zsebszótárom czélja, nem csak általa s vele honi nyelvünk meggazdagitására nagy kútfőt föltárni, hanem a tudós világ érdekében minden héber gyök által megmutatni ý, miképp a héber s magyar ajkú valamikor egy Nemzethez tartozott. —

A' mi pedig többi fáradalmom gyümölcseit s különösen "Moze Nebuchim" honositását illeti eretnekséggeli vádoltatástól nem tartok, mert e' tárgybani öriz kedhetésemnek józan eszüségen alapuló eszmékkel birok, mellyek meg nem engedik hogy a szeplőtlen igazságnak olly szeretője mint én – Csábösvényre tévedhessen.

Egyébiránt szerencsémnek tartom nevezhetni magamat

T. cz. tiszt. Uraságodnak

legalázatosb szolgájának
Bauer Márkfi Hermán
nyyző

T. Sz. Dr. Schedel Ferencz
Úrnak
bérmentes
mély tisztelettel
Jesten.

120
101

T. Sz. Dr. Schedel Ferencz Úrnak Pesten.

Tekéntetes tanár Úr!

Szótárom kiadhatása körüli fáradozásom még sükeretlen; mert mióta szerencsém volt tudós Uraságodat meglátogatni, az aláirók száma nem öregbült, melly következtében én — hogy buzgó törekvésemmel egyedül enyhíthessem ebeli tünődésemet — honi literaturánk elterjesztetése körül nagy buzgalommal fáradozó Uraságodhoz folyamodom: méltóztassék a mostan tartandó közgyülésében a M. t. Társaságnak olly alkalmat használni, hol szótárom több aláiráskat a t. Sz. tudós Urakról is nyerhetne. Egyébiránt magamat ajánlván, mély tisztelettel maradok

Tekéntetes tanár Úramnak
Szegedt, dezéknyárhó 24én 841.

alázatos szolgája
Bauer Márkfi Hermán
a helyben. Dzr. Kötség
Jegyzője

Utóirat. Nagy Örömömre válik tisztelve szeretett Uraságodnak jelenthetni: hogy Ö Excellentziája Gróf Széki Teleki Josef Úr Kegyeskedett szótárom ajánlását elfogadni s több példányra előfizetni. —

A fentebb

T. Cz. Dr Schedel Ferencz
Úrnak
bérmentes
mély tisztelettel
Jesten.

120

101

T. Cz. Dr Schedel Ferencz Úrnak Pesten.

Tekéntetes tanár Úr!

Szótárom kiadhatása körüli fáradozásom még sükeretlen; mert mióta szerencsém volt tudós Uraságodat meglátogatni, az aláírók száma nem öregbült, melly következtében én — hogy buzgó törekvésemmel egyedül enyhíthessem ebeli tünödésemet — honi Literaturánk elterjesztetése körül nagy buzgalommal fáradozó Uraságodhoz folyamodom: Méltóztassék a mostan tartandó Közgyülésében a M. t. Társaságnak olly alkalmat használni, hol szótárom több aláírásokat a t. Cz. tudós Urakról is nyerhetne. Egyébiránt magamat ajánlván, mély tisztelettel maradok

Tekéntetes tanár Úramnak
Szegeden, dezéknyárhó 24én 841.

alázatos szolgája
Bauer Márkfi Hermán
a helyben. Izr. Község
Jegyzője

Utóirat. Nagy Örömömre válik tisztelve szeretett Uraságodnak jelenthetni: hogy Ö Excellentziája Gróf Széki Teleki Josef Úr Kegyeskedett szótárom ajánlását elfogadni s több példányra előfizetni. —

A fentebb

1023

103

T. C. Titoknok Ur!

Az "Ungar" 281ik szám alatt folyó 1846ik évi Nov. 29én irván:
"Die ungarische Akademie hat in ihrer letzten Sitzung be-
"schlossen, nur solche auswärtige Gelehrte zu Mitglie-
"dern zu wählen, die bei eminentem literarischen Rufe
"auch für die ungarische Nation und Akademie in ir-
"gend einer Reihe Aufmerksamkeit und Sympathie ge-
"zeigt. Der Secretär wurde beauftragt ein Na-
"mensverzeichniß solcher auswärtiger Gelehrten an-
"zufertigen" alkalmat veszek t. c. Uraságodhoz 1845ik
évi Nov. 5én posta utján intézett levelemre hivatkozni,
oly kérés mellett, miszerint kegyeskednék honi irodal-
munk érdekében nevemet is azok sorába tenni, kik
M. t. t. részére levelező tagokká választandók. – Hogy
én e' tekintetből tisztelve szeretett Uraságod elébe már
többször kéröleg járultam, alapszik egyedül azon meg-
fejthetlen valamin, melly által érdemdús Uraságod iránt
már több évek óta szivemben édesen érző rokonszen-
vem sugalatát elnémulásra birni nem tudom.

Kegyes válaszáért esedezvén, mély tisztelettel
maradok

T. C. Titoknak Urnak

Szegeden 846ik Dec. 4in

holtig tisztelő alázatosa:
Bauer Márkfi Hermány

Igazságos igényem irányára fordító
fáradságát, ha sikerülend nekem,
becsületesen megjutalmazandom,
azon kívül pedig – lévén Báró
Rothschild kegyelöm – még va-
lamit tehetek, mi által t. c. Ura-
ságod, e' sorok irójának, hálássá
válhatik. —

dányd[illegible]

Tekintetes Schedel Ferencz
Úrnak orvos Tanár's a' Magyar
tudós Társaság' titoknokának
mély tisztelettel
Dérmenten
Pesten

PEST 26 8

1/3 [illegible]

Dr. Schedel Ferencz
úrnak mint magyar endes Társaság
érdemdús Titoknokának

Bérmentesen
s ajánlva.

Pesten.

9/21

42. Bauhofer György
1 db
1848-ból.

Vettem nov. 25. 48.

106

Különösen tisztelt Tudós Ur!

Folyó hó, Oct 26dikán költ becses levele következtében, szerencsém van
"az evang Christ czimü" lapomat ezennel meghüldeni. A' jelen borus
idők é lapom folytatását megállitották, de reménylem, hogy a'
gyermek csak aluszik. – Azonkivül küldök még fentisztelt
Uraságodnak két könyvet, mellyeket angolból fordítottam,
s mellyekről hiszem, hogy az igaz vallásosság és erkölcsüség
eszméinek elölmozdítására annál jobb szolgálatot teend-
nek, mennél gyérebb é részben honi literaturánk!!
Midőn "Bogue" inkább a' tudományos és miveltebb osztálynak
szolgálhat hasznos olvasmányul, a' masik inkább a' népre
van szamitva: mind a' kettő pedig példátlan olcsó áron
adatik t. i. Bogue 20 kr. peng. és "James" munkája, szinte
bekötve 12 kr. p.p.

Tek. és Tudós Ur nagyszerü hatása, sokat tehetne é
könyvek terjesztését illetőleg, s azért azokat legyes párt-
fogásába ajánlván, legszivesebb tisztelettel vagyok,

A' Tek. Tudós Ur,

Budán, 1848dik évi November 20dikán.

alázatos szolgája,
Banhofer György

U. I. A' hires Baxter munkáját: "The call to the unconverted"
szinte lefordítottam s ma végeztem be. Annak idején egy pél-
[illegible]al szolgálni fogok.

43. Bárány Ágoston
5 dd
1843– 1848.

196. sz.

Tekintetes Schedel Ferencz orv. dr.
's m. academiai titoknok urnak,
Bárány Ágoston, hazafiúi szíves üdvezletét!
N. Becskerek, febr. 13. 1843.

Kazinczy' ered. munkájinak 2-ik osztályabeli 1. s
2-ik köteteiért, mik eladás végett hozzám
10. példányban érkeztek, küldöm az értök
eső 20 f. ep.

Kisfaludy' munkájiból az 5-ik s 7-ik
kötet még nem érkezett; mint ezt már tavali
186. számú levelemben írám. A' többi köte-

tek' ára már kezemnél van. Méltóztassék az 5-ik 's 7-ik köteket is e' vásári alkalommal hozzám hálítani. A' pénzt köteteket nélkül itt senki sem fizeti. Azomban kezeim közt úgy hiszem: bátorság van, 's azt ha befedendem adandó alkalommal küldeni fogom. Itt a' könyvek magány eladása nehezült. Egy nem keresztyén könyvárús, nyita itt kereskedést 's eddig panasz nélkül árul.

Ajánlom magamat. Ohajtok boldogságot!

U. 1. Visszavárás mellett küldök Kazinczy Ferencz' hozzám írt leveleiből 5. darabot. A' többit nem lehet közlenem.

Lieve

123. f.

126

N. Becskerek, septemb. 23. 845.

Vett. Sept. 29 1845

111

Tekintetes úr!

Örömtelve van szerencsém önnek megvinni: hogy e f. hó 16-án tartatott tisztújítási közgyülésben, a magyarírodalom körül Herzett bokros érdemei tekintetéből, önt, a torontál-vmegyei k. k. és rendek, a megyebeli táblabírák' kosorújába fűzék.

Ki egyébiránt tapasztalt igen becses úri érzelmeibe zárt, különös tisztelettel vagyok,

Önnek

alázatos polgája:
Dárány Ágostony

Bárásznak

112 113

Jak. Ibiró úr,

Most Szliácsen tartózkodó

Helytartósági elnöki-titoknok J. Károlyi László és azon kéréstel utasitotta hozzám e kéziratot, holgáltatnam azt a Jak. ur kezéhez azon kijelentéstel, hogy István Föhg Ő fensége nagyon tudta méltászolta azon fáradságot és sikert, mellyel „Jore Hajdana" készült, de elvül tüzvén ki magának illy könyvajánlások el nem fogadását, a szerző ohajtását nem teljesítheti.

Midőn a tisztelt titoknok megbizásaban eljárván, Kdnek, becses munkáját ide rekesztenem, megkülönbe tisztmar

Jun. 24. 45

113

N. Becskerek, octób. 1. 1845.

127

114

Tekintetes úr!

Ide zárok egy könyvet, tisztelettel arra kérvén a tekintetes urat: hogy az erről kiadott nyugtatványomat, táblabíró s orvos Schwimmer Mórics úrnak, — ki a sorai-mat átadandja — kezéhez szolgáltattani miltóztatnék.

Ki egyébiránt, igen becsen úri érzelmeibe csatolt, különös tisztelettel vagyok

Önnek

115

16-k szám. 116 Vettem május 30-1848. Válasz. 31. 128

Jelintetes Toldy Ferencz m. academiai titoknok úrnak, Bárány Ágoston, hazafiúi szíves üdvezletét!

Nagy-Becskerek, martius' 5-kén, 1848.

Bocsánatot: hogy tudósításaim olly ritkák. Helyzetem olly különös: mikint nem lenne csoda: ha az irodalom' ügyében egészlen elnémúlnék is. Hivatalom jelenleg teljesen igényli minden erőmet, egymaga foglalja-el minden időmet. Mint állandó elnöke a' csődtörvényszéknek, mint elnöke a' rögtöni vérbíróságnak, mint a' torontáli takarékpénztár h. igazgatója, számtalan választmány' elnöke, nem sok pihenési órában részesülök, s mit szűk időmből megtakaríthatok, családi gondjaim- s a' nemzeti irodalomnak viszem áldozatúl.

Ha szünidőm van. Sietek használni azt, s Torontál-vármegye' némi előhaladása' tanúságaúl, álljanak e' következők:

a.) Újabb magányadakozások-, s a' becskereki lakosoknak régibb gyűjteményéből állott-föl a' becskereki gymnasium, s jeles két emeletű collegium s templom, hova ajtatos szerzetbeliek települtek; s a' tanítást 1846-ban october' elején megkezdék, olly eredvénynyel: hogy ez intézet, már most is 300 tanúlónál többet számlál.

b.) Részvények' útján új casino keletkezett, s 30. ezer pengő forintot érő házat kertet s más gazdasági épületeket vásárolt; tanácskozásait nemzeti nyelven vezeti, s több magyarhírlapot tart.

c.) Takarékpénztár alakúlt Nagy-Becskereken, melly 1845-ben nyittatott-meg, s ügykezelését csyán nemzeti nyelven intézi. Jiók-takarékpénztárak Zsombolyon s Nagy-Sz. Miklóson

is alapíttattak, 's az előbbi jeles eredvénynyel.

d.) Magány-rendszerre alapított börtön, 1847-ben épült-fel, többnyire magányosok, 's egy részben nemesek' költségén; 's ezt, valamint a' takarékpénztárt is, csupán Karácsonyi László' első alispánunk' lankadatlan buzgalmának köszönhetni.

e.) Szinte magányos adakozások' útján jött létre 1847-ben a' kisdedóvó-intézet N. Becskereken. Ezt főleg Verzár Manó vármegyei főorvos' ~~[illegible]~~ lelkes fáradalmainak hálálhatjuk. Sükerdús eredvénye, valóban örömmel tölti-el a' keblet.

f.) Sok küzdelem által, — miben magam is tetemes részt vettem, — többszöri elmozdíttatás után, elnökségem alatt munkálkodott választmányok' véleményére, végre őfölsége, nemzeti nyelven költ nyomdai kiváltványt ajándékozott Pleitz Pál nyomdárnak. A' sajtó 1847-ki november 1-ső napja óta mozog N. Becskereken, 's szokatlan elénkséget költsönöz a' vidéknek, ámbár most csupán egy sajtó működik. Pár hó múlva, a' második sajtó is föl fog állíttatni: Most egyelőre színlapot 's rovatos táblák- 's alkalmi aprós dolgozatokkal foglalkozik, eddig többnyire nemzeti 's ritkan német nyelven, 's a' jövő hóban a' n. megyei állomások' távolsága" czímű munkát nyomandja, Maywald Lajos vármegyei főmérnöktől. Mint kezdő, még nincs teljesen ellátva mindennel; szorgalma azonban szép reményre jogosít. Ide zárok e' zsengeintézetből némi apróságot. Mint újonczuak szívesen kezére járok 's hazafiságból többször teszek javítnoki tisztet.

g.) Taval társulat keletkezett: a' magyarthaliát Becskerekre telepítendő. A' derék Jeleky-vezérlette dalszínész-társaság, 3. évre biztosíttatott tetemes áldozattal itt. Múlt évi octob. 21-én kezdé előadásait, 's holnap után végzendi. A' szándék hazafiúi ugyan, de aligha nem korai. E' város' kevés magyarsága, alig töltheti-meg egyszer is a' színházat. Így igen gyakran üres is volt. A' németek' 's ráczok' részéről, félre ösmérhetlen nyilványúl

az ellenszenv, 's így meghasonlás. Zsidainkra nincs panasz. Még két év a' bérletidő, 's úgy hiszem: legördül azután 20. év, 's Becskereken állandó színészet nem lesz.

h, Védegyleti választmányunk folyvást működik, 's úgy látszik: kevés eredvénynyel.

i, Az elaggott vármegyei tisztviselők 's azok özvegyei 's gyermekei részére, néhai Marczibányi Lajos' buzgó indítványára, 's lelkes közremunkálása után, nyugdíj-intézet alakúlt 1836-ban, 's jelenleg onnan 300. 250. 200. 150. pengő forintjával, 7. egyén húz évi nyugdíjt.

k, Az idén épülend dologház N. Becskereken, a' rabok' számára.

l, Szinte ez idén reményljük a' becskereki conservatorium' megnyitandását is.

m, Néhány év előtt, Bettelheim nevü héber könyvárus' kereskedése nyílt-meg Becskereken; 's azt, az itt szemlátomást ébredező szellemi élet, sükerdúsan istápolja.

n, Szinte 6.—7. év előtt evang. ref. kisebb gymnasium alapíttatott Becskereken; de a' nagyobb tanodának, ma holnap áldozatúl esendik ez.

o, Jalán még ez, vagy a' jövő évben épülend, a' torontálvármegyei egyik kórház, Nagy-Becskereken.

Mit szóljak magányos saját munkálatimról? Nyílt homlokkal, 's dicsekvés nélkül állíthatom: nincs e' részben is okom magam előtt pirúlni. Engem keblem' sugalata, az elhalt századok' omladványai közt kényszerít tévedezni; a' leghálátlanabb pályán bolygok; 's igénytelen búvárkodásimat, csak súlyos küzdelmek után vagyok képes lassankint a' világgal közleni. Így tetemes kárommal adám-ki „Torontálvármegye' hajdana." czímü munkámat.

Most került-ki a' becskereki sajtó alól, „Temesvármegye' emléke." czímü dolgozatom' első íve.

17-ik sz.

Úgy hiszem: június' elején szerencsésen megjelenendik; de a' részvét
lenség miatt, bukásom itt is bizonyos.

A' napokban készülök-el szerencsésen a „Bácsvármegye az őskorban." című munkám; 's reménylem: a' jövő
évben világot látand. E' vármegye' hajdani viszonyait, kiterjedését
óta 1747-ig, mint midőn Bodrogról ismét főispánlasztatott,
részemről.

Még pár terjedelmesb Értekezés hever nálam befejezve, de
de ezekről másszor. Hangzik többi munkálkodásimról előleges
sen: miszerint a „Csanádvármegye' hajdana" leírásához az adatok már összegyűjtvék, 's Kraassó-Horvát
vármegyék' 's a' szörényi bánság' őskorának
oldásához szükséges compilatiókat, a' napokban Erdély-meg. É
így ha ugyan élesmnek Tekintetes — miután e' nyugalmas
hivatalos pályám' Eszközeiben rövid időn tagúlni fognék — ma ho
nap, a' hibásan temesi bánságnak nevezett és alsóbb részét
vidék' régi viszonyait, nemzeti nyelvünkön, tőlem olvasandja
Tőzsnéy.

Terhes pályáján, erőt egészséget és sok szerencsét k
vánok a' „Tekintetes" úrnak.

Záradékúl: hogy ne feledjem, meg kell említenem: mi
szerint Encrajt üdvözlő-elé valahol, a' m. t. társaság' első kiadv
zsebkönyvének' németmagyar-részének 250-ik lapja, hol a' 12-ik
a „Ember"-szónál felhozott példát, a' legjobb szándék mellett is, sz
szerencsétlenül állnak egymás után: E' példában ugyan, a' jövő kiadás-
ban, megvallom megváltoztatnám. De igaz: a' jók mérges szú
a' mézből is. De minek szaporítsam a' példákat?

Ajánlom magamat úri becses érzelmeibe, 's nemes
szeretetébe. Ohajtok boldogságot!

U. i. Csak most találok biztos alkalmat. Ez idő szerint néhány borzasztó. Bogánynál történt
itt a' részek' N. Kikindán két kerületi főnaszor, a' volt városi bírót megölték, házakat
rombolnak' 's az erőltetett levélben sejtetni fő Bánát, Ott, Beszterczén' több helyen a'
magyar nemzetiség' elenyészésére elegyedtek, és fegyverben vagyunk mindnyájan, mert vérengzés
háromról is tartanak újra' a' nemzeti lobogó, de a' városi bíró erélyes bölcsességének
köszönhető: hogy eddig hála istennek szerencsésen szépítette le a' részletet, kandi Rudolf főhadnagy
600—700. őrizetünk — így hiszik — feltétlen önnek beljövetelig. 'Vár. április 27.

† itt ott mindenütt tanyázó elemnek.

hiszem: június' elején teljesen megjelenendik; de a' részvétség miatt, bukásom itt is bizonyos.

A' napokban készült-el teljesen „Bácsvármegye az őskorban." czímű munkám; 's reménylem: a' jövő [illegible]en világot látand. E' vármegye' hajdani viszonyait, Krisztus 1747-ig, mint midőn Bodrogtól ismét szétválasztatott, [illegible]ém.

Még pár terjedelmesb kézirat hever nálam befejezve; ezekről máskor. Annyit többi munkálkodásimról előlegen: miszerint „Csanádvármegye' hajdana" leírásához az adatok már összegyűjtvék, 's Krassó-Haramvármegyek' 's a' szörényi bánság' őskora' rajzolásához szükséges compilatiókat, a' napokban kezdém-meg. Es ha istenem életemnek kedvezend, — mintán e' nyommasztó [illegible]atalos pálya' kötelékei rövid időn tágúlni fognak, — ma holt, a' hibásan temesi bánságnak nevezett ez alsóbb egész [illegible]dék' régi viszonyait, nemzeti nyelvünkön, tőlem olvasandja a [illegible]zönség.

Terhes pályaján, erőt egészséget és sok szerencsét kí[illegible]nok a' tekintetes úrnak.

Záradékul: hogy ne feledjem, meg kell említenem: mikint [illegible]sa kaczajt idézett-elé valahol, a' m. t. társaság' első kiadásu [illegible]bszótára' németmagyar-részének 250-ik lapja, hol a' 12-ik [illegible]szónál fölhozott példák, a' legjobb szándék mellett is, sze-

17-ik sz.

Vetten aug. 8. 1848.

118

Tekintetes Toldy Jerencz, m. academiai titoknok úrnak, Bárány Ágoston, hazafiúi szíves üdvezletét!

N. Becskerek, június' 27. 1848.

„Temesvármegye' emléke" czímű munkámat 2. példányban küldöm, egyikét a' t. m. academia', másikát ön' részére, hazafiúi szíves emlékül. Jölötte örülök: hogy nagybecskereki zsengeintézetünk' első műve csak így is sükerült.

Gyorsan osztatom-ki vidékemen a' példányokat: hogy a' ráczdük' martalékaúl ne essenek. Előttem halál, vagy koldúsbot áll. Egész életem' veríteke koczkán áll most.

hiszem: június' elején teljesen megjelenendik; de a' részvétség miatt, bukásom itt is bizonyos.

A' napokban készült-el teljesen „Bácsvármegye az őskorban" czímű munkám; 's reménylem: a' jövő [illegible]en világot látand. E' vármegye' hajdani viszonyait, Krisztus 1747-ig, mint midőn Bodrogtól ismét szétválasztatott, [illegible]ém.

Még pár terjedelmesb kézirat hever nálam befejezve; [illegible]ezekről máskor. Annyit többi munkálkodásimról előlegen: miszerint „Csanádvármegye' hajdana" leírásához az adatok már összegyűjtvék, 's Krassó-Haramvármegyek' 's a' szörényi bánság' őskora' rajzolásához szükséges compilatiókat, a' napokban kezdém-meg. És ha istenem életemnek kedvezend, — miután e' nyommasztó [illegible]atalos pálya' kötelékei rövid időn tágúlni fognak, — ma holt, a' hibásan temesi bánságnak nevezett ez alsóbb egész [illegible]dék' régi viszonyait, nemzeti nyelvünkön, tőlem olvasandja a [illegible]zönség.

Terhes pályaján, erőt egészséget és sok szerencsét kí[illegible]nok a' tekintetes úrnak.

Záradékul: hogy ne feledjem, meg kell említenem: mikint [illegible]sa kaczajt idézett-elé valahol, a' m. t. társaság' első kiadásu [illegible]bszótára' németmagyar-részének 250-ik lapja, hol a' 12-ik [illegible]ezy szónál fölhozott példák, a' legjobb szándék mellett is, sze-

17-ik sz.

Vetten aug. 8. 1848.

118

Tekintetes Toldy Ferencz, m. academiai titoknok úrnak, Bárány Agoston, hazafiúi szíves üdvezletét!

N. Becskerek, június' 27. 1848.

„Temesvármegye' emléke" czímű munkámat 2. példányban küldöm, egyikét a' t. m. academia', másikát ön' részére, hazafiúi szíves emlékül. Jölötte örülök: hogy nagybecskereki zsengeintézetünk' első műve csak így is sükerült.

Gyorsan osztatom-ki vidékemen a' példányokat: hogy a' ráczdük' martalékaúl ne essenek. Előttem halál, vagy koldúsbot áll. Egész életem' veritéke koczkán áll most.

Jöbb rendű kézíratomat ideiglenesen á föld' gyom
ra rejti. Magam minden órán készen.

Áldja isten önt. Jarthon-meg becsen
emlékében.

---

44. Bárány Boldizsár
ide
1836-ból

Tekintetes Schedel Ferencz Tbiró M. D. Magyar Jud. Társasági
Rendes Tag és Tiroknok Uznak az Árpád-Család Elsö Szakasza
vagy a Király éje Szinmü egy példányát valódi tisztelet és
hódolat jeléül az irója itten megküldve addig is míg a 2dik
Szakasz Viszonlátás vagy az Erö avatoujai czimü Szini rajzolat a
Sajtó alol ki jövend, mellyben az Árpád fag a Sclavonia fejedelmei
s Boruszlaw-ban trag. sorsa kifejlendhet, e müveskét bé
mutatni bátorkodik, olly aláz. kéréssel hogy az ide mellekelt
másik példányt Tekintetes Döbrentei Gábor vagy Vörösmarty
Mihály táblabiró Uuk M. T. T. rendes Tagoknak ssát t. czim: va-
lamellyiknek addig míg több példányok* a fövárosba is elerkezhetnek
a mü érdeme esetében kezéhez juttatni méltóztasson. Célja ezen e-
lőre beküldésnek: mivel a 2dik rész sajtó alá most készitetik a ne talán
az elsö részben megtörtént tetemesb tévedéseknek s Aesthesise balirátynak
igazithatásával vagy Critica utján vagy magámos észrevétetések által
a Szerző a másadik Szakasza nézve is czélirányosb Utba igazittatást
nyerni szeretesés lehetne. Gombán Sonogy Ügyében Marczali mezővárosnál
Martius 26. 1836. Tanszolz Rendessi Bárány Boldizár előbb Szolgabiró külön-
ben Hites Ügyvéd.

Velinen majd

45. Bárány Borbála
1 db
1852-ből

123

Tekintetes Titkár Úr!

É folyó hó és év 2dikai vettem á Magyar Academia N. méltóságú Elnökének felszóllításával Kegyednek is résztvevő, és férjemet. Néhai Bárány Ágostont á Magyar litteratura terén fellépni sürgető becses sorait. — Adná ár Eg hogy férjem még életben leterne, hogy ismertt buzgóságánál fogva á hazai müvészetet veleszületett hajlamával ezéjéhez képest elésegítené, de Jájdalom! 9 többé az Elők között nem létezik. Á vi-haros 1849 évben Banátból Makora történt kiköltözésünk után hagymázos ideglázba esett, á melly Aprilis 11dikai véget vetett aggodalmas életének. Nyugodjanak béké-vel Porai! — Sajnosan értem mind á két rendbeli levélből, hogy férjemnek tiszti Társai mind akkoron mind kéjöbben elmulasztották halálát az illetőknek hi-rül adni.

Ha talán érdekesnek vélné tisztelt Titkár Úr á boldogult férjem hátra hagyott Könyvtárát, á melly

nem csekély számú tudományos tartalmú Köteteköl
áll, vagy á M. Tudójtársaságnak, vagy más valakinek,
ki á tudományosság szempontjából azt bírni ohajtaná,
elszerezni, úgy egész készséggel megküldenem á könyvtár-
lajstromát á mértékletes árjegyzékkel együtt.

Kiis tisztelettel vagyok Bárány Borbála.

Nagy Becskereken Januar 22dik 852.

124

Tisztelet Toldy ferent
úrnak
a Magyar Tudós Társaság
Tiszterának
Pesen.

46. Bártfay Jozefin
5 db
1828-1846.

Pesth am 23ten 8bre 1826

126

Schützbarster Herr
von Schedel!

Vermögs eines Auftrages unseres verehrten Freundes Karincay erhalten Sie hiermit, sechs Fläschchen Wein, die er Ihnen mit der Bitte zusendet, diese Kleinigkeit als Beweis seiner Erinnerung so herzlich anzunehmen als er selbe Ihnen zudachte: ich muß hierbey bemerken, daß keine Fläschchen voll ist, da selbe nicht gut verstopft, warm, und unter Wegs davon ausgerinnt ist, ich habe Sie selbst eigenhändig ausgepackt, demnach ist

Von
Monsieur Francois de
Schedel Medecin

Von Logenrath

Pesth am 18ten Jänner 1830

128

Schätzbarster Herr von Schedel!

Ungeübt in der Schreibart der ungarischen Sprache, getraue ich mir wohl nicht ihre werthen Zeilen in selber zu beantworten, will aber deßhalb nicht länger zögern, Ihnen für die mir ertheilte Aufmerksamkeit, meinen herzlichsten Dank zu sagen, die ich Ihnen um so höher anrechne, je mehr ich mir die angenehme Umgebung in der Sie nun Leben vergegenwärtige; auch wir gedenken ihrer öfters, und vermissen Sie, in dem Kreise, der geschätzten Freunde, die unser Haus besuchen, und deren nähere Bekanntschaft ich mir wahrlich zum schönsten Gewinn des Lebens anrechne. Ihre lieben Aeltern, mit denen ich nun

Jon Lukeal zu Jagen sol Glaubsatz, besag
ist Jon ein Grad warst, und dann ist Glaub
Glaubsatz und nehmen, so wurde ist Jesus
wunderbarlich, auch Mathilden ihren Gnaden
= gen Lieblingsstellen ist ihnen Mallard Ba
aber die schwarzen Augen den Lang schein
bey ihr wenig Beyfall zu haben, ist gewiß
ihr selber gram, da Mathilden ihr Lieb
unsterne) vorgezogen wird. da Sie zu gu
wissen wünschen ob Lebzeiten ihnen gnä
so Sie ihr Ihnen sagen dass Sie verfolg
ihnen öffters) vorbeigeht, und sie nicht Lust
= lustig bemerkt, dass Sie Niemand Abschied
Jon und) nehmen —

Laeri Jon ein Grad Lazy Gewalt wird
nun ein Fall Lob sagen stellt ist, da
Ihnen sagen, dass ein Ihnen zu allerley
gnädig sollte, weil Sie ihn nicht niemand
niemand zwischen Balwerk wendigad, will
aber Gnadenvoll zu sagen, und Ihnen in
ihre Hofnung Vorgehen, dass Sie ihr Ver
= gnügen wieder, Gut machen wurden

dasser Helmuey aber ist Ihnen ganz widerstab
gegen Sie, weil Sie ihn in der wieder
Lyall, als niemand Klopfetten und spreiend
dafür bleiben Sie ihn Ganz glaub
fältig, dass schreiben ihn Ihnen im Grund
damit Sie sich darauf gestellt sollen

Ehe Sie Galla natürlich Sie ihn Ihnen
und so viel sagen, dass ihn Herrn Bey
nimmt) Hinsand dem fleißigsten ist
dann und arbeitet ihnen zu spricht deshalb,
den übrigen aber, niemand Lacri einstrad
nimmt, besserfliegend sich und vorsatzt
dem schnell vorsetzt — Ihr gute Bayer
schnell Ihnen gewiß von alten Festtag
Hinnade und Colonade, ist viel Ihnen
und den neuen Scenen wohnend, und
ist noch niemand Lord Lindsay, und Lord
nun den fürstlichen Glieder, so nicht auf
seinem Diener zweifeln Ihnen ist
wo nun so Collegen verlegt, und ist sorg
sam, dass wird ihn nehmen; Ihr schnaps
Lindsay, wollte sehr nachtheilig, dass sich
ihn dass Sie gemeldet gefunden —

Da es mir bekannt ist, daß ihm Auf-
merksamkeiten sehr erfreuen, so wage ich
die Bitte an Sie Lieber Schedel, wenn
es ihre vielseitigen Beschäftigungen erlaubt
würden, ihm durch ein paar Zeilen einen
(Beweis) der Erinnerung zu geben, der aus
der Ferne ihm zugeschickt ihm angenehm
überraschen würde. — der guten Absicht
wegen, werden Sie wohl meine Bitte nicht
unerfüllt lassen.
Empfangen Sie nun noch zum Schlusse
den Ausdruck meines innigsten Dankes
für die mir zugedachte Blume, die ich
gewiß gehörig zu würdigen mir schmeichle.
Möge der Himmel Sie auf ihren Reisen
beschützen, und Sie glücklich ihren theuren
Aeltern zurück führen mit diesem Wunsch
und den ausgezeichnetsten Gesinnungen
verharre ich stets

Ihre!

meine beyden Kinder
dictiren mir Grüße
an Sie —

ergebene Dienerin
Josephine Bartfay

Anzeigen für das verwirrte Schreiben, wobey ich auch unterbrochen wurde

130 137

Pesth am 12ten 7ber 1830

Ihrem Wunsche und meinem Versprechen gemäß, benachrichtige ich
Sie Lieber Schedel, daß Helmeczy gestern hier angelangt, den
heutigen Tag hier verweilt, und Morgen in aller Früh nach
Presburg zu verreisen willens ist, er speist bey Kisfaludy
und wird vielleicht den Abend zu mir kommen. Nebst einer Achtungs-
voller Empfehlung an ihre Lieben Aeltern verharre ich mit
vorzüglicher Achtung

Ihre!

ergebene Dienerin
Josephine Bartfay

Pesth ce 27 d'aout 1838

131

135

C'est en vous exprimant ma vive reconnoissance que je parvins enfin a m'aquitter de mon ancienne dette en vous priant de vouloir excuser ce retard qui eut lieu bien malgrés moi, et d'agreer l'assurance des sentimens, c'estime avec lequels je me dis

Votre devouée Amie
Josephine B

Monsieur

Monsieur Francois de Schedel

cher Lai

am 24t aug 1876

130

Lieber Schedel!

Verzeihen Sie daß ich nicht schon
früher die Verlangten Bücher schickte
ich hatte aber keine Zeit selbst
aufzusuchen, auch fand ich seit
her das Verzeichniß worauf der
Preis angemerkt ist, welches ich
Ihnen beschließe, und bitte Sie
inständigst Lieber Schedel, die
Verlangten Bücher, die Sie ja nicht
für sich wählen nicht unter dem
angemerkten Preis weg zu geben
Verzeihen Sie mir diese anscheinen-

47. Bártfay József
6 db
1859–1863

a Monsieur
Monsieur Francois de Tekedel
Chez lui

Vtt. jun. 22. 1859

196

Tisztelve szeretett barátom!

Jun. 3ki s 11ki leveleidet megkaptam, de megkapta főnököm is, Én lejöttemkor mindjárt óhajtám vala a tudvalevő öszveget kezeidbe juttatni, de pénztárunkat – őszintén mondva – üresen találtam. Első gondom volt hát pénz teremteni; minél fogva legott tisztabuzával, rozs és zabbal két hajót megtöltetek, s azokat Győrbe eladás végett felküldém. – Az azokat kiséró tisztünktől majd minden postán levél érkezik, hogy ott sem lehet a pénz szüke miatt – készpénzért eladni, hanem 2–3. hónapi vára talán. –

Én alkalmasint jövő hétfőn felszaladok Győrbe körülnézendő ott, hogy bár 10,–15,000 forintot hozzak haza, mert másként ugy felakadunk minden mezei már megkezdett nagy munkáinkkal, hogy az eredhető kárt soha helyre nem hozhatjuk.

Pest, 1860. Nyom. Engel és Mandellonál.

En ily pénztelen időkre nem em-
lékszem! máskor 20-30ezer ij hevert la-
dáinkban, segíthettünk boldog boldog-
lanon, és most ugy tapasztalom, hogy
másutt is az elszegényedés nyomai ma-
világosan mutatkoznak.

De ebből ne következtesd, hogy ne-
lesz pénz. Lesz nem sokára Neked i-
nekünk is! Azért néhány napig állh-
tatos béketűrést kérek.

Tizenötezer pesti mérő gabona-
győrött, majd ugyanannyi Bajaban
magtárainkban, innen is, onnan is
majd csak kiállíthatunk szükséges
ind fedezésére elegendőt.

Vedd őszintén édes jó Barátom
e nyiltságomat. „Quod differtur non
aufertur," ámbár tudom, hogy a v-
rakozás gyakran kellemetlen helyze-
ben tartja az embert.

A kívánt Naplót s Josefin
arczképét itt küldöm. Használd
fel mindkettőt nemes czélaidra.

Óhajtanám, ha a Naplót ille-
leg valahol emlitést tennél, hogy a
néhai s feledhetlen testvérem s ba-
tod gyűjteménye nyomán jött létr-

137

A Báróék, különösen pedig a
báróné igen nyájasan köszöntetnek.

Jobbkarom és nyakamban a Csúz
fájdalmak ujra megjelentek, már éjjen-
ek óta nem birok aludni a fájdal-
maktól, az irás is nagy megerőlte-
tésembe kerül.

Ő Nagysága, tisztelt hölgyed-
nek s gyermekidnek teljes üdvözle-
tem add át kérlek.

Isten áldása legyen mindnyája-
kon! — nagyrabecsült emlékidbe
ajánlott maradtam

Téged

Almás 6/16. 859.

tisztelő barátod
Bártfay József

Jótam jul. 1.

Pest, 1860. Nyom. Engel és Mandelionál.

Almás Juli. 11d. 1859. 198

Tisztelt kedves barátom!

Indósítni sietlek, hogy a négyszáz p. forintnyi öszveget, az Általad meghatározott Nyomtatási Költség felét, jövő Csütörtökön (Jul. 14d.) a postakocsival (Deligence) Hozzád elindítandom.

Bocsáss meg e dolognak továbbra történt elmaradásáért; az akadály akaratomon kívül fehűdt, mert a Győri gabnavásárok, hol 23 ezer mérő gabnanemünk léteznek, valának egyedüli hátráltatói ennek. A helyett hogy (: mint eleve számítottam :) 80–90 ezer forintnak erűsben kellett volna Julius végeig kezeinkbe jönni, csak 4 ezer mérőnyi eladás történvén, a hajókból magtárakba vitetett ki a termény, hol jelenleg is áll, senki sem keresi; mintha már az emberek kenyeret sem ennének. Ily rútul a gazdaembert számításaiban régen csalta meg az idő. De azért könnyebb ennek eltűrése, mert mások is

3

Pest. 1860. Nyom. Engel és Mandellonál.

és így családának tápláló illyesen rem-
nyekben. É' kárramaradjon hiad el étet-
Barátom! jónötém is igen repeste, e-
engem nagyon fürgeszen emlék rendb-
Zaradásra, de én tavval nyugodjanak
hogy pénz nagyról nagyra bárban, ne-
vesend el "Sagmeum" mig "Bón-
Zaradásra jog" Mere endrőd kell-
és édes Barátom, hogy könnyebben
jék nálad bocsánatra), mikeppen a'
bri munkák, n. m. ültetés, pálya,
tés, öntözés, sok más napi kiadás
ő mód a nagyszerű aratás, hol napo-
zine 800 embernél több dolgozik, k
Zellésem alatt álló pénztárából 1200—
1300 p. forintra vész ki minden nap,
nem számítvan az ezüst rendes kiad-
sokat. Ezekre csak arra emlékem is
zájékozhatásod végett, hogy annál kön-
ben nyerhessek hogyes jó pénzből fe-
oldhassa. A' pénz tehát jövő" va-
pig Remélem kezedben lesben.

Kis leveledre vagyok kelleszed
adóssal n. m. Ind. i. Zsinór ir
Vedd legmielébb kéjtönesem a' fele
tersége illető kellemetlenségek köz
sért, akire nézve én mar angromb
küldöm forumban nézesem a' karac

kimondám. Ez sem óhajtom, hogy rögtön
nedzára kidobjak, mert ő Helbörinke
vény (az az: kedves Angyomnak tanyhajára
d mit akar) az egészből egy szóval ő"
hasnálja fel; nézesem szerint csak ő"
a' midőn mindenn bécakarásával, mert"
en Isten kivével a' halálaskan. Bekiá
des Barátom az ügyéleckel a' zavar
ról mészni el; orvosoljak a' bajt arról
kitén illeő oda jenni, és ne várjak
ölem innen, hogy a' zsarátból mindig
sak én fenkegeppem ki a' fúla gekeerlyes.

Elgedj meg ejnek Barátom, hogy
Kaposvalbanság előhozásával néhány
draga perczeidet elrabolám. Tedig tudd
l, hogy sem idején sem kedvem a' kly esek
elfeségeiséhez, de minden kegyes való
kellemetlenségről már kétszer irni, ha
r való véleményemet Veled mondani.

Ő" Nagyságának nélyen ejnesbe nőd
k jelentsd ha kérlek tisztelőmat, kedv
es gyermekidnek (Jolántkának különösen)
leb Gemer. alkalmilag pedig kedves rokonim
k is szives ejszellemben.

A' Báróné asszony nagyon Bécsbe, ő"
esen csak a' gut, a' barom szives ő"
elenesi általam. Tégedet
kedves lelkem Barátom áldjon
meg

Pest. 1860. Nyom. Engel és Mandelhoni.

meg istenünk minden kigondolhatók-
kal! tartsd meg kegyeidben s legtöbbre
becsült drága barátságodban, Teged
a távolban is ölelő

s tisztelő barátodat

B. Józsiom

148

Almás Jul. 14d. 1859.

Dtt pl. 18

Tisztelt kedves barátom!

Minapi levelemben tudósítottalak
a négyszáz erüst forintnak
ma innen elindításáról.

Mélt. főnökömnek legnyá-
jasb tiszteletével ide zárván
az érintett pénzösszeget oly meg-
jegyzéssel: hogy a második rész-
letnél kiegyenlitendjük ama
hiányt, melly ezen új pénz
mellett az óhoz mutatkozik,
az az: nyolczszáz erüst forint
lészen bankvalutában, vagy
is új pénz értékben 840 frt.

Ez alkalommal is kegyes
elnézésedet-e dolognak akara-
tom ellen történt eddigi elmara-
dásáért-kikérvén, a Nagyságos
asszonyságnak nődnek teljes
tisztelettem, szeretett kedves

gyermekidhez

Pest, 1860. Nyom. Engel és Mand.-Honál.

gyermekidnek áldásomat hu-
ve, szerencsedbe zárt, meleg ölel-
seddel vagyok

~~tisztelő barátod~~

Bárfay József

141

Pest, 1860. Nyom. Engel és Mandellonál

Bártfay József, méltóságos Almási báró idősb Rudics József úr ő nagysága' családi titoknoka; tisztelettel jelenti szeretett kedves unokahugával, **Balásházy Máriával** leendő hites egybekelését.

Az esküvő Pest-Teréz külváros istenházában f. 1860. September 15-kén esti 6. órakor fog megtartatni.

Ugy erre, mind az ujvilág-utszai arany-sas vendéglőben, ugyanaz nap estéjén megtartandó lakomára, megjelenni szíves tisztelettel kéretik.

T. cz. Toldy Ferencz úr és tisztelt Neje.

Pest, 1860. Nyom. Engel és Mandellonál.

144
142

Bártfay József, méltóságos Almási báró idősb Rudics József úr ő nagysága' családi titoknoka; tisztelettel jelenti szeretett kedves unokahugával, **Balásházy Máriával** leendő hites egybekelését.

Az esküvő Pest-Teréz külváros istenházában f. 1860. September 15-kén esti 6. órakor fog megtartatni.

Ugy erre, mind az ujvilág-utszai arany-sas vendéglőben, ugyanaz nap estéjén megtartandó lakomára, megjelenni szíves tisztelettel kéretik.

T. cz. Toldy Ferencz úr és tisztelt Neje.

Pest, 1860. Nyom. Engel és Mandellonál.

Ferencz urnak
barátilag.
Hegyben.

145

Almás 1861d. Oct. 11kén
Vtt. — 20.

144

Tisztelt jó barátom!

Holnap lesz öt hete hogy Pestet oda-
hagyva, a nyugalmat nyujtó csen-
des Almásba vipzatértem. De a-
helyett hogy rongált egészségemet
itt megnyerém vala, folytonosan
főm, karom s lábam szaggatá-
saitól gyötörtetem, melly idő alatt
ágyon kívül hatszor voltam csak,
a hol a tegnap ide érkezett f. hó
6ki szives s kedves soraid várat-
lanul leptek meg.

Vedd legmeltóbb hálás köszö-
netem a közlöttekért, bár a va-
lóságban is mielébb láthatnám a
dicsért diplomát, mellyet magam
is igen szépnek képzelek és Ju-
róczyt, a mellynek kiállitásához
gyönyörű képzeteim ellenállhatlanúl
a látvány ragad.

Légy kegyes a báró úr papír
példányát is kiegészíteni, és illen-
dően Láng által szinte bekötteni;
de légy kegyes annak hőtési árát
is megírni, hogy első alkalom-
mak

mal mindezek, mind pedig nerán
másegyebek árait is meghüldhepp

Ágyban, tézdeimen irom e nék
sort azért oly rendetlen. – A báró
ral a levéltartalmát még nem
zölhettem, de a mélt. bárónőnek
ez órában volt nálunk, szives ü
vözlésedet átadám, mellyet ő sza
talanszor viszonoztat általam.

Én Kölcsey leveleinek felhü
dését – őszintén gyónom – elfeledém
Köszönöm hogy azokra figyelmezte
Nem csoda tisztelt barátom hog
az ily dolgot kiszalasztám endlékez
temből, mert leirhatlanok azo
Göresfájdalmak, mik éjnappal h
noznak, s csak az csudálandó h
míg élek oly végtelen kínok kö

Mariska – ki szintén fehvő h
teg, egy két nap óta nem birja m
kát a Csúz miatt fordítni, s fogfá
dalmakban is sokat szenved. Az 8
ves Papájának t. i. Neked teljes
teletet küld, s ő is én kedves Nő
nek kézcsókunkat, szeretett gye
mekidnek pedig áldásainkat kü
ve, nagyrabecsült drága figyelm
és

145

és barátságodba zárt vagyok
tisztelő barátod
Bártfay József

Néhai Kölcsey Ferencz, dicsőült
László bátyámhoz írt leveleinek és
sorozata:

1827-d	évből	5 db.
1830	"	3 "
1831	"	10. "
– 32	"	12. "
– 33	"	16. "
– 34.	"	14. "
– 35	"	7. "
– 36.	"	4. "
– 37.	"	4. "
1838.		5
	Öszv:	80 db.

146

Tisztelt barátom!

Alföldy Dienes sógorom, s első évi gyógyszerész halgatónak – kit ideiglenesen ezen tanévfolyamra beírni méltóztattál – a Nagymélt. Magyarkirályi Helytartótanácshoz terjesztendő folyamodványát – ahhoz mellékelt eredeti négy bizonyítvánnyal együtt Hozzád oly bizalmas kéréssel áttenni szerencsés vagyok: hogy azt hathatós gyámolításod mellett a maga helyére áttenni kegyeskednél. – Ismét kórágyam őrzőm helyettem Marit küldöm, jó papája előtt kérésem előterjesztése végett.

Kérelmem ujjításával maradván

Pest $\frac{IX}{18}$-863.

tisztelő barátod

Bártfay József

147

1458

48. Bártfay László
8 db

1828 – 1854.

Pest, Januar 3kán 1828.

Születtem 1797-ben Május' 6kán Felső-Vadászon (: Rákóczyak Prædi-
catuma egykor :) Abauj Vgyében. –

Iskoláimat Kassán kezdettem 1803 őszel, az 1ö Normalis
Classissal, ott folytattam mindég, 's ott végeztem 1815ben Augusz-
ban, életem 19ik évében.

Németül értettem (: a' mennyire értettem – :); de német
könyvet kedvvel olvasni csak 1813–814ben kezdettem. Eurista
koromban sokat éjtszakáztam olvasásban, 's Prælectióimat is
el-elhagyogatám, kivált 815ben nyáron, tanúlásom' utolsó
felesztindejében.

Ugyan azon esztdő (: 815 :) téli hónapjaiban egy bará-
tom' 's tanúló-társam' unszolására, ki németül jól beszélt
's írt, franciául olvasott, értett, az Olasz nyelvhez fog-
tunk minden Mester nélkül, 's már egyet-mást fordítgat-
ni kezdtünk: de Martinsban a' Próbatételek beállván, Ke-
lemente 's Sonnenfelst kellett elővennünk, 's az olaszkodás
abban maradt. – Most olaszul semmit se tudok.

Noha iskoláimból kikerülvén Lafontainen, Kotze-
buen 's többi illy nemű frókon kívül, Schillers (: ki érzel-
mimet 's gondolatimat szörnyű fellengzésbe ragadozta :)
Mathissont, Tiedgét ismértem 's úgy látszott értettem: – de
nem volt erő és hatalom, melly németül szólamtathatott
volna-meg. –

Mindjárt iskolaimból, 815ben Octoberi elején, Pe
plény Vgyébe menék tözvény-tapaszalatra (parvenir
Bányainhoz (Gotzonyi Istvánhoz. Ez s ő lér Februr-gy
nekéi. Megható 1824ben Febr. 10kén.) Ennek feleriege, s
tem Ángyom, igen áldott lelkü, árvaslan s sinta erköl
csöns neveletü s izlésü, szóval szerencse s elpzelesem
felett mélto asszony, ugy fogadott házánál, mint sajá
testvérét, s ézze vivén tözvenéből, hogy én nem coak
a' Cikasvéciatas s Borbeli Aesakat irogatok, hanem g
Eankéns sok gyerczyájas fogyatzegaimon, s némeül olva
gatok, - nam fordiza e' repben is figyelmét, s fem
val olvasgattatott magának velem. - Szime tárom m
gam' még most-is, mikéns vonakodtam, jis ukam, s
mint bázvizott s diesézz, midön legelsőben Wiel
Muzaxion-át tezdém cirdelni. Ec — Igy élhem béc e
endig az ő mindennapi társaságában, szivessig, jóin
lelket ápolás, s meglülönbözteti tözött első kilépemmé
a' világba; - egy igen tedves, nékem örökké feledhetlen
szakasza élcsemnek, melly jövendőmre a' legnagyobb be
gyással vala. Ugy érzem, ott nyilt fel nékem a' legszeb
debb s tiszabó fényben a' Való, a' Szép, a' Jó s Nemes.
Mélto volna, hogy abrai lelki állapotomat, s ennek fej
leit valamikor leírjam, ha hozzá erőm - zóm volna. S
szállottak reám (— bocsánat illy kifejezésekért! —) ar
álmak, s ott érzettem ki első költéseimet. - Vezvele
kivül, mellyek nem sokat érnek, fordiottam-is; jelelyen
Schiller Fiesko jából sötb jelenetet, de abba hagyta

Szám végzésekat-is, s egy Tragoedia gondolatjait fogtam fel,
Vespelimi Petrucz Vádor' idejéből, de ez csak feleségben maradott.
Mashipan azán egy-két verseket szabadon fordiczám, vagyis inkább ugy
nevezem, de ennek sincs semmi érdeme. — Wielandból sokat olvasgattam
akkor, igen szép kiadásban lévén az meg a' házunál (a' Goetheé,
egy ugyis 179— ki, velinre, tarán betükkel nagy 8ban.) - Ugyanis
klopstock Megjásai, - Gocskén, Tanosnál tezdve, s külömös
esetből igen Nagy Bénekem - szombaton, sokaimus Tasso Pium,
tösdhez, s igy külömös reám lett hezával. Wilhelm Meisterre
öszkor. s a' t. Ez szerémi 1816ban. - 1817-nek farsang elején
Egerjezre menném hivatalos dologban s att akad tezembe Wez,
ához, kis azomban végig nem olvashattam: annan Febr. harban
visszajövém Bányámekhoz, s megbeszegedvém, egész tavaszon
nyárvon gyengélkedtem. —

1817ki Nov. elején Pestre érkéltem Jusmaczirára. —
Majd nem azon Sepiekben, midön felsolüdtem igen sokad-
magammal, kiadtettetett ki a' tilalom, hogy további Rendeléig
Censurás adni nem szabad. Igy maradtam 1818 s 819ben.
1818ban ismét kedtem-meg a' szinre itt jutányt adott
Kis Lajossal (Kis Fánny Superius. fijával.) s ennek ej egyre,
Fánny Lelkes-szinü barátnim' társaságában édesen éltem.
Kis Lajos megjézes, rajzolnék valamis Emlék-könyvéke. - Ná-
zolnam egy kis essi szája, s mellére egy Sonettes, melly Auró-
rában „Barátnimhoz" van czimezve: Ha majd az ész' kéld
hanyában s a' t.

1819ben tavaszkor, Ángyom' neve napjára (: Joseline:)
egy fejér s egy piros rózsa mellé írtam a' Sonettes (: Barátna-
hoz:) Mi szép az élet! s a' t. —

Legyan azon szerencsés Novemberben, minden vona,
tudásom ellenére elnéttett vállalatom a' Gróf Károlyiak' Gyám,
ügyi Tanácsnoka alatt

Pest, Octób. 6kán 1829.

Kedves Barátom!

Írnék Gyöngyösi szép jambusokban
Költőt's Tudóst bőles szótásaléna,
Ha Bajza, kit Te mélázatlan' szeressz,
Papírosával nem fukarkodik.

Nem ismered, Barátom! a' gonosz;
Miósa Pörvedzővé erkődött,
Csak nyerni kíván és nem veszteni,
's hamisb, csalárdabb mint eddig vala.
Gsáld meg önmagad: mit tesz velem?
Most estve küldé ím e' kis darabkát,
's még azt adá mellé, „sokat ne írjak,
„Nagyon siessek, mert elutazik,
„Ő irka-firkám azzán itt marad."
's tudod miért siettet nyakra-főre?
Fél, hogy talán Ottave-rímet írok,
Mint a' szakasztott próza olly folyót,
Ha, nem szorítván, több időt nyerek.
's akkor, Vizkém! nyíltan a' verőcét:

Kölcseyt, Schedelt, 1826kan. - Pörösmarthyt, 1827kben. Vitkovicsnál 1827-ben. Decz. 30kán Egedy Ferenczet.

a' Tiroltzokájos. - Számos gond's munkáimban sok annyira árad reám, melly annyival inkább nyomott, mert a' Gr. Károlyi Józsa helyheztetését (: vocatiását :) az előtt keveset ismertem. -

Hem valóra (: 1819. Decemberben :) csak ugyan a' Gr. Károlyi Házánál ismerkedem Kisfaludy Károllyal (: ki ekkóre volt adva Gr. Waldsteinek által. Ah Gr. Waldst. - Tusor volt :); ez ismeretség óra, mejd kis esztendeig nagy Ő nálam, nagy én nála csak nem minden napos.

1820nak végén's 21nek elején Horvát István kedvesebb megj; - Szemeimmel egyszer Kisfaludynal voltam azaz: találkozni cum. Horvátnál egynéjhez tüzelletettünk, mejd azkori ötpvejével tinkkel. - Horvát faggatta ki belőlem, hogy van valami verse ma firkám. - Május elsőjén jókor reggel szabadba mentem - s's szálás tüzben irtam a' sonettet (Azzal A Tavasz kezdi jobbjával: Tavaszkor.) „Lágy hímzetekben olvad a' mező." ezt másnap leirám, de foglalatosságaim miatt ki nem mehettem Május 3kán reggel 6 óra előtt Horvát' hállásán egy leány - Gelle nek adtam kezébe, levél gyanánt lepecsételve, 's belőle az első tapon szavakkal: Horvát Istvánnak vidám felirathoz dalát Vaj dorky. - A' szerencse úgy hozta, hogy az nap (: Maj. 3kán :) Horv születésén ünnepli: - a' levelet a' kis Árpád vitte édes atyjának, a dön ezután egyhamar felnőtt. De - később, Horvát az utczán véletlen Vándorky-t! Kiáltottam, - visszanéztem - 's alattomosságom: K dadott. Ah én csak akkor tudtam-meg, hogy dalocskám név-napos fűnüss. - Ugyan azon esztendőben ismerkedtem tüzetlebb Helmi ezzel, Vizkággal. - 1822ben Kazinczyval, kit utazásomban kép nem tárgyaltam meg's óvatos; egyhamar találtam fő-rheumatismusb 1823ban, mimben Orsolásori Levelezés adtam. - 1826ban Jul. házasságra lépem a' 824ről özvegységben maradt, kedves szeretett dugommal, kis az ég első ifjúi ágyamban a' legnemesb érzemenyek bará sunámmá, segítő-társnőmmé tön.

E' körülményekből kapnád-e's mennyi fűzhető egy. Többet mondanom csak ott lehetne, hol Biographia lépjen: de hiszen ez nem czélja a' Kéri-Könyvnek.

Bártfay László

A' vers-futásban versenezhetünk!
De mellyikünké majd a' pályadíj? —
Vesztést kerülni — itt a' bökkenő.
Pedig csudálom: mert olly nagy Kalán
Mint millyen ő, merész, 's nagyokra készü
Mit retteg énvelem megküzdeni? —
Ne hagyj Barátom így veszteglenünk
Villants körünkbe ollykor égi súgárt,
Melly lelkeinket rázza meg, 's derítsen
Hogy álmainkon el ne álmosodjunk.
Irj Göthe, Schiller, Herder 's Tieck fel
Én Ludományrol írok 's tikmonyakról.
Különben is mit írhatunk szegények
Tudod: miket cséplőnk kirázogat,
Gyakran becsesb, mint a' mi megmarad
Kalászainkban; 's pelyva és abajdo
Között szemelni — kínos állapot.
Élj boldogúl!!

Vándorfy

Pozsony, Sept. 20d. 1830.

152

Kedves Barátom!

Hallhattátok hírből, hogy itt, mingyárt az első Kerül. ülésekben, egy Ország-gyűlési ujságnak felállítása 's folyamatba tétele forgott kérdésben. — Ezen, sok tekintetekuél fogva nagyon figyelemre 's pártolásra méltó intézet, részint a' Követek' egymásközti egyetértésének, közértelmességnek (Gemeinsinnek) hijánya, részint más külső-belső impulsusok miatt, az Országo-ülésben, tagadólag döntetett el: — úgy látszik azonban, hogy még semmiségbe nem dőlt, mert némelly a' mellett buzgó hazafiak biztos rést látnak, a' kérdéses dolognak de facto leendő behozására. — Melly úton-módon fogna ez megtörténni? az idő' rövidsége miatt most nem fejtegethetem; elég legyen azt mondanom, hogy e' czélra egy gyorsíró-stenovagy tachigraphus kivántatnék, a' szó' valódi értelmében. —

Úgy emlékezem, és pedig bizonyosan, hogy Pesten egy illy Stenographus a' magyar újságban jelenté magát leczke-adásra, Augustus hónapban. Neve úgy tetszik

Fischer

talása, ha ugyan jól emlékezem, a' Szer-
sak körül. – Az ember alkalmasint né-
de gosirive szokom, azt is kérdezé, hogy
valaki találkozik, ki magyar nyelvvel
rand tenzlér venni a' gyorsiratban, ar-
is Sigláskat csinálni kéz. –

Az immi Urak közül többen óhaj-
nák ezen emberet ide hozatni, felszólí,
a' kívánságnak megfelelni. – Az vo-
na tehát a' feladás, édes Barátim, ha
lan ellyen, hozzá menjen (vagy kész
hármasok is), próbára tenni vele,
diczálnérok neki valamit, bár könyvb
is, olly gyorsasággal, mint a' felburdu
ember gondolatjai' özönében beszélni
sud vagy szolgos, – Nagy Pál felesé
hamar pokol, Bajza megmondhatja – :
ha Fischer vagy N. Uram leírja mond
solat tiba nélkül, kérdezzenek, akar-m
s mitly felszerelet alatt ide jöni? De a
különösen kell figyelmezek, tudja e a'
magyar beszédet leírni? különben nem
hetni hasznát. – Én ugyan kérlem, hogy n
ember e' kívánságnak megfeleljen: de

13 Barátim

Barátim minde'mellett is azt járjatok el
a' dologban. – Olly férfiak's Urak ohajtjá
ezt tudni, kiknek nem szolgálni hazafiú
vének volna. – Különösen kérlek bennetek
ne késsetek, hanem vévén sorainak, a' fel-
adásban járjatok el, és azonnal tegyetek
róla tudósítást; úgy hiszem nyolcz nap
alatt megmondhatjuk. – Mivel én itt marad-
dásom ideje bizonyosan előre ki nem
szabhatom, tán bizonyabban küldhetnek
irássotok Helmeczyhez vagy Taschner-
hez: – amaz Lahik (nekem egyúttal 494 Lk.
– emez pedig 445 ik Számok alatt, mind
a' két Szám Schönthorfer Gasse.

Újság volna – és sincs. Volna, mert
pünczlen változik minden, mint az időjárás,
de maradandó még semmi sincs. – Mit tör-
ténnek a' polott Ceremoniálékból? akkal-
majmi már Rulesárné elmondatta; ott
hallhatjátok a' kir. előszerjesztőket is. –
Ezekre sem nézve semmi Válasz – vagy, hogy
Schédel is megérzem – Addresse kívá-
sait. – A' legujabb ker. ülésben felolvasá
ennek projectumát Dipt. v. Circul. Jegyző
Borsiczky (Trencsényi); – a' ker. Szamosok az
Dicsőszentmárton bocsátják

3

Pest, Octób. 4d. 1830. 154

Kedves Barátom!

Most menvén el tőlem Szemere (9 órakor) minthogy ebédre is feleségestől ide igérkezett, úgy látom, hogy a kiszabott délutáni 4 óráig sem fogok innen hazulról eltávozhatni. Ha az, a mit olly sürgetőleg kivánsz velem közleni, el nem halasztható, kérlek, vagy határozz más órát, vagy jöj délutáni 3–4 óra tájban ide; 's akkor egy úttal Szemerével is lehetsz (ha még nem láttad volna). – Ő minden eserre örülni fog látásodnak.

Bártfay

A mai Ker. ülésben újra felolvastatván, m
hogy a Karol és Rendek értelmét, akaratj
's a t. nem fejezé ki, azt határozák, hogy a
végre magok közül kinevezett küldöttsé
által egy egészen új izenet készittessék,
melly a holnap 9. orakor tartandó kerület
ben felvétetvén, vizsgálat 's vitály tárgy
leend. – E' szerint előre látni, hogy ezen
hét eltelik, míg a két Táblán keresztü
megyen. – A' dolog veleje abból áll, hogy
1792ki Diploma, melly mellett mostani Ur
kodónk megkoronáztaték, alapúl-mértékü
szolgáljon. – De ehez aztán még mellékes
vánságok is járulnak, u. m. Gallicia viszá
tása 's t. illyenek. – Alig hiszem, hogy a k
ronázás Septemberben végbemenjen, – no
ma délután lesz a koronázás' próbája
nagy templomban, de a hová minket profa
sokat most nem bocsátanak be. – Nekem se
mi kedvem a koronázást bevárni. – 's ugy
mit is láthatok rajta? – Okosabbat is te
tek otthon, mint itt ögyelegjek. – Ma eg
hete írtam holnit Waltherruek, olvassá
ha terszik. Isten veletek! bár itt vel
's köztünk is volna jótevőleg.

Édes László! Levelem Neked is stól, barátotok
de a' többi barátinknak még inkább;
azért közöld velek minél előbb.
Fenyéryt Bajzát legközelebb kaphatod.

Bártfay

az öreg Helmeczy köszöntet mindnyájatokat.

155

Tekintetes
Schedel Ferenc
Orvos Dr. Urnak
tiszteletel.

Pest, Decemb. 2td. 1830.

Adjon Isten jó reggelt Édes Barátom!

Tegnap hivatalos járatom lévén a' Budai
várba, csak estveli 6 óra tájban jöttem
haza, és így soraidra nem válaszolhattam.
Sajnálom pedig, hogy ma is csak egyik
kivánságodat teljesíthetem, azt, a' dohány
iránt. Hogy zsugorisággal ne vádolj, töb-
bet küldök, mint czifrasságos erszénykédbe
fér; kell több, vigyétek míg tart.

A' másik akarat (az Uriszék iránt) nem
igen teljesülhet — részemről. Mingyárt
az elején meg kell mondanom, ne gondold
hogy azért nem, mivel véleményt kell adnom,
's talán iskolai beteggé teszem magam;
ez nem úgy van. Hanem az jön elő, hogy
Grófomat várom holnap — holnapután,
's így Csötörtökön délutánra azon esetben
sem ígérkezhetem, ha holnap jöne is el,
mert könnyen lehet, hogy dolga lesz velem.
Jobb volna tehát Édes Ferim, ha vasár-
nap estvére vagy hétfőre halasztatnék. —
Gyuri is beteg mint hallom, 's így két szék

lesz üres, ha nem halasztjátok. Indo
W—nek is alkalmasban ejik, mert
véleményünket Ő írja, így végezvén
a' feladást magunk között. Azonban
tek mint jobbnak tartjátok, csak hogy
holnaputánra nem igérkezem.

A' fánk volna harmadik. Erre n
ve anyátok azt mondja, hogy a' fánk
vajjal nem jó; pénteken pedig Szent
estve lévén, az ő házánál ugyan ve
kezni nem fogtok. Az nap jó keresztyn
csak egyszer eszunk és nem torkoskodn
Azonban ha eljősz vagy eljöttök, szíve
lát, nem fánkra (– ezt semmi esetre s
igérhetvén –) hanem estveli imádságra
Ha fija érkezik meg addig Pozsonyb
alkalmajint ő lesz a' præorator: ha
jő, magunkban imádkozunk, ájtatoskodn

Servus

157

Pest, Jún. 6d. 1831. 158

Kedves Barátom!

Részint azért, mivel el vagyok foglalva, részint pedig, mivel Téged nem mindég talál az ember otthon, írom e' sorokat: különben szóval adtam volna elő a' dolgot.

Tegnap estve NKárolyból kaptam levelet ~~dd.~~ 19. Jún. Jákó Fiscalisunktol, melly így kezdődik: „Kedves Barátom! Méltó„ságos Grófunk' paranesolatjából tudósí„talak a' következőkről 1ör) Hogy a' nem „régiben Károlyba lejött Meczner Doctor „Úr tegnap estveli 8 órakor meghalván, „Ő Nagysága T. Schedel Doctor Úr által „kívánná az elhunyt Éde, Atyjának ezen „véletlen esetet jó móddal tudtára tétetni, - 's e' végett Dr Schedel Urat általad „mentől elébb megkerestetni." —

Képzelem szomorúságodat 's szíves részt veszek benne. Isten veled!

Bártfayd

154

160

Tisztelt kedves Barátom!

Személyesen kivántam volna megköszönni, minapi szíves figyelmedet a Csinos kiadású „Pozs. Krónika" példányáért, egyszersmind megdicsérni derék latinságodat, hogy ezáltal egy ujabb kérelmem iránt megnyerjelek, – t. i. azon munkát, mellyet Elnök Ö Ezelőtől olvasta, mellyre én semmiképp nem tudok szert tenni, méltóztatnál vekem, szinte csak olvasásra, átengedni. Biztosítékot adok; millyet akarsz, hogy nálam semmi visszaélés nem történik vele. – S ha kedvezésedre a koronát akarnád feltenni, vagy pecsét alatt küld, vagy értesíts, mikor jöjjek? és hova? azt saját kezeidből átveendő.

Isten veled!

őszinte barátod
Bártfay László

155

Pest, 1854. Januar. 18d.

161

163

Kedves Barátom!

Bizottmányi elnök Ur (Gr. Károlyi György) a' mint tegnap estve szólottam vele, nagy sajnálatát nyilvánítá mult szombati mulasztása miatt, mert öszintén bevallá, hogy az ülésről egészen megfeledkezék. — Ezt azonban végezzétek magatok közt. — Az általad ohajtott ülésre, ha a' többi tagok is összejöhetnek, a' csütörtök délutáni 5dik órát tüzné-ki. — Ezt nekem ma jókor kellett volna tudtodra adnom: de annyi volt nálam a' járó-kelő egész délig, hogy ismét én feledém-el, 's csak most jut (délutáni 5 óra felé) eszembe; 's ez uttal ismét én vagyok a' bűnös. — Ha a' többi tisztelt tagok összehivájára netalán már rövid volna az idő, méltóztassál kérlek erről valaki által értesiteni, hogy a' Gróffal közöljem: sőt ha holnap délutáni 5 órára összejöhetnének is, jó lesz megtudnom; — ez legalább emlékeztetőül fog szolgálni, hogy a' Gróf megint ne máradjon el.

Szíves tisztelettel

igaz barátod

Bártfay László

Schintested
Foldy Ferenc Urnak 7. 7.
sitzelestel.
Helyben.
Dunaszer, Majsháugi-hag.

163

49. Bátky Károly
1 db
1844-ből

157

164

Tekintetes Doctor Úr!
Bizodalmas Nagy és Jó Uram!

Pest- Buda Városainak az árvizellen lehe-
tő meg óvhatásáról irt pálya munká-
nak készítésére, megvallom, nem a ju-
talom elnyerhetési vágy serkentett,
mivel akkor is jól tudtam azt, hogy olly
nagy föl adatnál a fő czélt, 's kivána-
tott én meg nem tehetem, hanem leg-
inkább az lelkesitett, 's bátoritott ezen
nagy munkához való kezdésemben, hogy
én is mint honfi kötelességemnek is-
mertem azt, hogy ha valamit tehetek
édes Honom Jó Városainak böldogitha-
tására, azt nemulassam el azt tartván
et voluisse sat est.

Melly csekély munkámért, a ma lelkes
Honfi Nagy Méltóságú Gróf EÖ Excellen-
tiajának kegyes szivességéből a tisztel-
letbeli jutalmat, szives, és alázatos köpö-
netemmellet keremhez vettem – hanem
minden jutalomnál, nagyobb, 's becsesebb
jutalomnak fogom azt venni, 's tartani,
ha a bevett szokás, 's szives igérete
szerint, én is mint más pályázók, olly

szerint

szerencsés lehetek, hogy az egész pálya
munkából ha elfog készülni egy példány
nyerhetek.

Melly szives, 's alázatos kérésemet,
hogy ha szerencsés lehetek meg nyerhet-
ni, méltóztassa a Tekintetes Doctor Úr
T. Szilády Károly Úrhoz elküldeni, ki
is nékem kezemhez fogja szolgáltatni.

Melly alázatos kérésem mellett mag-
mat továbbra is tapasztalt becses jóin
dulataiban ajánlva – vagyok –

Kecskeméten 1844dik Ev. Decemb. 2dik napja

A Tekintetes Doctor Úrnak

alázatos szolgája
Bátky Károly
rész tanító

165

166

50. Bátori Zsigmond

Idb

1839-ből

167

Tisztelt szerkesztő Urak!

A figyelmező 10 számjában, a 168 szeleten, a Brassai lapokról (Blätter für Geist, Gemüth etc.) tett említésben ezt is olvassuk: „Az elbeszélők egyike Bátori Zsigmondnak nevezi magát. Artatlan tréfa, de kissé ízetlen is. — S. F."

Ha S. F. Ur a Kolosvári kir. Egyetembeli törvényhalgatók' névjegyzékét át-nézni nem unja, meggyőződhetik annak valóságáról, a mit egy „ízetlen tréfának" nevez. — A magyar nem szokta nevét eltagadni, 's én az álneveskedésekről soha mit sem tartottam. — Az ugyan természetes dolog, hogy S. F. Ur az említett lapok' egyik elbeszélőjét Németnek gondolván, másként nem vélekedhete, 's valóságos nevemet álnévnek néze, a mi egy Némettől ugyancsak „ízetlen tréfa" lett volna; de mivel ezennel Magyar létemet megtudhatja, reméllem, megszünik azt annak nézni.

Tisztelettel kérem tehát a T. T. Szerkesztő Urakat, hogy ezen kissé elhirtelenkedett ítéletet, ott a hól tétetett, visszavonni méltoztassanak.

A T. T. Szerkesztő Uraknak
Kolósvarott Mart. 24én 1839.

alázatos szolgája
Bátori Zsigmond
II évi törvényhalgató.

MAGYARAD TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁRA

1489

MAGYAR TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁRA

51. Beck Villi
itt

67

Kolosvárról

Az Athenaeum szerkesztő-
ségének

Pesten
Zöldfa utcza 267 szám.

5

3

190

Vormerkungen werden in der lithogr. Anstalt des Hrn A.F. Walzel in d. Dorotheagasse im Wurmhofe angenommen.

Tartorick a 161. Cen. B

171

Vorangehendes Maulgesperre über Dinge, worüber Andere Mund und Augen aufsperren werden.

An Fehlern fehlt es keinem Menschen und keinem Lande! Das hat aber gar nichts zu sagen; durch Fehler wird man klug. man muß sie nur verbessern. Unsre Weltgegend hat bereits Eisenbahn, Dampfschiffe, Kartoffelkrankheit und Wechselrecht; man kann Einem auch hier bereits Zähne ausziehen, Füße und Hände abschneiden, das Herz anbohren, Blut abzapfen ganz ohne Schmerzen im Zustand der Betäubung, aber — es fehlen uns noch **illustrirte Blätter!**

Diesem Mangel soll mit dem „**Zeitgeist**" abgeholfen werden. **Illustrationen** sind ein Hauptbedürfniß unsrer Zeit; denn in dem Maße als sich Schulen und Bücher mehren, verlernen wir das Lesen. Wir haben auch in dem Drang der Verhältnisse wenig Zeit zum Lesen. Wir haben nicht Muße genug, Gedanken zusammen zu nähen, das Kopfnetz der Ideen zu stricken, wir brauchen Thaten, Körper — und einstweilen Bilder. Da die dramatischen Darstellungen in den Theatern immer schlechter werden, so soll der Dichter und Denker die Gestalten seiner Träume gleich in scharf umgränzten Figuren zu Papier bringen, wir wollen Alles für und fertig schauen, mit den Händen greifen, die Wahrheit in geprägter Baarschaft einstreichen.

Eigentlich kehren wir mit diesem Verfahren zu der uralten Sprachweise, den Hieroglyphen zurück; vielleicht kommen wir mit der alten Mode auch zu der alten Einfachheit, zu dem gepriesenen alten Glück zurück. Die Herausgeber dieser Blätter werden sich am besten überzeugen, ob das goldene Zeitalter anbrechen wird.

Charakteristisch für unsere Zeit ist es, daß heutzutage nichts so sehr Anklang findet, als der Humor in der bildenden wie in der schreibenden Kunst. Unsere Zeit ist darum gar nicht spaßhaft, sondern im Gegentheil sehr ernsthaft. Kinder und Weiber sind heiter, lustig, und lachen viel, haben aber nie Humor. Die Britten hingegen, das ernsthafteste Volk, besitzen die größten Humoristen. Man hat den Humor „die lachende Thräne" genannt; besser würde man ihn definiren: Ein Lächeln unter oder über Thränen.

Der Witz ist ein Hund, der sich ins Fleisch beißt, um einen stechenden Floh zu tödten. Der Humor ist das gemüthliche Lächeln eines liebreichen Großpapas über die kindischen Thränen eines Enkelchens. Der Witz verletzt, indem er heilt; der Humor gießt Balsam in die Wunden der Menschheit, und macht einen süßen Schmerz, ein wohlthuendes Brennen. Wir werden darum in dem Quell, der sich in diesen Blättern ergießt, den Humor wie flammendes Naphta oben auf schwimmen lassen. Der Bach selbst wird chemische Zersetzungen und Verbindungen führen, wie sie sich eben in dem Menschenlager, durch das er hinfließt, ablösen.

Die Titelvignette ist ein deutlicher Aushängschild unseres Waarenlagers. Links oben die Liebe, die nie fehlen darf im Narrenkram der Zeiten, und stets eine gewaltige Rolle gespielt hat im Wohl und Weh der Menschheit. Die Liebe zeigt sich hier als eine sehr moderne; denn es ist sehr unbestimmt, ob die Dame den Gluthentbrannten an ihr Herz heben will, oder ob sie ausruft: O Romeo, zerdrücken Sie mir nicht das Seidenkleid!

Der Liebe folgt die Kritik, wie dem Brautstand die Ehe. Von der Kritik ringelt sich eine Schlange, über die ein Fuchs hinläuft hinab zum literärisch-antropologischen Irrenhaus.

Rechts hat der Zeichner einen Affen als Sinnbild der Malice und der Nachahmung über sich selbst hingestellt.

Ueber einem halbblinden Wahrsager, der aus einem Sack Weltereignisse schüttelt, kräht ein Hahn den Anbruch des Tages aus. Der Hahn reißt den Mund gewaltig auf, aber der Tag läßt sich noch nicht blicken.

Die Figur darunter wollen wir „Anzeigeblatt des Jocus" betiteln. Die zwei Figuren unter einem Satyrkopf, aus dem sich unendliches Schlinggeflecht ringelt, stellen die Ironie vor, die sich vor einem Spiegel selbst Gesichter schneidet und die satyrische Nemesis, deren Strafen Ohrfeigen sind.

Wir haben diesen Blättern den Titel „**Der Zeitgeist**" gegeben und stecken uns weislich hinter Goethe's Ausspruch: Der Geist der Zeiten ist der Herren eigener Geist. — Wenn diese Blätter nicht geistreich genug ausfallen, so werden wir sagen: Das ist euer eigener Geist, ihr Herren! wir sind nur euer Spiegel. Und gefallen diese Blätter, so werden wir uns mit süßem Bewußtsein verschämt verneigen und lispeln: „Der Zeitgeist" ist der Herren eigener Geist.

Zu Mitarbeitern haben wir bloß Herrn von Kopf und Jungfrau Gemüth, und den aus der Ehe des Spröden mit dem Zarten entsprungenen Jüngling Humor. Es wird sich zeigen, welchen Erlös diese heilige Familie bringen wird.

„**Der Zeitgeist**" erscheint in **Heften**, und zwar in zwanglosen. Die Herausgeber werden so ungezwungen als möglich sein, und die Abnehmer brauchen sich auch nicht zu geniren. Der Abonnent einer regelmäßigen Zeitschrift ist schlimmer daran, als eine Frau; er hat an einer zu Neujahr begangenen Thorheit ganze 12 Monate zu tragen. Wir aber leben mit unsern Abnehmern im reizenden Verhältniß der Liebe, man kann das Band lösen, sobald — Achtung und Neigung aufhören.

Das einzelne Heft kostet nur 12 kr. C. M. Wer auf ein Dutzend Hefte vorausbezahlt, hat dafür nur 2 fl. C. M. auszulegen, und ist dafür des lästigen Bezahlens für ziemlich lange entledigt. Man wird dafür sorgen, daß in jedem Monat mindestens 4 Hefte erscheinen.

Die Hefte sind zu haben hier in Pesth in der lithographischen Anstalt des Hrn. A. Fr. Walzel in der Dorotheagasse, und sind für Auswärtige durch alle Buch- und Kunsthandlungen des In- und Auslandes zu beziehen.

5

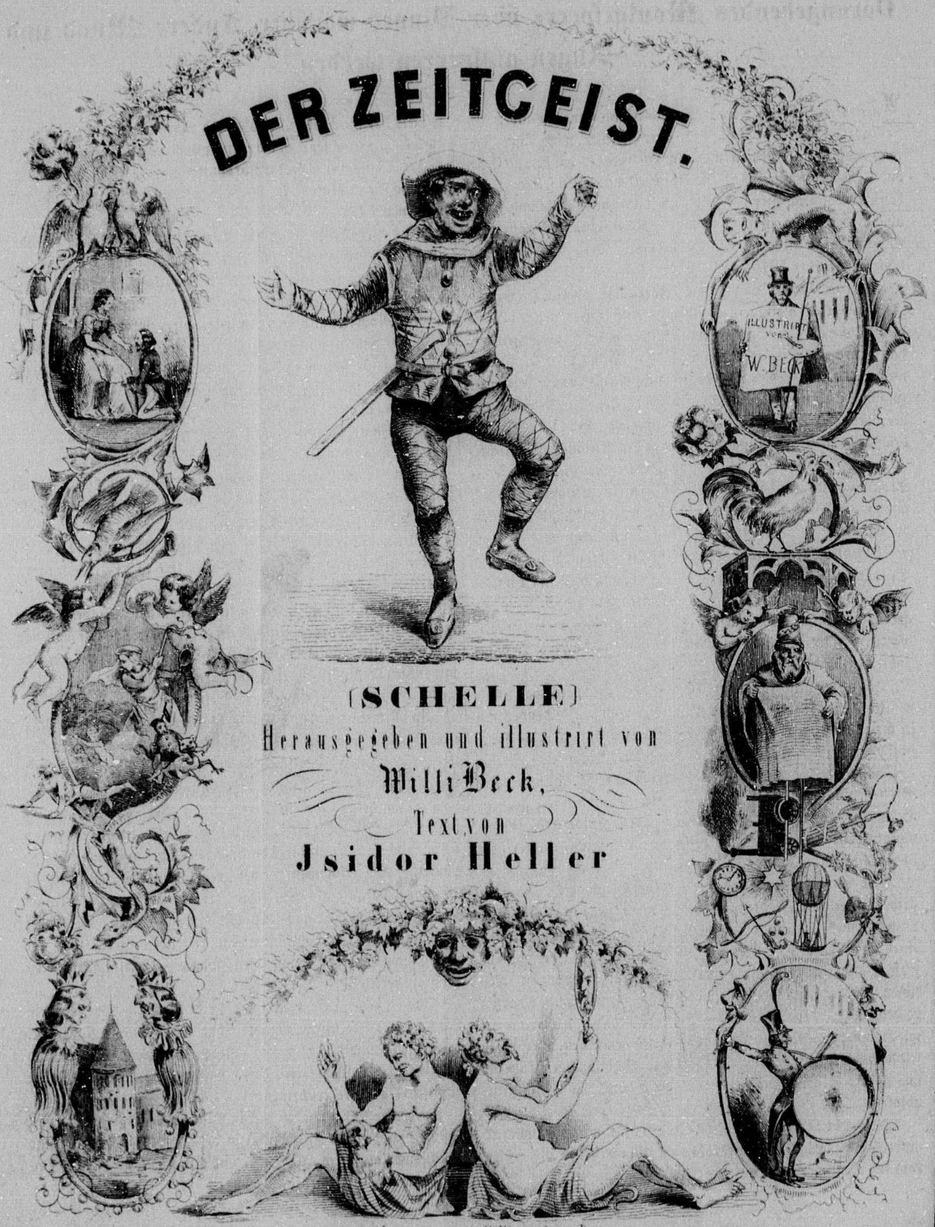
DER ZEITGEIST.
(SCHELLE)
Herausgegeben und illustrirt von
Willi Beck,
Text von
Jsidor Heller
Druck u. Verlag von A. F. Walzel in Pest

172

5 3

52. Becky Judél
18 db
1838–1851.

Druck u Verlag

1674

Tisztelt Titoknok úr!

Most veszem Julius 18án estve nyolczkor kegyed sorait eljövetelétől, s én alig tudom mitérő legyek. Alkalmunk é perczben érkezik meg Pápáról, de érkezendő vendégünk kedvesebb, hogysem á lovakat sokáig nyugtassuk; indulnak azért, és mint hiszem reggel Fehérvárott kegyed szolgálatára leendnek. Engem nem annyira az éjjeli utazás, mint informatióim, thesiseim s több examenutáni foglalatosságok tartanak hor, mellyeket holnap tisztába horok, hogy minden gond nélkül lehessek kegyed mellett, kinek azontúl hű kiséröje leendhetek mindenfelé.

Hozza Isten kegyedet legjobb egészségben hozzánk; várva várjuk holnap estvére, különösen én, ki minden tisztelettel vagyok

Kegyednek

hű tisztelője s szolgája
Briedl Fidél

A
kö
hü
vr
t.

... des uras, Szives k...

Tekéntetes tudós
Schedel Ferencz
M. t. társasági Titoknok úrnak
ezt
Jelérvárott.

196

Tekéntetes, tudós Titoknok úr!

Bizodalmas felszólítását t. úrnak örömmel telyesítém, s nem késvén a' letisztázással, ezennel küldöm a' kijelelt helyeket, hogy azoknak t. úr minel hamarabb vehesse hasznokat.

Aiszem, hogy kegyetek némi viszontagságok, és úti kellemetlenségek után szerencsésen érkeztenek haza. – Nálunk a' tél October 14én, tehát eltávoztok után másnapra köszöntett be valóságos fergeteggel s két hüvelyknyi hóval, melly habár 15én elolvadt is, de az ezentúli füttést szükségesé tette.

Tiszteletet jelentve főtiszt. apát urtól, és átaljában minden társaimtól, kiknek hü emlékezetökben forog t. úr; magamat további bizodalmába, s tapasztalt szíves indulatiba ajánlva, egész tisztelettel vagyok mindenekre

Tekéntetes, tudós Titoknok úrnak

Bbéel. 8ber 16án 1838.

kész szolgája
Briedl Fidelsk.
Prof.

Januar 8 – 1839.

1469

Tekéntetes tudós Titoknok úr!

lahára tegnap megérkeztek hozzánk is Rendünk
könyvei, és én sietek azoknak további szállitásával
tiszt. Apáturuk két példányt küld; ezekből eggyik
n. t. társasági könyvtárt, a' másik Tttes urat illeti.

Jó apátunk az ünnepek előtt fölszólitott, fordita-
le a' Pfennig Magazin' 278ik számából „a' Czigányok-
"szóló czikket az „Athenaeum" számára; én örömtelve
ék a' munkához, s elkészitém. Most ide mellékelem a'
könyvekhez, és itéletére bizom Tttes Titoknok úr!
ljon é forditott czikkely czélszerü, és méltó leend-e az
enaeumbani kiadásra vagy nem? Ha a' kiadásra
ltónak találandja Ttes úr örülni fogok igen, hogy
sekélységgel becses folyóiratjokat szaporithatám; ha
ig czélszerütlennek itélendené Ttes úr, teljesen meg-
talmazom, hogy azt kiadás végett akar a' „Regélő" a-
a' „Tudományos Gyüjtemény" szerkeztőinek átadja.

Mi mindgyájan egészségesek vagyunk; és kiváncsi-
várjuk a' visszatorlásokat, mellyeket Orosz uram szá-
ja' végső lapjai, Csató pedig utolsó Szemléje miatt méltán
emel. Havunk nincs, és azért szánkázni, mit eddig más
kben szorgalmatosan megszoktunk volt tenni, nem tu-
nk. — Az év' fordultával minden lehető jókat. —

Jótisztelendő apátur, s társaim átaljában tiszteletö
jelentik. — Tartson meg ezentúl is szives indulatiba
es úr, ki teljes tisztelettel vagyok

Tttes tudós Titoknok úrnak
Januar. 8án 1839.

alázatos [illegible]
Briedl Fidelis
Prof.

Bakonybél Május 22én
1839.

166 178

Tekéntetes tudós Titoknok úr!

Legenged tlés Titoknok úr, hogy becses soraira illy késön válaszolok. A' tárgy, mellyről levele szóla, igen is érdekle, s én bátorkodám azt Jötisztelendő Apát urral, ki előtt titkom nincs, egész tartalmában közleni; s minthogy Apát úr szíves vala kegyedet ez ügy iránt tudosítani, s tán némileg fel is világosítani; mindeddig elhalasztám feleletemet. Hogy Apát úr hajlandó az Egyházi Tárt Beimeltől elvenni, s hogy azt meg is teendi, ha ezentúl pontosabb nem leend Beimel a' kiadásban, jól tudom. Jelenleg ez ügy függőben vagyon még, s az év' Vége fog leginkább, mint hiszem, a' dolgon fordítani. Leend kegyetek-

nek, mint buzgó pártolóinak ez egyházi fo
iratnak, bő alkalmok Septemberben
az apát urral szólhatni, s mindene
felhozhatni, mellyek a' Tár' emelése
és ajánlását eszköröljék.

A' küldött t. társasági névk
ért, mellyel engem tt. Titoknok u
megtisztelni szíveskedett, vegye for
köszönetemet. – Ez alkalommal k
veskedem két példányal a' „Költe
Képekből", mellyeket, mint kegyedn
tudtára leend, apátur, én, s Vaszar
szedtünk össze. Egy példányt tessé
a' t. Társaság' könyvtárhóz kapcsolni
másikát pedig magának tisztelete
zálogául fentartani. – Továbbá, h

Társaság rendesen nem venné Beimeltől
az Egyházi Tár' füzeteit, miként apát úr
rendelé, tessék vélem tudatni, s én azon-
nal fogom a' hiányt pótolni.

Felszólítását kegyednek, melly sze-
rént becses Athenaeumokhóz járulnék dol-
gozataimmal örömmel vevém; s egy rövid
értekezést „Eszmék az idomi s a' t. Czim
alatt jelenleg küldök, olly meghatalmazás-
sal azonban, hogy kegyed azt azon esetre
ha az Athenaeum' czikjei közt, helyt nem
foglalhatna, a' Tudománytár' tisztelt szerkez-
tőjének, – reménylem e' czikk' felvétetését
a' Tudománytárban – át adhassa; volt
szándékom a' „Szavallás hasznairól isko-
láinkban" is értekezni, de miután foglalatos-
ságaim miatt e' czikk el nem készülhetett,
későbbre marad kidolgozása; s ha előbb

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

180 167

nem, Septemberben személyesen nyujtandom á
tt. Tiroknak úrnak tán más kisebb
czikkekkel is.

Szegény moldvai catholicusainkn
mi is jobb sorsot óhajtanánk; s méltán
godalmaskodunk mi is, hogy görög s
séggel váltandják fel az olasz szerzet
gor.

Reménylem, bátyám eddig már e
kerett kegyeddel a' Jsántzky özvegy
részére megrendelendő özvegi Tár fel
s tt. úr olly szíves leend, azt jelenleg
vi alkalom által el is küldeni. Bátyá
köszönettel teendi le a' járandóságot.

Jótiszt. apátúr igen igen köszöni
gyed gondoskodását az országgyülés
menetéről, s tiszteletre mellett általa
lentetti, hogy ő már a' szükséges lépés
megtevé a' Nádornál, s naponként vár
az ő „felmenti" válaszra. 13. Máj 23án megj
a' felmenti" levél.

Jarson meg tt. úr szives emlékezetében, s
társain tiszteletes, ki vagyok

alázatos szol

Tt. tudós Tirsknak úrnak

Bitcdl Fi

Tekéntetes tudós Tirsknak úr!

Lesten vagyok, és kiknél leginkább vagytam személyes tiszteletemet megtenni, azokat hon nem találtam. Alig szálltam le kocsinkról, azonnal tt. urat keresém fel, de tisztelt hitvesétől, kit szerencsés valék megismerhetni, ama választ nyerém, hogy kegyed Erdély ország felé utazik, s csak c' hó végével, vagy a' jövő elejével térend ismét vissza Lestre; e körülmények közt sovárumval végzem azt, mit szivesebben szóval tettem volna tenni, s tt. úr meg fog engedni, ha buís szivem szerzett örömedezéseit hosszabbra terjesztem. Tisztelhe szeretett jó apátunk Szentmiklósi Tirnok urnes röffe, mikéns azt kegyed is tudja, s mikéns a' Figyelmező mutatja iva, valóban multis ille bonis flebilis occidit; mi bakonybélieknek Tirnokban jó apátunkat, atyánkat, szeretett legmélyebb barátunkat veszettük el, az anyaszentegyház legelőkesebb védőjét, a' hon legbuzgóbb fiát, a' literatura s magyar academia egyik fáradhatlan tagját, végre a' szerzet olly egyedét, melly tán örökre pótolhatlan maradand, mert hogy valaha közzünk egy második Tirnok lépjen életbe, igen igen kételkedem; legszebb éveiben tünt el közzünkből, midőn még sokáig munkálkodhatott volna szerzetünk, honunk, anyaszentegyházunk, a' literatura s &c. academia javára; de meg kell nyugodnunk a' gondviselésben, ha úgy tetszett a' mindenhatónak, hogy e' bolkes s minden jóért hőn buzgó férfiut magához vegye czerek könyhullatásai közt, s kimondhatlan fájdalmunkra. Ha vissza tekéntek, elmélkedve a' viszonyokról, mellyekben vele mint legjobb atyámmal és barátommal néhány év óta állam, ha az ő nemes és legszebb szándékairól gondolkodom, mit akart létre hozni, s milly keveset végezhetett, kimondhatlan szivszorulások közt fohászkodom fel, s minden további elmélkedéseim csak e' szavakban halnak el. Istenem! Istenem! miért veszed el olly sokat' attyát, párfogóját, apóljját és barátját! Higyje el tt. úr jó apátun halála óta, olly bús gondolatok, olly szomoni s fájdalmas érzelmek ostromolják kellemet, mellyekkel eddig soha kísérlenem nem kellett, s csak e' napokban, mellyekben mindenüvé s mindünnen jön szivemre ír s földerülés, kerdek magamon, érzelmeimen, és fájdalmaimon győzedelmeskedni; örökön előttem lebeg szelíd arcza, nyájas szava, atyai társasmódja, és kellemes társalkodása, mellyet bár millyen leend is, urodjában alig találandok fól. Azonban ha már ő a' túlvilágból vissza idézni nem tudjuk is, leendünk mi őtőkön legtöbb tiszteli; szivünkben és szép müveiben elfeledhetlen leend emléke, és ez emléket az utókornak is fogjuk hagyni, melly szinte a' nagy férfiut hazafit, papot üdvözleni és becsülni fogja. Multis ille bonis flebilis occidit ez quidem valde mature. Nyugodjék békében!

Jó apátunk halála után Sept. 7ben eljövé a' Főapát Bakonybélben, s mindeneket ámére, egy részet irásainak, különösen diák irásainak, és levelezéseinek valamint könyveinek is Pannonhalmára rendelé vinni, nagyobb részet mindazonáltal irásainak és levelezéseinek ott hagyá, s átvizsgálásokat reám bizá; ez irások olly halmot képeznek, hogy én alkalmasint egy év alatt is alig végezhendem át tökéletesen; s hogyha ez irások közt fogok némelly eddig még nyomtatásban meg nem jelent értekezésekre akadni, fogom kérleni tt. urat, hogy azok vagy az Athenaeumban vagy a' Tudománytárban adassanak ki. Az Egyházi Tár szerkesztésére 1839ik évi befejezéséig reám bizá, s én az novemb. s decemberiben közlési szándékozom adni képével együtt, melly iránt mindazonáltal előlegesen még a' Főapáttal kell értekeznem; a' novemberi füzet majd egészen kész, s csak a' decemberiket kell dolgozni, mellynek kiadásával pályafutásai végezendi a' tár, mert olly szellemmel olly tudománnyal nem tudom, ki bátorkodnék közzülünk, a' Tár' folytatását magára vállalni. — Az Oedipus és Iphigenia irásai, mellyet a' társaság kiadás végett elfogadott, boldogult apátunk így rendelkezett, t. i. kéri ács urat, szíveskedjé

azoknak kinyomatásokat burgón elémozdítani, á járandó díjt pedig kegyeskednék nékem sokoldalu fáradozásai-
mért mind á kert, mind á ház körül mintegy jutalmul átnyújtani, melly összeségből egyszersmind rendelé az Egyh.
Jár ivéit, kik 1839ben semmi díjt nem kaptak kifizettetni. É pontot különösen lelkemre köté, s több irben utolsó napja
iban is mondá, hogy Hés urat azonnal keresném föl, és kérésé teljesítésére szélítanám föl; de nincs gondolom
mit bővebben kérnem, mert Hés ur mint hőkeblü barátja tudom ez ügyet úgy mint hatalmában áll egyébként is
pártolandja és elémozdítandja. Ezeket különösen akarám Hés urral tudatni, és engedjen meg, ha sorain hosszabb
terjeszkedtek, mint terjeszkedniök kellett volna; könnyebb szívemnek, ha búmat s fájdalmamat mással is közölhet
kivált elly ferfiúval, ki mindenekben osztozik, ki á boldogulinak őszinte barátja volt, millyen bizonyossan szerencsé
vagyon kegyedben tisztelhetni.

Habár szándékom volt néhány czikket az Athenaeum számára magammal hozni, é szándékom jó apát
halálával meghiusult, és csak akkor fogok ismét egy kis kedvel dolgozhatni, ha csendesebb leend szívem, s
rendbe jövendek. Télem át az egyetem s magyar academiáink történeti leirását fogom kidolgozni á Tudományt
számára, egyéb üres óraimat pedig kisebb czikkelyekre fogom szentelni az Athenaeum számára, ha Hés úr szíves
veendi. – Ha mi irásokat kiránna tán Hés ur, mellyek az apátur halála után megmaradtak, tessék tudosít

Tartson meg Hés ur szíves indulatiban, és érdemesítsen becses barátságára, ki telyes tisztelettel
vagyok mindenkor

Ittei tudós Tiszteknek urnak

Pest September 18án 1839.

kész szolgája
Briedl Fidélis
Prof.

181

Tekéntetes tudós
Schedel Ferencz úrnak
több t. társaság tagjának s a' magyar
academia Titoknokának s.a't. t. s.a't.
teljes tisztelettel
my
Pesten.

Bakonybél November 1ién 1839.

182

Tekéntetes tudós Titoknok úr!

Bátyám' vég leveléből értém, hogy Pesten irt soraimat nem részvét nélkül vevé tt. Titoknok úr, mit igen is elhiszek, miután tudom, milly szoros, és barátságos viszonyban állott légyen Kegyed végtől fogva Gurmicsal, kiben Bakonybél atyját veszté; és szívből örülök, hogy fölötte ttes úr fog szónoklani a' nagy gyülésben. Nem kételkedem továbbá, hogy szinte vette Kegyed bátyám által Gurmics rendelkezései' ama pontjáról szóló bizonyitványát társaimnak, melly Oedipust és Iphigeniát illeti; és én ennél többet, és nagyobbat adni nem tudok; engedjen meg ttes úr, hogy akkoriban a' bizonyitványhóz nem kapcsolék néhány sort, szerfölötti elfoglaltságom vala oka, különösen az Egyházi Tár' decemberi folyama, mind szerkeztésére, mind kidolgozására olly annyira elfoglalt, hogy alig fordithaték elegendő figyelmet oskolai kötelességeimre, és én minden módon azon valék, hogy novemberi vásárra a' füzetet elkészitsem, mi csak ugyan sikerült is. E' füzetben adom Gurmics életirását, de ugy-e, mint adnom kellene? nem tudom, érzem én jól, hogy sokkal csekélyebbek tehetségeim, hogysem illőleg tudtam volna öt festeni, de iparkodtam mindenkép öt hiven eléállitani, és ha minden igyekezetem mellett hibáztam is, azt a' jámbor olvasók részént az idő növidségének, melly alatt az életirás elkészült, részént biographiai járatlanságomnak — mert vajmi nehéz munka Biographiát jól irni — tulajdonitsák.

Ez alkalommal jelentem ttes úrnak, hogy Gurmics kéziratai közt, megvagyon, a' hellen-magyar drammaturgiáról, annak vég értekezése; de jól tudom egyszersmind azt is, hogy azon semmi változást halála előtt, mint tennie kellett volna, nem tett; annakokáért legyen szíves ttes úr engem tudositani, kifogja-e a' t. társaság azt az Evkönyvek' 4ik kötetében adni, s ha ki adandja örömmel fogom azt első alkalommal ttes urhóz utasitani, különben vagy kéziratban maradand, vagy más folyóirathóz adandom, hogy a' munka tökéletes legyen. Lesznek még, nem kételkedem kéziratai közt több érdekes értekezések, mellyeket ezentúl fogok átvisgálni, és azután fogom majd ttes urat is azok iránt tudosithatni. — A' Figyelmezőben eddig a' Literaturai Mozgalmakban még nem olvastuk az Egyházi Tár aug. sept. és octoberi füzeteinek megjelenésőket, tán azért, mert eddig ezeket Beimeltől ttes úr nem vette, tessék tehát öt sürgetni, vagy én fogom örömmel a' füzeteket ttes urnak átküldeni.

Ha szívesen veszi ttes úr fogok ezentúl ismét ollykor ollykor az Athenaeumhóz dolgozgatni üres óráimban. — Várom a' kérdéses kézirat iránt ttes urnak tudositását, ki szíves indulatit ezentúl is kikérve, tiszteletet jelentve társaimtól, teljes tisztelettel vagyok

Tekéntetes tudós Titoknok úrnak

alázatos szolgája
Driedl Fidélyt.

1854

Tekéntetes, tudós Titoknok úr!

Tettes úr' becses soraira vélek válaszolni. Mi küldött bizonyítványomat illeti, ha ez' formában nem állhatand meg a' juristák előtt, és a' rendelt tiszteletdíjt nem eszközölendheti, részemre elég szomorú ki mutatvány minden fáradozásaim, és az egyházi tárhoz sok munkálataim' jutalmául méltatlanul elesem, egyetemesen a' tár' további sorgalmas irói val együtt. Megvallom illy dolgokban őszintén járatlanságomat, mert eddig soha illyenemü bizonyítványokhoz folyamodnom szükségem nem volt, és ha ennyi nem elég a' tiszteletdíj' kieszközlésére, nem tudom más akarmelly formában is tehetnék-e többet; és ki tán in gyanúba vesz, minthá társaimat megvesszegeltem volna, és igéretekhez kötöttem volna az aláírásra, ám lássa, lélekismeretem nyugalmas, és én tudom, hogy igazúton járok, és bár ki legyen is az, ki gyanakodik, hibáz, téved - Főtiszteletes Társulatunk minden tagjai, és azoknak ellenvétetésére, mért a' boldogult apát az egyházi tár' irói, a' tár' jövedelmébül nem fizette, tudatom tiszt urral azt, hogy énemis a' tár' ez idei jövedelmét egészen az ujonnan épült üvegházra fordítá, az irói díji pedig a' tár' 1840ik jövedelmébül kárpótlá kifizetni, de miután ő elhunyt, nem vétkeven ki szándékát, utolsó óráiban Oedipus és Iphigenia készletdíját rendelé az irók kifizetésére; hogy irói nem fizette ki az 1839ik évtekercsékre, bizonyítja egyházi tári jegyző könyve, mellyben ez áll: az 1839ik díj, 1840ben fizetendő, mit arany jegyzeu egy fól, mivel a' 1839ik jövedelmes ad. só Lujzáráig az üvegházra száná. Legyen ez nem fölvilágosításul tiszt urnak, ki reménylem ez ügyet pártolni fogja, és erkölcsi okokkal támogatni; különben ha elesném e' díjtól, igen nagy kárt szenvednék, ki egyedül magam 167 rengő forintnyi összeget követelek méltó és igazságos úton. — A Hellen-magyar literatura végre nálam fölre vagyon téve, és mihelyt biztos alkalmam leend tiszt urnak elégem küldeni. — A boldogult apátur irásainak átnézésével jelenleg is foglalkozom, és úgy hiszem uj év előtt bé is fejezem; lajstroma a' közirataknak nincs, de miután vendégjed az erkölcsi világ története, mellynek eddig keretekhez kerülte adatai már száz-kusz iven vál állanak; eddig iratai közt Békeházynak adandó válasza is föltaláltam, csak az kár, ő igen kár, hogy e' feleles csonka, alig felel átalyanos válasza után nehány pontra, mert t.i. békehalt a' boldogult; pedig nilly kár nagyos volna, ha másuk nem, legalább a' figyelmezésben szolgálnának meg a' gyomlálásban; és valóban nevelelen Békeházy, kinek válaszát kár volt valaha fölvetetni engedni a' tárban; de már megtörtént, és csak méltó megnyugvás által lehetne a' dolgon segíteni. Tudattam a' napokban a' főapátval is, hogy Békeházynak szándékában

Tekéntetes, tudós Tanárnak úrnak!

Scheidel Ferencz úrnak' mivel. dr. tiszteletes, kis mesterének, a' m. kir. Egyetemben magyar literaturát, és diplomatikát mostanában rendkivüli kitüntetéssel tudori fokozatjának tanjának, és a' magyar t. társaság tiszteletbeli

Pesten.

Jegyz.

folelési Surmiesnak, kabáis töredékeken is, foltalálam, de ön régy kiszem a' Főapás ihegy
vége szakadjon minden további versengésnek, nem engedi kiadandni; azonban, h
Tisz ur azt kivánja, én le fogom iszszáztatni, és elküldeni, és mutandó gyübrid
kikhez azt adni, és tán legjobban tehetné azt a' tár' figyelmezői recensense, ki
azt közölni kellene. Tisz ezről szives leend velem értekezni.

Mi Karinery I. leveléi illeti, azokat más levelekkel együtt, és irásokkal
vette a' Főapás, tehát attól kellene kérni; én ugyan tán karácsonkor Pannonhal
ra fogok menni, kivált ha a' Főapás hon lesz, többektől véle értekezendő; és akko
e' szándékáról Tisz urnak, is fogom őt értesiteni, egyszersmind kérni, hogy azokat
vagy in originali, vagy legalább in pari átengedje, és reménylem könyörgésem
nem leend siketekre; mihelyest ezről végzek, azonnal megnenend a' tudositás
re.

Deimelnek első levelemben meg fogom hagyni, hogy a' tár' füzetei azonnal
Tisz urnak át küldje; és minthán egy példány meggyen csak Tisz ur kezébe, és a
is a' T. társaság könyvtárai illeti, én biztos alkalmam mind a' tavali, mind az i
folyamtól fogok Tisz urnak egy egész példánnyal kedveskedni, az itt fölös legesl
levező példányokból

Végre mi könyveit illeti b. Surmiesnak azok el nem kotyálhatnak, hane
egy részöket elvinné a' Főapás Pannonhalmára a' könyvtár' számára, más rés
pedig az itteni könyvtárba lehyhetnének de. Ugyan azon alkalommal elkellen
a' Főapai vendéléséből a' Fundamentalis theol. a' theol dogmaticával együtt, é
az egész példányokat, melly számra így volt, és mellyeket a' Főapai is ki fog
zetni, küldeni, és igy jelenleg egyetlen egy egész példány sines könyvtárunk
de van több példány a' theol. dogmaticából, ha ebből kivan tisz ur példány
örömmel fogok szolgálni, különben Fundamentalisit vagy Pannonhalmáról
lenc szerezni, de ez bizonyosan nem adnának, mert kell a' nevendékek szám
ra, vagy Eggenberg ezről venni, ha még van néhány egész példánya.

Ezekre kivánám minél előbb tisz urtal tudatni; ki is mélteg
a' fön emlitett ügy' pártolásra, tapasztalt szives indulatába ajánlva vagy
minden tiszteletével a'

Tisztelettes tudós Tsoknek ur

alázatos szolgája
Dr. Fidel
Prof.

Bécs nov. 13án 1839.

Bakonyből Junius 19én 1840.

186

Tiszelt Tiroknok úr!

Kaj. 2g. ő nm. gről szóló kösös sorait kegyedtek ma, és tegnapelőtt vevém, s siettek a' válasszal. Hogy t. Tiroknak az Ef'ar' folytatása iránt tévedtem, engem tartva a' jövendő szerkezőnek, nem csudálom, illy tévedésben számtalanok voltak, s vannak tán jelenleg is, kikáv eszem' ágában sem volt azt folytatni, miről a' Főapát hallani sem akart. A' tévedést Beimel okozá gondatlan kiverésével a' Ján' folytatásáról, mellyalá a' jövendő szerkezőt (Békeházi) kölgyei, csak passzán a' szerkezőt (őt) s kiadót tevéen, ez ugy hiszem készakarva történt, hogy az előfizetőknek nagyobb bizodalmok lenne az általam folytatott Ján' megrendelésére, kik tán, ha Békeházi szerkezti azt, könnyen elállottak volna, mást akarni czélból történt az értesítés, elég az, hogy én folytatni nem fogom a' Ján', de nem is folytathatnám, ki b. Guzmicsal theologiai ismeretekre s azon sajátságos szellemre nézve, melly th. irásait áthatá, nem mérkőzhetem. Lesznek mások mint hallom Szaniszló és Szenczy Imre, kik a' Ján' hamvából föléleszszenek, s közelebbről Gurmicshoz, annak szellemében azt folytatni rukandják, s én, ha távsnak nem szólítatom és fel, sok örömet kívánok nekik e' göröngyös pályán.

A' tiszteletdij iránt szólottam még febr. a' Főapával, s ő nem vonakodik, ha szükséges volna, a' b. atat rendelkezését, s végnyilatkozását hitelesíteni, azóta ez irány vele nem szóltam, s én kívánom mindeddig, hogy kd. e' dolgot Posonyban lévén, elvégzé, azonban levelében érzem t. Tiroknak vannak, kogy vele nem értekeznek; én a' főapáthoz irást csak azon esetben gondolnám szükségesnek, ha a' járandó dij főapáti hitelesítés nélkül ki nem adatnek, különben kegyedtek ez iránt irnia nem kell, s bárym részemre a' járandóságot felvekeni. Esedezem ez által egy példányért is Ádámi s Ghiczyiből.

Fő tárgy volna most még Guzmics munkáinak kiadásáról szólanom, de mivel kogy erről személyesen fogunk együtt értekezni, mellőzlem azt, tudtára adom mindazonáltal kegyedtek azt, kogy igenigen szívesen vennénk mindgyájan, ha kd. inkább kellemes Bakonyunkba jönne értekezés végett, mint Fehérvárra, ková különösen a' sok hézagot elvinni vajmi bajos, lovaink vannak, ezeket szívesen küldjük kd. elé Fehérvárig csak reggel parancsolni, s meghatározni, melly napon legyenek azok Fehérvárott, s mi pontosan oda fogjuk azokat küldeni, igen örülnénk egyszersmind, ha kd. olly időt választana, kogy a' kiratalos foglalatosságokon kül, néhány napot vagy órát legalább mulatóságnak is szentelketne. Ez alkalommal fogom átadni a' hiányzó füzeteket is a' járból, mellyek könyvtárunkban megvagynak. – Az okleveleket vettem Bakonybélieknél által.

E' végső pont iránt óvárom kd. minél hamarabbi tudósítását, kogy tudjuk magunkat mihez tartani. Vegye t. Tiroknak ön egész házunk hő tiszteletét, engem pedig tartson meg azon jó indulatban, mellyből eddig részesülni szerencsés valék, ki vagyok

mindenkori igaz tisztelője
Szmrecsányi Miklós
főapát.

Kedves Tiroknak urnak

PAPA FRANCO

Kelt 1840

Kelemen

Schedel Szentes tudós

ának több tt. társaságok tagjainak

és a' magyar Tudós Társaság Titoknokának

Buidon tiszteletteljel

Pápa.

PAPA

Tekintetes Uraknak
Schedel Ferencz úrnak, ötvös divnak
Pesth
a' magyar Academia
Tiszteletes Tagjainak, és a' n.
Tiszteletes Uraknak Ü. a'. t. tiszteletével
Beöthy
Pap

1838

Kedves, 's igen tisztelt Tirnoknak úr!

alahára csakugyan irhatok valami bizonyost, habár kevesbbé kecsegtető tekintetre nézve b. Furmás' kéziratairól; mult hónap' 27én iratott a' Papát sürgetésemre a' tirnoknak által a' kéziratokról, 's pedig ezt: minthogy ama kéziratok az örökösi világról szólók befejezve nincsenek, de egyébként is sokat foglalnak magokban, mit jelen korunkban nyilvánnyossá tenni tanácsot nem volna, azért ő ezekre lefoglalja azon kéziratokat, soha senkinek azokat kezéből bármelly ürügy alatt is, ki nem adandó. Ettől én mindég igen tartottam, tudva azt, hogy ő könnyen talál a' kéziratok csonkát, 's ime a' levél után ítélve, nem volt alaptalan félelmem; e' szerint megvagyunk mi fosztva ama részétől a' kiadandó munkáknak, melly legnagyobb érdekes, és részvéttel szerethessen volna a' kiadásnak. Mit csináljunk tehát kedves Tirnoknak úr? mind e' mellett is megpróbáljuk-e a' munkát, avagy elálljunk a' szándékról? én mindkettőre készen vagyok; 's kegyed tanácsát fogom özönest követni, csak tudassa velem minél hamarabb szándékát, különösen ezen esetre, ha mind e' kevesbbé kedvező körülmények' daczára is, tirnoknak úr magát a' munkák' kiadására elhatározná, mert ezen esetre mind a' kiadóról, mind a' rendről, 's munkáról gondoskodnunk kell, hogy 1841 év' elején a' munkát megindithassuk; ellenkező esetben szíves leend tirnoknak úr a' magával elvitt kéziratokat vagy most a' vásári alkalom által, vagy legalább József napi vásárra visszaküldeni. — Sajnálom igen, hogy igy történt a' dolog; de ki tehet róla? én az omnipotentiának nem vagyok in loco ellene állani.

Oedipus-Ipthigeniás, és Julius Cäsárt mint igéret k. tirnoknak úr szíves leend jelenleg bátyámnak átadni, 's ásala elküldeni, mással együtt, ha ni küldeni való volna. — Esedezem egy ivvel egy példányért a' 2. városi kalyefalvi' uj kiadásából fizetés mellyes bátyám köszönettel fog kifizetni.

Tartson meg ezentúl is szíves indulatiba' 's barátságában igen tisztelt tirnoknak úr ki várva a' fennebbi tárgy iránt határozatának tudósitását, minél hamarabb, általános tiszteletem jelentve egész házunkból, teljes tisztelettel vagyok

Kedves 's igen tisztelt Tirnoknak úrnak

igaz szivü tisztelője
Beöthy Zsolt
prof.

Bélel nov. 7én 1840.

Jegyzetek.

1, A' m. t. társaság' könyvtárában hiányzó példányok az egyházi tárból kivéve a' VII^ik kötetet, melly nincs.

2, Ittes Schedel J. úr könyvtárában hiányzó példányok az egyházi tárból az 1839^iki folyamból, kivéve a' decemberit.

3, Pannon századjaiból 4 példány. Egy a' t. társaság' könyvtárá é; egy H. Schedel úré; kettő kivsztásul.

4, Patafich alkalmi verszeretei békötve, a' t. társaság könyvtárának.

5, Egy értekezés a' Tudománytár' számára

6, Négy kézirat az Athenæum részére.

7, Oedipus és Iphigeniából egy példány elküldése a' jövő pesti augusztusi vásárra. —

8, Bátyámnak egy levél.

9, Több iratok b. Guznics kézirataiból.

B. F.

1840

Tekéntetes tudós Titoknok úr!

Régtől készülök már a' levélíráshoz, de mindeddig azon kellemes remény, hogy kegyed levelet veendem az academiai névkönyv, 's el nem fogadott kéziratommal, tartsztatott vissza. Hosszú útat kelle Titoknok úrnak választania, miután a' névkönyv máiglan sem került kezemhez, 's csak kegyed tudhat arról bizonyosat mondani, merre küldé azt. Ajánlanám ezentúl e' legrövidebb utat; a' küldendőt átadni bátyámnak, ki azt a' fehérvári directorhoz utasítandja, a' director pedig ziverre küldendi, innen mindennap van alkalom Pakongbéig.

Hogy kéziratom a' „Tenyitékről" visszautasíttaték, sajnálom, és Titoknok úr engem igen lekötelezne, ha bizodalmasan körlené az okokat, melyek miatt el nem fogadtatott, már csak azért is, hogy fiatal író létemre ezentúl vagy a' tárgy' választásában, vagy annak czélszerűbb kidolgozásában jobban figyeljek, mert kétségkivül ezek lehettek okai kéziratom el nem fogadtatásának.

Főpárunk elhunyt, 's hiszem, hogy kevés szem könnyezett elhunytán; járandóságomat Ödipus, 's Ifigenia' díjából magával vivé a' sirba, de én megbocsátok neki érette, mert tudom, hogy nem magam vagyok, kit tőle érdemeimért illynemü jutalmat nyertenek. Elhunytával nekünk egy szebb jövendő nyilik, bár reményeinkben ne csalatkozzunk! Isten jó, 's gondoskodni fog rólunk, hogy valódi atyát nyerjünk, kiket mint hü fiai bizodalmasan szólhassunk! Mért nem él most Izmaics, ki annyira bírá tárjainak bizodalmát?!

Izmaics kéziratait illetőleg; ha Titoknok úr ezen némelyeknek husznál ehajtaná venni, bizvást megtarthatja azokat, míg tetszik, a' nem szükségeseket pedig bátyám által jó leend most visszaküldeni. — Barnonhalmán létemkor Február 8án tettem említést a' b. apát' kéziratairól, hogy adnák vissza azokat, de miután már mindenek inventálva voltak, az felelé a' convent, hogy kiadnia most semmis sem lehet; de a' jövendő Főpás bizonyo-

Pesten.

Bajza

Érkezett tudós Titoknok úrnak Egyetemi
Tekedet Tercza úrnak Egyetemi
rendkivüli professornak, több k. társaságok
tagjának, 's a' m. academiai Titoknokának
el. a'v. minden tiszelettel

Pesten.

san átfogja arokat engedni bármelly czélra is, valamint Kazinczy' leveleit is akkor kéthe
kívül meg fogja a' t. társaság kapni.

A' pájai professorok, kik Tirolnak úr kezéből vették a' Gr. Batthyán
tekéjét, esedeznek általam, ha az ő tekéhez mellékelheti szokott könyvec
kéi, melly elmaradt, hogyedről megkaphatnák. — Szabad-e nekem is hiva
kozni Tirolnak úr' igéretére, hogy illy tekéből, egy példánnyal mi is m
ajándékoztassunk, ha igen? tessék azt jelenleg a' hozzá csatolt könyvecsk
vel együtt elküldeni.

Bizom továbbá kegyed' ama szivességében is, hogy rólam megfeled
ni nem fog, a' midőn a' m. t. társaság évkönyveinek IVik kötete megjele
nend, hogy abból egy példányt, és Juznics' jól találi képéből legalább ko
nyorkessek.

Még egy birodalmas kérésem, s kérdésem van Tirolnak úrhoz, a
guli ziszi ügyrednek, kit ismerni tetszik, 21 éves fia Antal, jelenl
Finn, s Laplandiában tartozkodik már kéi évtől fogva; az ifjút a' legsok
czél lelkesíté az utazásra, ő t. i. tudományoknak szenvedő életét, a'
magyar nyelv' rokonságás a' finn, s laplandival akarja kikutatni; de mi
az illy utazás, vagy egyhelyben tartozkodás tetemes költségekkel jár, melly
re szülői alig képesek, azokért atyja általam tisztelete mellett kérdezn
Tirolnak úrat, valljon fiának, ha szándékát, s eddigi kutatásainak sik
reit a' m. t. társasággal közlené, lehetne-e reménye, hogy az academiá
évenkénti, valamelly jövőbeli segedelmet nyerhessen. Kegyed ezt legjobb
fogja tudni, s ezről engem nem sokára tudósítani is szíves leend.

Vegye tehát úr egész házunk' legszivesebb üdvözletét, melly bo
dognak érzendi magát, ha a' folyó és ismét közünkbe hozandja kegy
det néhány napi kidörülés végett.

Engem pedig tartson meg tapasztalt jószivüségében, s barátsá
indulatiban, ki őszinte tisztelettel vagyok

Tekintetes tudós Tirolnak úrnak

alázatos szolgája
Bécs. marcz. 1ső 1841. Diedl Fidélis
pap.

Bakonybélből.

Tekéntetes tudós

Schedel Ferencz ovvos dr. úrnak

H. tudós társaságok tagjának, s á

magyar Academia Titoknokának min-

den tisztelettel

Besten.

1932

Kedves Titoknok úr!

Becses sorait marczius' 17ről vettem, s ugyan azon tájban jutott kezemhez a' még januar bán megindított 1841iki t. társasági névkönyv a' mellékelt körlevéllel együtt; mellynek következésében örömest küldöttem volna jelenleg egy értekezést, melly egyik kis gyülésben fölolvastatott volna, azonban beldolgaim' véletlen halmaza, és rendezése mindeddig annyira elfoglalt, hogy legjobb szándékom, s iparkodásom' daczára sem készülhetett el máig az értekezés. Ha előbb nem, augusztusi vásárra bizonyosan elküldendem.

Guznics' kéziratait illetőleg: kegyed hiszi, hogy a' főapát' halálával minden akadály megszünt, s hogy a' következőtől nem is leend szükséges engedelmet kérni a' kiadhatásra; én pedig azt tartom, hogy mindaddig a' munkák' kiadásában gátolva vagyunk, míg Pannonhalmáról az elvitt kéziratok vissza nem kerülnek, minthogy pedig ezek inventálva vannak a' jövendő főapát' részére, szükség, ennek kinevezését megvárni, a' ki azután, nem kétlem, a' lefoglalt kéziratokat kiadás végett átadandja, valamint Karinczy' leveleit is bizonyosan át fogja a' t. társaságnak engedni. — A' kiadási terv iránt tökéletesen megegyezem kegyeddel, s én

is hiszem, hogy azon terv szerént a' megszerzés i
könnyítetik; azonban, mint kegyed jól észreveszi,
szükséges bevárnunk, valljon Kisfaludynál e' m
megszeretendi-e a' közönség? s ha csakugyan él
részvét mutatkornék, úgy jövő tavaszon, mire f
unk úgy hiszem már leend, mi is bele fogunk kap
Guzmics' egy kötetbeni munkáinak kiadásába. A
érjék kegyedként a' gondolat; én valamint eddig,
ezentúl is hallgatni fogok a' tervről, és még vól
senkinek nem szólottam, nem is fogok.

Hogy kegyed Guzmics' munkáját (az erkölc
világ' történetét) az academia kézirattára' szám
leiratja, igen jól cselekszi, és én helyeslem; az
tessék csak a' kéziratot ott tartani, míg kényelm
leirva nem leend; a' többit pedig, mellyeknek se
kegyed, sem az academia hasznát venni nem ak
jó leend jelenleg a' biztos bakonybéli alkalom a
visszaküldeni, melly a' szivesen igért földteke
is elhozhatná.

Mi lett, vagy leend a' Tudománytárral
el nem gondolhatom; még mult december' eleje
előfizettünk, s maiglan még a' januari füzete
sem kaptuk meg, mellynek megjelenttéről a'
literaturai mozgalmak tudosítottak. Multk
postán a' Tudománytár helyet a' Tudomány
Gyüjtemény' januari füzetét vettük, de ez

193

miután meg nem rendeltük, azonnal vissza is uta-
sítottuk; s igy most sem Tudománytárunk, sem
Tud Gyüjteményünk nincs. Fölszólítom kegyedet
egész bizodalommal, kérdezösködnék ez iránt
Eggenbergernél; egyszersmind értesítene engem, mi
oka annak, hogy a' Tudománytár a' társaság' e' becses
folyóirata ez idén annyira elkésett; hiszen már az
ötödik hónap' vége felé járunk, s a' februári füzetről
még nem vettünk tudosítást; az illy elkésések kellemet-
len benyomást szoktak az előfizetőkben gerjeszteni,
és tetemesen csökkentik a' részvétet. Hiszem, hogy
kegyed fölszolatalása e' tárgyról igen sokat tenne,
a' volt rend, és pontosság' visszaállítására.

Mi mindnyájan Isten' kegyéből jó egészségben
vagyunk, s örülünk a' szép természetnek, melly
nálunk most virít leginkább; habár a' 14. 15 májusi
dér, mint váratlan vendég, nyomait hagyá itott a'
pusztításnak a' gyengébb csemetéken, s virágokon.
— Ügyünk maiglan függ, s az aggasztó bizonyta-
lanság gyötör bennünket, nem tudjuk hányadán
vagyunk, még kevesbbé hányadán leendünk;
választási engedelem még most sincs; a' sok hirek-
nek sem eleje, sem vége, csak az az egy jó van
e' hirekben, hogy tekénteten nem alapulnak, s
igy engem legalább nem ejtenek aggodalomba;

Julius Caesar, és Oedipus-Sphigeniáért leghálásó köszönetem, vala-
mint, mit majd feledék, á m. t. t. évkönyveinek IV. köteteért, mellyről
á nyugtatvány mellékelve van.

Ischedel Sorenc.

visszaemlékezve azonban á mult választásra, sejd
hogy valami lappang á dologban, különben á válas
tási engedelem illy késöre alig marad vala. Bir
Istenben, ő legbölcsebben rendelendi el ügyünket,
tán olly atyát adand, ki á hazának, anyaszentegy
háznak és szerzetnek egyiránt hasznos, és kedve
legyen!

Á censurától visszautasitott értekezésemet: „Ó
nevelési nézeteit" úgy mint vettem, az academiá ke
irattárának ajándékozom, ha elfogadja. Ha valaki
későbben azt olvasni fogja, valóban csudálkozandh
mint lehetett é munkát á 19 században, mellyről á
mondjuk: „van már szabadabb censurája" á nyom
tástól eltiltani; ha van is ben néhány constructio
melly religionkkal némileg ütközik, de átalan
sem á kitörültek, sem, mi több az egész munk
nem ollyan, mellyről á categoricus „simpliciter a
typo prohiberi" t ellehetett lélekismeretesen mond
Valóban sajnos, hogy illyenek á censurától elt
nak, midőn veszélyesebb darabok szabadon kerü
nek á sajtó alá. Én hiszem, értekezésem soha sem
erkölcstelen utra nem vezetett volna.

De már tán untatom is kegyedet hosszú lev
lemmel, azért véget vetek. Á „Grammatica Ungh
és „Szent Hajdan Gyöngyei" czimü munkákkal, val
á mellékelt versekkel is, s beszéddel á m. acad
könyvtárát óhajtom nevelni. Vegye ezeket kegy
szivesen, és tartson meg tapasztalt jószivüség
ki házunktól á legőszintebb tisztelettel jelent
vagyok

Kegyednek Bbél. május 28án 1891. alázatos szolg
Briedl Fa

174
194

Tekéntetes Titoknok úr!

Küldöm valahára az academiá valamellyik legköze-
lebbi kisgyülésén fölolvasandó értekezésem-
et, mellyen majd két hónapig dolgoztam,
az „aestheticai lángészről, Genieről".
Küldöm pedig Czuczor által Győrön át
Pestre, minthogy mindeddig még á szent-
mártoni conventtől resolutiót nem kaptam
ama kérésemre, hogy engem némileg segitsen
az academiá gyülésrei lemehetésre, s igy
nem tudom, valljon legjobb szándékom mellett
is részt vehetendek-e á t. társaság nagy-
gyüléséből, vagy nem? Ha segiteni fog á con-
vent sietve sietendek Pestre, hogy kegyeddel
több iránt szóval értekezhessem; de ha megta-
gadná á segélyt, úgy kénytelen leszek hon
maradni finánczíámnak rosz állapota miatt,
és csak levél által fogunk tárgyainkról
végezhetni későbben.

Nem rég voltam Bápán, meglátogatám Tarczy profes-
úrat, s tőle értém, hogy kegyed szándékozo
bennünket meglátogatni, de közbejött akad
miatt az út elmaradt. Tán a nagygyül
után fog kegyed annyi időt nyerhetni, hogy
felénk rándulhasson Bajzával, kit már ta
meghitam, s ki megis igéré, hogy egyszer
veendi utját. Hozza Isten kegyeteket felén
nü semmit elmulasztani nem fogunk, mi
vig órákat, és ártatlan mulatságokat szer
hetendünk.

Választási engedelmünk még nem
jött meg, de halljuk, hogy mintegy háro
hétre bizonyosan megérkezendik, és a va
tás september elején leend. Én a válasz
előtt négy öt nappal előbb szándékozom O
nonhalmára menni, s ott elkérni Gurm
nak azon iratait, mellyeket a 6. főapát
vitt, de vissza nem adott; mit ha kieszkö
hetek, közelebbről fogunk azután Gurmic
munkáinak egy kötetbeni kiadásáról ha
hatni.

195

Mi fölolvasandó értekezésemet illeti, bár sok dolog-
gal járt is, még sem tudom, czélszerü leend
-e a fölolvasásra. Fölolvasás után kegyedre
bizom, hogy azt akar a Tudománytárban, ha
elfogadtatik, akar az Athenæumban adassa
ki. Ha általános helybenhagyást, és méltány-
lást nyerend, akkor jövö Octoberben a nevelés
köréből fogok magamnak valamelly tárgyat
kiszemelni, s azt a jövö év elején küldendem
le.

A földtekét, ha bennünket kegyed egy fél-
dannyal szerencséltet, tessék csak bátyámnak
elfakolva átadni, ki azt a bakonybéliek által
az augusztusi vásárkor elküldendi. —
Az iratok kegyednél maradhatnak, míg
tetszik. — Gurmics munkáinak kiadásáról
későbben fogunk értekezni, vagy szóval, vagy
irással.

Ha Pestre le nem mehetnék, kegyed pedig
későbben ide szándékoznék rándulni, legyen
szíves engem ez utjáról tudosítani előleges-
en, hogy hon legyek, s kegyedet társaimmal

együtt, kik legőszintebb tiszteletüket ezennel jelentik, nyilt karokkal, s legnagyobb örömmel fogadhassam.

Tartson meg kedves Titoknok úr eddigi szeretetében, és méltasson drága barátságára ki bizodalmas őszinteséggel vagyok

Kegyednek

Bakonybél jul. 31én 1841.

igaz szivü tisztelője és szolgája
Briedl Fidélyi
prof.

176

Kedves Titoknok úr!

Augustus 20a van, s én még Pannonhalmáról resolutiot nem kaptam; jele tehát hogy a szóbeli inditvány többséget nem nyert, s így én hon maradok, legforrobb ohajtásom mellett is, a nagygyülésből részt vehetni. Jelen soraim csupán egy bizodalmas kérésre vonatkoznak, melly abban áll, hogy kedves Titoknok úr a bevégzett nagygyülés után kiderités végett felénk rándulna Bajza urral; reménylem Bajza urat sem lepné meg kellemetlenül tájékunk, s ő egyébként is igéré taval, hogy szándéka van Küredre lerándulni, a midőn aztán bennünket is meglátogatna. Tessék vele ez iránt egyezkedni, s nekünk e szerencsét, ez örömet szerezni, tán akkor alkalmunk lenne többről értekezni, különösen Guzmicsnak kiadandó munkáiról is; és ha kegyetek valóban elszánandják magokat ez utra, az egyet kérem csak, hogy pontosan tudosittassam eljövetelökről, s hon lehessek. — Választási engedelmünk valahára Bécsből már útnak indult, és a consiliumnál van, e szerint reménykhetjük, hogy september közepén megleend a választás; de ki leend a sok várandó közt azon boldog, kit a méltóság illetni fog, nagy kérdés? — Czuczor által küldött értekezésemet a Lángészről úgy hiszem kegyed már vette, s tán már fölis olvastatott valamellyik gyülésben; szeretném tudni, mint fogadtatott?

Mi mindnyájan megvagyunk. Házunk általan tiszteletét jelenti kegyednek. Én pedig további szives barátságáén esedezve, és kérésemiránti tudositását elvárva igaz tisztelettel vagyok

Kegyednek

Aug. 20án 1841.

Őszintén tisztelő szolgája
Briedl Fidélyi
prof.

197

Tekéntetes tudós
Schedel Ferencz orv. dr.
úrnak H. H. társaságok tagjának
s a' m. academia' Titoknokának s.át.
tisztelettel
nyf
Besten.

168
16
13
32
13
9
251

12 13
2 13
2 10
16 6
16 4
9
16
25
2

198

Tekéntetes tudós Titoknok úr!

Van szerencsém ezennel kegyedhez illy czimű „Néptanitóink' sikeres kiképezésére egy új javaslat" értekezést utasitanom, azon meghagyással, s őszinte kéréssel, hogy azt, ha kegyed érdemesnek itélendi, az academia' valamellyik kisgyülésében, fölolvastatni engedje; azontúl pedig, mint kegyednek tetszeni fog, vagy a' Tudománytár', vagy az Athenaeum' szerkesztőjének átadja, kinyomtatás végett.

Fájlalom, igen fájlalom, hogy legjobb szándékom, s akaratom mellett sem vehettem a' tudós társaság' ez idei nagygyüléséből részt, mellynek több érdekes tárgyairól hallottam is, olvastam is. Úgy van, mikor olly szegény az ember! Azonban, ha utolsó káptalanunk' szép rendelményei a' jövendő főapátnál megfogunak állhatni, úgy biztat a' remény, hogy jövendőben, a' szünnapok-

Bakonybel márc. 10 – 1840

ban évenként Pestet látandom, s az academia
mindég érdekesebb leendő gyüléseiből rés
veendhetek. Adja Isten!

Káptalanunk' végzéseit, hiszem, kegyed
jól tudja, s azért azokkal fárasztani nem a
om; azon egy észrevételt mégis teszem, hogy
káptalanilag elhatározon évi tiszteletdíj' egy
sége a' jövendő főapátnál alig állhatand m
ha igazságszerető leend, és belső professoraina
eddigi nyomorult állapotját méltó tekéntetbe
veendi. A' többi rendelmény, ha meg fog erő
tetni, szerzetünk anyagi, és szellemi helyz
és díszét fogja előmozdítani. — S választo
inkkal a' főapáti méltóságra, mint elégszi
kegyed meg? Én úgy gondolom, minden te
tetben jeles embereket választottunk, kik
a' haza' követeléseinek, mind a' szerzet' mél
kivánatainak mindünnen megfognak felelni
— Hogy márig sok hír jár erre arra a' fő
iránt, jól tudom; de nevetem is egyszersmi
mert bízva a' Tölség' igazságszeretetében, l

kegyednek

vagyok reményleni, hogy a' szerzet' nagyobb részének
óhajtását teljesíteni fogja.

Választáskor Pannonhalmán megemlítém
Priornak Guzmics' ottlévő kéziratait, s kérém
azokat; de azt adá válaszul, hogy kiadnia azokat
lehetetlen, minthogy a' többi iratokkal levannak
pecsételve, és senkinek hozzájok nyulni nem szabad.
Így tehát a' jövő főapátig nincs mit szólanunk,
és értekeznünk Guzmics' munkáinak kiadásáról.

Guzmics' Pesten lévő kéziratai, ha még
szükségesek, ott maradhatnak; de ha kegyed
a' mostani biztos bakonybéli alkalom által
az igért földtekét elküldené, örülnénk.

Váztam mindeddig kegyed' tudosítását ttes
Bajzávali eljöveteléről, de miután eddig illy
kellemes foglalatu sorokkal nem szerencséltettem;
jele, hogy ez idén az utarásból semmi sem lesz.
Vigasztaljon meg kegyed legalább valahára
soraival.

Mi mindnyájan Isten kegyéből jól vagyunk,
mit kegyednek is szivemből óhajtok, és jelentve
egész házunk' őszinte tiszteletét, magamat ta-
pasztalt barátságába ajánlva vagyok

igaz szivű tisztelője
Driedl Fidélyk.

Bél nov. bán 1841.

Bakonybel márc. 10 – 1850.

200

Kedves Titoknok úr!

Pesti vásárok multak el, mióta kegyednek soraimmal nem alkalmatlankodám; most miután hivatalosan küldöm, mint a' körlevélben a' tagoknak meghagyatik, literaturai munkálataim' lajstromát, olvassa kegyed soraimat béketüréssel.

Hogy kedves Titoknok urat csak utolsó levelezésünktől fogva is nagy csafás érte, midőn szeretett hitvestársát elveszté, tudom a' hirlapokból; s én őszintén osztozom a' nagy fajdalomból, melly kegyed' kebelét a' váratlan veszteségen gyötri; s óhajtom: hahogy újat választand, szíveszerénti legyen a' kiszemelt társnő.

Jóapátunk mindeddig nincs. Nem rég azon örvendetes hirt vettük, hogy valahára Candidationt a' Cancellarián az első jelelt' ajánlásával átment, s igy mintegy hat hétre csak várhatjuk az óhajtva várt szerzetatyának kineveztetését. Különben nálunk a' kivánt jó egeszségen, rendes időjáráson kül, semmi újság.

Életirásomat nincs mivel fótolnom eridén is.

Bakonybel marc. 10 - 1850.

Kegyed által visszaküldött értekezésem még most is úgy hever, mint visszautasítatott, s tán még soká úgy fog maradni, mintán jelenleg félhagyva minden kisebb értekezésekkel, mennyire iskolai s másrendű dolgaim engedik, Neveléstanom' kidolgozásával foglalkodom. É munka, mellynek tíz ivre terjedő bévezetését mármár bevégzem, bemutatandó azt á kinevezett főapátnak, alkalmasint két, vagy harmad fél évig foglaland el; és két részre osztatteend mintegy 80 ivet.

Guzmics' kiadandó munkáiról nemi hallgassunk még? Én azt hiszem, ha valami leend is á kiadásból, azzal á főapát kinevezését kell bevárnunk, kivel azután á kéziratok iránt, valamint Kazinczy Ferencz' levelei iránt is bizodalmasabban értekezendhetünk, mint á megholttal.

A' nérkönyvet köszönettel vettem; s kérném bizodalmasan az academiai

„Értesítő" is, hamindjárt pénzért is. – Hát az igért földgolyóhoz van-e meg reményünk? tán á bakonybéliek elhozhatnák most.

Az idei academiai nagy gyülésre, ha Isten megtartand, ha pénzt kellene is kölcsönöznöm, csakugyan elmegyek.

Tartson meg kedves Titoknok úr becses barátsága, s bizodalmában, s vegye egész házunk' legszívesebb üdvözletét. Én pedig egész tisztelettel vagyok

Kedves Titoknok úrnak

tisztelő szolgája
Bredl Fidélyk.
professor.

Bbél május 27én 1842.

Bakonybél márc. 10 – 1840

Tekintetes tudós Titoknok úr!

Tapasztalt jószivüségét iránta igényelve, bátor vagyok egész bizodalommal Tekintetes Titoknok urat fölszólitani: lenne szives á jelen alkalommal – ha eddig meg nem történt volna még –, az ezidei academiai Névkönnyvet, az „academiai értesitő" ujabb számaival együtt nékem megküldeni, á pamatocskát Császár Ferencz úrhoz utasitva. Reménylem á t. Társaság á „philosophiai müszótár" ujabb kiadásából is megjutalmazand szógyüjtési fáradságaimért, egy példánnyal.

Tartson meg Tekintetes Titoknok úr ezertül is szives indulatiban, ki valamint mindenkor voltam, úgy vagyok is á legőszintebb tisztelettel

Tekintetes tudós Titoknok úrnak

Bakonybél marcz. 7én 1846.

alázatos szolgája
Beély Fidélyi
prof.

Bakonybél marc. 10 – 1846.

203

Bakonybél marc. 10-én 1870.

Vetten martius 20 1848

204

Tekintetes tudós Titoknok úr!

Szerencsés vagyok ez alkalommal a' „nevelés"ről irt, és csak imént megjelent munkámból ttes Titoknok úrnak két példányt küldhetni. Az egyikkel őszinte tiszteletem' jeléül jó Kegyednek kedveskedem, a' másikat méltoztassék az academia' könyvtárába helyezni. Több évi tanárságom' e' kalásszaival szeretett honunk' szellemi javát, 's academiánk, mellynek parányi tagja én is vagyok, díszét vágytam nevelni. Méltoztassék hazafiúi törekvéseim e' művét becses figyelmére méltatni, 's olly szivvel elfogadni, millyennel azt küldöm.

Ha a' Pestről visszatérő bakonybéliek által ttes Titoknok úr az academia' ezidei névkönyvét, az „academiai értesítővel együtt, Cassár Ferencz' kezén át, elküldené, igen lekötelezne, minthogy ennél biztosabb, 's gyorsabb alkalom nem könnyen akadhat.

Tartson meg ttes Titoknok úr továbbra is szíves indulatiban, ki megkülömböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes tudós Titoknok úr'

Bakonybél marc. 10en 1848

Alázatos szolgája
Beély Jódélyk
tanár

Tekintetes, tudós
Schedel Ferencz úrnak orv. dr.
tt. tt. Társaságok' tagja, egyetemi könyvtárőr,
's a' m. academia' Titoknokának minden tisztelettel
Pesten.

Tekintetes tudós Titoknok úr!

Szivelt Barátom!

A' n.m. academiai Titok úr, valamint jó Kegyed' kizdalmas, és barátságos sorai csak dec. 8án jutottak kezeimhez; én, ki mindenkor szivesen hódolkam az academia, és Kegyed' bármelly felszólitásinak, most is legnagyobb készséggel siettek választ adni azokat illetőleg, mikre felszólitatom. A' literaturáról, s jó gesztekről én legkevesbbé sem feledkeznem meg; sőt lelkiösmeretem igen gyakran társalgok közikben, emlékembe idézve fel ama' kellemes órákat, mellyeket velök, de leginkább Kegyedel szerencsés valék töltheteni. Hogy rég' hallgatok az irodalom' terén, nem tagadom, de ha Kegyeddel kizdalmasan közleadem hallgatásom' okait, hiszem: mikent Kegyed' méltányolását kiérdemlendik. Egésségem az 1847ik év' derekától sokat szenved; mellbajaim, de leginkább fuldoklásaim elvitatnak a hosszu iléstől, s majd minden nagyobb irodalmi munkát reám nézve lehetetlenné tesznek; e' bajhoz a folyton mátka járul, melly leterhezve elvetetlenül két-három napig megszokott lenni; az eddigi használt különféle orvosi szerek ónjtott sikert nem fejtettek ki e' bajok miatt 1848ban már igen nehezen tudtam a' tanárság' igenyeinek megfelelni, ezen okban a tanári pályától még azon esetre is megválandó voltam hánytelenségből, hahogy e' ranfolyam kapcsolatiság meg nem szüntettetik is; de a' megtörtént és csakugyan elhatározottá, s nekem ez év' végével uj hivatási — eddig előttem ismeretlen — pálya jutott t.i. a' belső gazdaság' főügyelete, mellyhez 1850ben a' jószág-igazgatói rovatkor tartozók' vezetése is kapcsoltatott, s e' kettős hivatal' pontos telyesitése immár annyira igenybe vonni időmet, hogy néha alig vagyok képes hivatalnak ugy foglalni, a' mint kellenek, s vannak napjaim, mellyekben a' kizlapokat sem futhatom át; önkiképesitésemre alig marad néhány perce, az irodalomnak pedig, mellynek mindenkor hü pártolója s buzgó elmozditója akartam lenni, épen semmi. Ezek szerént átlátja Kegyed gyarapuló bajaim mellett vendéki elfoglaltságomat, melly legjobb szándékom' kivitelét is meghiusitja, s hiszem, okaimat jó Kegyed is méltányolni fogja. Azonban, ha a' jó Isten egészségemet visszaadja — miher mindazonáltal reményem nincsen — s uj hivatási pályámon is több ügyességet szerzendek, bizonyára minden üres pezsgeimet fölfogom használni, hogy mind a n.m. academiai Titok úr, mind Kegyed' barátságos felszólitásainak egész készséggel hódolhassak.

A' mi pedig Kegyed' piros felszólitását b. Puzsics' egyházi, és vallási tárára vonatkozólag, illeti: igen sajnálom, hogy e' részben nem áll hatalmamban jó Kegyed', az egyetemi s m. academiai könyvtár' hiányos példányait kiegészitsem. Sajat példányom két év előtt egy szomszéd plébánosnál, kinek olvasásával az időt kösönöztem, véletlenül közbe jött halála után sokszori sürgetésem' daczára is oda veszett, s mainapig nélkülözi könyvtárom az arrajta lebegő folyamatot; az aradi könyvtárnak van ugyan egy példánya, de szinte tökéletlen, minthogy a 2ik füzet hiányzik. Igy vagyunk az egyházi tárral Zalamegyében, ama' kérdésre, hol szerezhetők meg a' hiányzó füzetek? válaszom ez: Bécsben Beimel Józsinél, mint az egyházi tár' egykori kiadójánál, s kinél a 8ik füzetet kivéve, melly Bécsben Bekény' intézetében Kovács Bál alatt nyomattatott, a' többi 15 füzet nyomtatás alatt volt; de a mint hallom Beimelnél az első füzet már sincs meg nem kapható. A' II. 12. 13. s 14ik füzetből van nálam néhány kevező hiánytalan példány, s én igen igen szivesen kezemnek

nyilatkozom ezennel e' hiányokat mikkel jó Kegyed, mind az egyetemi és academiai könyvtár' földárját illetőleg pótolni, csak tessék velem tudatni, vallyon hiányzanak-e? és én ez esetben örömest megfogom e' hiányzó füzeteket küldeni, de többet szolgálni legjobb akaratom mellett sem tudok. - Az egyházi tár' megjelenési évein, valamint b. Guzmics' névtelen czikkei illetőleg, a mennyire rólok tudomásom van, úgy hiszem e' levelem eléggé fogja jó Kegyednek világosítást nyújtand. - Ján Kegyedet ismét megesdettem arra is hogy egyházi gondolat b. Guzmicsnak minden munkát kiadni e. Bízvást úgy lehet / részemről nem fog hiányozni a' legkisseggesebb legyen, hogy az jó Kegyed igényleteinek.

Különben szeretnék magányunkban megvagyunk, mindenki hivatalos körében tehetsége szerint munkálva. Nyáltig érő darura, nelly mint várjuk, de egyszersmind kellemetlen vendég leresett meg bennünket téli napjain, olvadásnak indul; ujjunk járatlanok i ezek a' legnevezetesebb balonyi ujdonságok.

Kegyed' kedves válaszát a' fenczinekek iránt hasznossagosan elvárva, hogy szolgálatkészségemet mielőbb tanusithassam, fiszer. Sárkány Sándor apát uram részletesen jelenti i jó Kegyednek üdvözli minden jót kivánva, tapasztalt régi tiszteletem

Kegyed

Tisztelettel tudós Főtisztelő úr

Szekszárdon

Bakonyból dec. 10én 1851.

Főtisztelő tisztelő szolgája
i barátja
Bécsy Fidélis

„A' vallási és egyházi Tár" Guzmics' szerkesztése alatt 1852tól - 1859 évi végéig terjedőleg

jelen meg következendőképp:

1852.	Bécsben	Beimel József	—	—	—	I. II. füzet.
1853.	ditto	ditto	—	—		III. IV. ditto.
1854	ditto	ditto	—	—		V. ditto.
1855.	ditto	ditto	—	—	—	VI. és VIII. mint uj folyam I füzetje Pesten ban Beimel'nél megjelent.
						VII. ditto.
1856.	ditto	ditto	—	—	—	IX. X ditto. mint uj folyam II-III füzetje.
1857.	ditto	ditto	—	—	—	XI. XII. ditto Lónapolonként folyamokban, tehát egy füzet 6 számokban.
1858.	ditto	ditto				
1859.	ditto	ditto				XIII. XIV. ditto. Immár csakhogy a' nov. i dec. folyamokat Bécsi Fidél szerkesztése alatt.

1. Guzmicsnak czikkei tökmyire neve aláirásával jelentek meg, de ezeken kül tudomásom szerint még a' következő czikkek is övéi. u. m.

I füzetben: Sambuga válogatott levelei. - Jótevőségek. - Könyvismertetés, és kivonások.

II. ditto. E' füzet nem lévén birtokomban, nem tudom e' füzet' tartalmát is; de ha benne Sambuga levelei - jótevőségek, és könyvismertetések fordulnak elő; ezekről e' czikkek szinte övéi.

III. ditto. Eden az emberi nem' bölcsője. - Religió. - Egyház. - Sambuga' levelei. - Szapri Bál életrajza - Jótevőségek. - Könyvismertetések és kivonások. - Függelék; mint Guzmicstól való czikkek. Azonban a' „Függelék" „az egyházi ékesszólás" czimüek nem tudom tőle valnak - e. Ellenben a' jeruzsalemi templom' rövid leirása valószinüleg tőle eredt.

IV. ditto. Sambuga' levelei. - Vulkán' temploma. - Kuzmay' életirása. - Jótevőségek. - Könyvismertetések, és kivonások.

V. ditto. Sambuga' levelei. - Diana' temploma. - Jótevőségek - Könyvismertetések, s kivonások. A' függelék Czimü czikk is tőle van. II-ik szám alatt.

VI. ditto. Életirás. - Jótevőségek. - Könyvismertetések, s kivonások. A' függelék

VII. ditto. Sambuga' levelei. - Egyházi ékesszólás. - Jótevőségek. - Könyvismertetések, s kivonások, és szinte a' „Legendák" czimü czikk is.

VIII. ditto. Sambuga' elmélkedései. - Jótevőségek. - Italoki képedék' ismertetése. Függelék. -

IX. ditto. Egyházi éneklés Jeruzsálemben. - Jótevőségek. -

X. ditto. ditto ditto ditto (Egyháztörténetek). Hazai, és külföldi könyvek' megismertetése, s kivonása. Függelék.

XI. XII. ditto. Tizenkét Lónaponként kiadott számokban. Január. Külföldi literatura. Febr. Könyvismertetés. Külföldi literatura. Marcz. Jeruzsálemben kelt levelei. April Hazai literatura 6) alatt s külföldi. Május. Jeles mondások, s állitások. Jun. Hazai, s külföldi literatura. Jul. Szinte az. Aug. Szinte az. Sept. Külföldi literatura. Oct. Függelék. Nov. Könyvismertetés. és Függelék.

XIII. XIV. füzet. Minden czikkek sajat neve alatt jönnek elő. - A' nov. s. decemberi füzetet Bécsi Fidél szerkeszté. - Ez utolsó négy füzettel (XI. XII. XIII. XIV.) mind a' hes acad. főtisztnek irnak, mind az egyetemi s academiai könyvtárnak legnevezetesebb készlettel szolgál

Bécsy Fidélis
acad. lev. tag.

53. Begovcsevich Róbert
idb
1857-ből

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Eger, február 5én. 1857.

182

209

Mélyen tisztelt Tekintetes Úr!

Múlt évi Decemb. hó 26ikáról kelt felette becses sorai kisiretében megkaptam az Új Magyar Muzeum IX. nehány nap előtt pedig X. és XI füzeteinek példányait a kellő számban. Gondom is volt rá, hogy az előfizetők példányaikat pontosan megkapják. – Minthogy azonban az eddigi előfizetők körül többen jelentették már, hogy az előfizetők névsorából 1857ik évre hagyjam ki őket – ezen, de más részről azon körülmény-nél fogva is, hogy egyéb teendőim miatt az új magyar muzeum felöli gondoskodást jövőre nem vihetném úgy, mint az ügy érdeke kívánja, feltettem magamban, hogy a továbbra is megmaradni vhajtókat a körülmények-hez képest vagy könyvárusi, vagy postai úton teendő megrendelésekre utasitandom, valamint némelyeket már utasitottam is. A dolog ily állásában kényte-len vagyok felkérni Tekintetes Urat, hogy az 1856ik évi folyam utolsó füzetének példányait még hozzám,

az 1857-ik évi folyam példányait azonban az illetők által teendő megrendeléseihez képest az általok kijelölendő úton egyenesen a kijelölt helyre küldeni szíveskedjél.

Nagybecsű szívességébe ajánlott, mély tisztelettel vagyok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Begovcevich Róbert
érseki titoknok.

2/17

54. Behrnauer W. F. A.
2 Bd
1858-1861

184

212

Wien, den 16. Juni 1858.

Geehrtester Herr Doctor!

Ich erlaube mir im Ueberbringer dieser Zeilen Herrn M. Kohn aus Bistritz Ihrem Wohlwollen zu empfehlen und Sie in seinem Interesse zu ersuchen, was Sie für ihn als gedrückten Sacilien oder Ihm zu Römern. Jede Gefälligkeit oder ein ganz Zeilen der Aufmunterung oder bezugsweise Empfehlung an wohlthuende und freigebige Herzen wird mich Ihnen zu tiefstem Danke verbinden.

In der Hoffnung daß Sie meine Bitte geneigtest aufnehmen wollen

verharrend mit aller Hochachtung

Ihrer ergebensten Diener

Dr. W. F. A. Behrnauer,

Ammunitäts der k.k. Hofbibliothek Docent des Türkischen an der kaiserl. Universität, Mitglied der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft u. der Société Asiatique de Paris.

Wien, Stadt 1116. 4. 12

Dorotheergasse.

Sr. Hochwohlgeboren

Hr. Dr. Franz Toldy, Secretär der königl. Ungar. Akademie d. Wissenschaften

Pesth.

213

Hochgeschätzter Herr und Gönner!

Ich erlaube mir bei Ihrem lebhaften Interesse für die Mühe und den Fleiß, welche ich auf die Sammlung türkischer Urkunden zur Geschichte Ungarns im 16ten Jahrhunderte für die Ungrische Akademie der Wissenschaften verwandt habe, Ihre Humanität zu ersuchen, daß mir für diese große Mühe recht bald das dafür entfallende Honorar übermittelt werde, da dasselbe mir grade in diesem Zeitpunct sehr erwünscht sein muß. Zugleich bitte ich Sie in Ihrem werthen Antwortschreiben über den Empfang der neuen Sendung vom 27. Januar, den Sie gefälligst das Honorar beilegen wollen, mir auch eine gütige Auskunft über den Standpunct des Druckes meiner im Mai 1860 an die Akademie eingelieferten Schrift über das Steuersystem Sulaimans in Ungarn im 16. Jahrhundert mitzutheilen. Da ich das Vergnügen habe, Sie persönlich zu kennen, so werden Sie mir nicht übel deuten, wenn ich betreffs meiner Bitte, mich recht bald mit dem erbetenen Honorar zu erfreuen, Ihnen über meine persönliche Verhältnisse einige nähere Aufschlüsse gebe. Sie titulirten in Ihrem werthen Schreiben vom 20. Juni 1860 mit „Scriptor der k.k. Hofbibliothek" – doch muß ich Ihnen aufrichtig gestehen, daß es dazu noch lange Zeit braucht – dazu kommt, daß ich Protestant und Sachse bin, und kümmerlich mit einem geringen Gehalt von 525 Neugulden leben muß: Aussichten zur Erhöhung meines Gehaltes sind jetzt in der Reorganisation trouble gewiß nicht da – mein Einkommen an der Universität beträgt dieses Semester 3 fl. Ö. W. wobei mit die Kreuzer für den Studienfonds schon abgezogen ist – der Hauptgrund aber, warum ich Sie höflichst ersuchen muß, meine Bitte recht bald zu erfüllen

./.

Wien den 8. Februar 1861.
Vit. febr. 11. 861

Hochgeschätzter Herr und Gönner!

Ich erlaube mir bei Ihrem lebhaften Interesse für die Mühe und den Fleiß, welche ich auf die Sammlung türkischer Urkunden zur Geschichte Ungarns im 16ten Jahrhunderte für die Ungrische Akademie der Wissenschaften verwandt habe, Ihre Humanität zu ersuchen, daß mir für diese große Mühe recht bald das dafür entfallende Honorar übermittelt werde, da dasselbe mir grade in diesem Zeitpunct sehr erwünscht sein muß. Zugleich bitte ich Sie in Ihrem werthen Antwortschreiben über den Empfang der neuen Sendung vom 27. Januar, den Sie gefälligst das Honorar beilegen wollen, mir auch eine gütige Auskunft über den Standpunct des Druckes meiner im Mai 1860 an die Akademie eingelieferten Schrift über das Steuersystem Sulaimans in Ungarn im 16. Jahrhundert mitzutheilen. Da ich das Vergnügen habe, Sie persönlich zu kennen, so werden Sie mir nicht übel deuten, wenn ich betreffs meiner Bitte, mich recht bald mit dem erbetenen Honorar zu erfreuen, Ihnen über meine persönliche Verhältnisse einige nähere Aufschlüsse gebe. Sie titulirten in Ihrem werthen Schreiben vom 20. Juni 1860 mit „Scriptor der k.k. Hofbibliothek" – doch muß ich Ihnen aufrichtig gestehen, daß es dazu noch lange Zeit braucht – dazu kommt, daß ich Protestant und Sachse bin, und kümmerlich mit einem geringen Gehalt von 525 Neugulden leben muß: Aussichten zur Erhöhung meines Gehaltes sind jetzt in der Reorganisation trouble gewiß nicht da – mein Einkommen an der Universität beträgt dieses Semester 3 fl. Ö. W. wobei mit die Kreuzer für den Studienfonds schon abgezogen ist – der Hauptgrund aber, warum ich Sie höflichst ersuchen muß, meine Bitte recht bald zu erfüllen

./.

Hochgeschätzter Herr
Dr. Franz Toldy
Sekretär der k. Ungrischen
Akademie der Wissenschaften
zu
Pesth.

ist, daß ich mich jetzt für die Annahme einer auswärtigen Stellung in meiner Heimath Sachsen in kürzester Frist entscheiden soll und dazu brauche ich für die Ordnung meiner Wiener Verhältnisse die baldige Einnahme einer hübschen Summe Geldes. Ich habe Ihnen meine Lage ganz offen dargelegt wie sie ist und bitte Sie Hochverehrter Herr Doctor, bei Ihrer Güte und Förderungsbereitwilligkeit, bei dem von mir gewiß bethätigten Interesse und Eifer für die Hebung und Erhellung der magyarischen Historiographie (im 16. Jahrhunderte), daß Sie die Humanität mir mißgestimmten armen Gelehrten erweisen, meine Angelegenheit recht bald durch ein gütiges Antwortschreiben zu erledigen.

Ich rechne sicher darauf, denn dadurch werden Sie sehr zu Danke verbinden und heiter stimmen

Ihren ewig dankbaren und zugethanen
Diener und Freund
Dr. W. Behrnauer
Amanuensis d. k.k. Hofbibliothek
Stadt 1116. 4. 12.

215

55.

55. Bellaagh József
ide
1850-ből

Tekintetes Ur!

A Kisfaludy-társaság által kiadott munkák jegyzékét, mely nekem T. Ura-ságod részéről egész készséggel kiszolgáltatott, kívánt használat után, hálás köszönetem mellett visszaküldvén, mély tisztelettel maradok.

Pesten 1850. nov. 8.

alázatos szolgája

Bellaagh József

Jelintetes Soldy Ferencz
Urnak mély tisztelettel
Pesten

56. Bencúr János
3 db
1839–1844.

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

220

Tekintetes Szerkesztő úr!

Reménylvén, hogy á légkörünk mindennapi tü-
neményeit tárgyazó értekezés mindenki előtt,
á ki á természet' istenei müvei között nem
puszta tárgy- de értőleg vizsgálóként kíván
élni, kedves fogna lenni, nem érdektelennek
vélém ezen „Meteorologiai töredék" et „Der
Führer in das Reich der Wissenschaften" czímü
könyvbül Athenaeum' számára kiszemelni.
Bátor vagyok tehát á T. Szerkesztő urat
illőleg megkeresni, méltóztassék küldemé-
nyemet fennemlitett lapjába kegyesen al-
kalmazni.

Reménylvén, fáradságom sükeretlen nem
leend, magamat további figyelmébe ajánlva
vagyok

A' Tekintetes Szerkesztő úrnak
Eperjesen. Nov 4én 839

alázatos szolgája
Benviur Dániel

Tekintetes úr!

Hirtelen néhány napra el kellvén utaznom, bátor vagyok ezennel írásban tenni meg alázatos kéré-
semet. Családi sorsom hirtelen olly szomorúra for-
dúlván, hogy Pestet nemsokára el kellend hagynom.
Ennél fogvást annak kijelentése mellett, mispe-
rint ha kinevezetném is, a correctorságot el nem
vállalhatom, kénytelen vagyok e sederni: Legyen
szives a Tekintetes úr, mennyiben tehetségé-
ben áll, kieszközleni, hogy az eddig javitottam
ívekert járó, különben is igen csekély, díjt ho-
vahamarább megkapjam. Azon VI ívre nézve, mit
minap nyujték át, méltóztatott megigérni, hogy
azt assignálás végett azonnal szives leend fel-
küldeni. Én hiszem: az már le is érkezett. Azóta
az ívek kissé megszaporodtak, névszerint Hetényi
munkájához 3 ív járul, Obernyik szindarabjából
2 ívet már nyomtatás alá bocsátottam. Ezen
két munkát, ha ugy tetszik, szeretném bevégezni,
hogy az orthographia mindenütt egy legyen, és
addig Pesten maradok, míg bevégzem; de a kijáró
díjért nem várhatok itt, pedig, reményeim meghiu-
sulván, szükségem leend erre is. Azért e sede-

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

zem aláratosan, legyen szíves kieszközleni, hogy utána ne kelljen várakoznom.

Irántam mutatott nem érdemletten szíves ségeért hálás köszönetemet kifejezvén, magam további becses jó indulatjába ajánlom. De[illegible] april 11én 1844

A' Tekintetes Úrnak

aláratos szolgája
Benczúr János

MAGY. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

223

Vatican ep. 29/44.

191

224

Tekintetes úr!

Nem levén alkalmam személyesen előadni kérel-
memet, bátorkodom á Tekintetes úr hoz,
épen úton levén már, csak sietve írni.
Minthogy t. Helmeczy úr ugy hyilatko-
zott távoztamkor, misserint kész lenne
engem új félévre t. Nagy Ignácz úr helyére
felfogadni: ennélfogvást bátorkodom
alázatosan esedezni, misserint ha még
nem tetszett ő Excellentiájának visszaléptemet megírni, ha jónak tetszik lát-
ni, méltóztassék á kineverést már be-
várni, és azon esetre, ha én nevezetnémki, ezt akár Nagy Ignácz úrnak
akár Helmeczy úrnak tudtára adni, mi-
ről ők engem azonnal értesíteni fognak,
és ha én azonnal vagy elfogadom 's
felsiétek, vagy, mit alig hiszek, illőn
megkösönöm. Most több rendü vacantia
levén, ugy hiszem Fekete barátom is kap-
hatna helyet, és én nem lakandvari
itt, pontosan teljesítendném á reggeli
hivatali órákat, mint akárki, minthogy

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

csak délután lennék elfoglalva. Egyébr
ha Tekintetes úr azt látná, hogy mi
tam á dolgok hátramaradást szenvedné
nek: á világért se méltóztassék iránta
kimélettel lenni.

Esedezem alázatosan: á Philos. C
II K. (7–12) 6, á Föür és Gör (1–5)
és így mindössze 11 ivért járó 8 f. 4
kr. pp. járó javitási díjt méltózt
sék nekem assignáltatni, 's az assig
tiót T. Nagy Ignác urnak adni,
nek én róla már nyugtatványt is
adtam.

Magamat tapasztalt becses kegy
be örökre ajánlván mély tisztelett
maradtam

A Tekintetes úrnak

alázatos szo
Benvúr Sa

225

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

57. Benöfy Soma
1 db
1857-böl.

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

D. a. J. Dédes Decemb 27. 1857. 227

Mélyen tisztelt Tekintetes Szerkeszlő úr!

Az e hó 4kén kelt fölöttébb becses levelet, ugy vettem épen karácsonykor, mint a legkedvesebben meglepő karácsonyfát, melyről a gyermekköröm ajándékgyümölcsecsel táplálkozik. Valóban gyermeki örömmel üdvözlöm az időt, mely megengedi nekem, hogy én is ültessek az irodalomba egy élő karácsonyfát, melynek palóc élet sajátságokat gyümölcsöző ágai, nem öt világra ugyan, de öt vármegye kis világára terjednek. Ennyi eredeti kunfajta magyar palóc megérdemli hogy ismertessék, és érdemeihez képest becsültessék.

Én gyermekkoromtól fogva tanulmányoztam a palóc világot, 's megtanultam még beszédmódját is; - 's innét van, hogy ugy kivettem a palóc szivét; és ép azért sokszor egész palócúl irom a verseket, mindenhoz pedig ugy, hogy a palóc is megérthessen. Általában humorral vegyítém a népies előadást. - És jegyzetekkel kisérem.

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Palócvilágot ismertető verseimet a Kisfaludytársaság akarta kiadni; de a forra-
dalom semmire tette az akaratot. Azóta várva vártam az alkalmat, hogy vi-
lág elé bocsáthassam munkámat. S ime most váratlanúl itt a legmegtiszteló
alkalom: az Akademia organuma a firmák firmája, hogy ne hagy ne sietne
a felszollitásnak eleget tenni.

Azonban, minthogy én a munkával nem nagyon siettem; biz abban van sok
simitni és egészitni való; erre nézve egy kis idő kell. Csak azt kérem tehát
hogy egy kis időt nyerhessek a rendbeszedésre! T. Reguly úr körülbelül me-
dig várhat utánam? — Dolgozni ugyan fogok most már nyakra fő-
mert a nagy nevek szomszédságából nem szeretnék kimaradni; de hogy a liz-
tizennégy ivre terjedendő dolgozat mikor meket sajtó alá, nem tudom.

Ki is a nagy becsü válaszért reménkedve maradok

a mélyen tisztelő Tekintetes uznak

alázatos készségü szolgája

Benőfy Somagy

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

284

58. Bene Terenc ifj
3 db
1831–1843.

MAGY. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

Kegyed volt az első, ki a tetszhalálróli
leczkéim kiadására – már két esztendő elők
szóval bátoritott; az idén Henke fordítá-
som kegyedben egy méltányló birálót nyert;
engedje, hogy ezen jelen nem annyira
tudományos, mintsem közérdekű munkács-
kámat kegyednek bemutassam, ki tovább-
ki kegyességébe ajánlott maradok

alázatos szolgája
Pest, Aug. 6án, 1843. Ifjabb Bene Ferencz.

MAGY. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

Tisztelt Collega uram!

Egy alföldi orvos úrnak híresztelő hirdetése küldetek hozzám, hogy meg írnám, és é valamit? — tudván t. Collegáso az illyeket mind öszve szedi, én ezt haszonvételére áltküldön el nem halgathatom még is, hogy illy tarka irásmódnál főkép tetszik ki á mostani magyarságunk dicsősége, mellyre nézve á többiek közt t. Collegám érdemeit háládatosan meg ösméri

Ifjabb Bene Ferenc.

30/9 31.

T. Schedel Ferenc orvos Doctor és rendk. Professor úrnak, sát.

19
4
6
7,6
292

233

D. Schedel
az Orli Tár hivatalában.

Deron háza. 1dik em.

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Az Atyám elutazása hónapra ugyan ki van tűzve, mintegy azonban még egy pár súlyosabb betegjei vannak, azt egészen bizonyosan el nem határozta; ez volt az oka, hogy én a minap tisztelt barátom úrannak semmi bizonyos hírnek nem szolgálhattam és most is csak mint valószínűt közlöm, ki további barátságába ajánlott maradok

Kesfőn, 7 órakor regl.

alázatos szolgája
Hj. Bernfeld

ACADEMIA ... ARA

235

236 198

59. Bene Sámuel János
1 db
1845-ből

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Felix Schedel Ferenc arnak

Kesmark am 26 Februar 1845

Wohlgeborner,
Hochgeehrter Herr Secretair!

Ich hoffe, Sie werden sich wohl noch erinnern, daß durch den Unterzeichneten ein Paket Schriften, Bogentheilungen betreffend, zur Unterbreitung der ungrischen gelehrten Gesellschaft an Sie gegen Retour-Recepisse auf dem Wege der Eilfahrts-Anstalt übermacht worden ist. Das Retour-Recepisse ist unter Einschreib-Nro 4453 „Pest den 17 Mai 1844" gezeichnet und mit Ihrer Unterschrift versehen. Auf eine freundschaftliche Anfrage bei Herrn Fr. Hunfalvy nach seiner Rückkehr von Pest vernahm ich, daß meine Schrift sammt den beigefügten Tafeln schon der Prüfung übergeben worden, und seit dieser Zeit erwarte ich die Rückkehr derselben mit dem Berichte über das Ergebniß der Prüfung. Euer Wohlgeboren werden es ganz in der Natur der Sache liegend finden, daß Geisteserzeugnisse, selbst wenn es Geburten der Phantasie wären, ihrem Vater am Herzen liegen, daß man von ihnen nicht gerne, wie von alten Freunden, auch wenn sie nicht mehr fürs Leben empfänglich wären, sich lossage, und so werden Sie meine Nachfrage über ihr Geschick, und die Bitte, dieselbe mir nächstens zuzuschicken, selbst entschuldigen, ja billigen. Wohl habe ich die Unrichtigkeit der allgemeinen Bogentheilung, die ich der Prüfung der ungrischen Academie unterbreitete, später selbst gefunden, und hege nur noch Zutrauen zu der dreitheiligen Bogentheilung; darum bin ich gespannt das Resultat derselben von so hochgestellten und hochgebildeten Männern in Bälde zu erfahren.

Mit dem innigsten Danke für die Bereitwilligkeit meiner Bitte von Ihrer Seite zu willfahren, wiederhole ich das Ansuchen die Schrift sammt den Tafeln in Kurzem auf sicherem Wege, — sei es nun auf dem Wege der Eilfahrts-Anstalt oder vielleicht auch beim nächsten Pester-Markte durch H. Emrich Nenowich aus Kesmark, wobei das Paket dem H. Appiano zu übergeben wäre, — an mich zurück zu übermachen. Ihrer Güte und Ihrem Wohlwollen mich empfehlend verharre ich mit der größten Hochachtung

Euer Wohlgeboren

Ergebenster
Joh. Samuel Bene
Prof. der Gramatik in Kesmark.

298

60. Beöthy Zsigmond
6 db
1839–1842.

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Pozsony, nov. 11. 1839.

239

Tekintetes orvos-doctor, 's nagyon tisztelt Szerkesztő úr!

Nevelési literaturánk' szegénységét magam is, és újonnan fedezni akarván, összeállék ismét a' Koszorú' kiadójával, hogy egy Beszélytárt indítsunk meg előfizetés útján, érdekes, és többnyire történeti adatokon épült elbeszélésekből szőve, gyermekek' számára. A' beszélytár hat füzetre terjed, 's minden hónappal egy-egy et jelenik meg, f. évi decemberto kezdve, minek bővebb leirása lapok melletti értesítőkben jelenni fog. Addig is kérem a' tekintetes urat, méltóztassék a' leg-

Pozsony, nov. 11. 1839.

239

Tekintetes orvos-doctor, 's nagyon tisztelt Szerkesztő úr!

Nevelési literaturánk' szegénységét magam is, és újonnan fedezni akarván, összeállék ismét a' Koszorú' kiadójával, hogy egy Beszélytárt indítsunk meg előfizetés útján, érdekes, és többnyire történeti adatokon épült elbeszélésekből szőve, gyermekek' számára. A' beszélytár hat füzetre terjed, 's minden hónappal egy-egy et jelenik meg, f. évi decemberto kezdve, minek bővebb leirása lapok melleti értesítőkben jelenni fog. Addig is kérem a' tekintetes urat, méltóztassék a' leg-

MAGYAR AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Közelebbi Figyelmező' literaturai mo-
galmában róla figyelmeztetést te-
ni, 's egyszersmind tudatni az elő-
fizetést, melly a' 6 füzetre 1 f. 2
Kr. p. p., különben pedig minde
egyes füzet 20 p. Kr. Az előfize-
tést minden hiteles könyvárus
elfogadja. Hogy pedig a' gyer-
mekek is minél előbb szokjanak a
betűk' egyszerűsítéséhez, cz helyett
egyszerű c-vel élek, a' hiányjelek
azonban mindenütt meghagyva.
A' gyüjtemény' címe „Beszélytár"
leend, 's az első füzet a' napokban
már sajtó alá kerül.

Melly kérelmem után nagyon tis-
lve a' t. Szerkesztőséget, vagyok
igaz tisztelője 's polgá-

Meöthy Zsigmond

240

MAGY. MADEMIA KÖNYVTÁRA

Pozsony, nov. 30. 1839.

2041

Tekinteles Szerkesztő úr!

Birálatot küldök, életemben tán elsőt, egy kisded versfüzérről, mit tán a' t. úr is ismerend. Az egész könyvben tán legajánlatosabb czíme. Benne nincs semmi emlitésre 's hosszabb birálatra méltó azokon kivül, miket kiemelék. Ha alkalmasnak 's helyesnek találja a' tekintetes úr birálatomat, felvételni kérem.

Maradván igaz tisztelője 's polgája

Meöthy Zsigmond

Tekintetes
Schedel Ferencz orvos-tanár úrnak,
's a' m. academia' érdemes titok-
nokának sat. tisztelettel
Pesten.

242

KONYVTARA

Jaság: számára mértett

Pozsony, december 27. 1839.

8043

Nagyon tisztelt Szerkesztő úr!

A' napokban jelenvén meg Beszélytáram' első füzete, evvel a' tekintetes úrnak egész örömmel sietek kedveskedni, küldvén egyszersmind egy példányt a' m. academia' könyvtárának is. Külseje eleggé csinos, 's okosóságához képest ajánlatos. Ügyekeztem minél correctebben nyújtani az apró szenteknek, hogy az előszó szerint is annál könnyebben czélt érhessek. A' még kijövendő 5 füzet minden esetre olly áldozatába kerül időmnek, mit tán lelkemmel 's tehetségemmel rokonabb munkák-

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ra szenteíhetnék: én azonban szivem
ből szólva — sajnáltam már azon ap
ró nemzedéket, melly ifjusági köny
veink' hiánya miatt, nyelvünket ha
ladásában nem kísérheti, 's átlatini-
zálva iskoláit, nyelvének ő is csak
annyi ismeretével 's müveltséggel
bír jövendőre, mennyivel jelenleg
ifjaink' többsége. Szemem előtt tar
tám különösen a' nyelv' ügyét; 's a
dolgozásban Chimani' beszélyeinek
formáját. Mennyire boldogúltam,
's mennyiben sükerült? — erre néz
ohajtva várom el minél előbbi és
revételeiket a' tekintes Szerkesztőkne
hogy magamat azokhoz alkal-
mazhassam. Egyébiránt a' tek. szer
kesztőségnek alázatos tisztelemet
jelentvén, vagyok a' t. úrnak
igaz tisztelője
Beöthy Zsigmond

244

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Pozsony, martius 19. 1840.

245

Tekintetes táblabíró, 's nagyon tisztelt szerkesztő úr!

Nagyon sajnálom, hogy távollétem miatt többé nem lehete Pozsonyban személyes szerencsém, 's így e' becses alkalmat elvesztve írom nehány soraimat, mellyekben literaturai ujságul és mozgalmúl jelentem, miképp szinmüveim' II. kötete a' következő tartalommal: Jurista és kis lány, vj. 1 felv. átdolgozott alakban, 's Kóbor Istók, énekes parodia 4 szakaszban — e' napokban hagyja el a' sajtót, mint Bucsánszky' tulajdona. Továbbá ugyan e' kiadó a' jövő évre egy, naptárral összecsatolt almanachot adand ki, egy szép acélmetszettel, mit már magam is láttam, és dicsérhetem. Tartalma a' jelesebb zsebkönyvek és folyóiratok' cikkelyeiből van össze fürve, 's külsejére nézve is méltán foglalhat helyet hölgyeink' toilett-asztalám. Kérem egyébiránt a' tekintetes urat, méltóztassék Beszélytáramnak a' Társaság' számára nyújtott tiszteletpéldányait is a' többi ajándékok körtt megemlítem. A' Tik füzet is már sajtó alatt van,

's á' diaeta végeig, melly prolongatio útján alkalmasint elnyúlik
még junius ~~vége~~ 2áig — á' többi 3 füzet is megjelenik. et' magyar
nyelvre legközelebb érkezett k. leiratban egyik pontúl rendelve lön
az is, hogy minden szerző tartozzék ezentúl á' m. academiának ki-
jövendő munkája egy példányával kedveskedni. E' k. leirat többi
pontjaira nézve is meglehetős fontosságu.

Többire maradván igaz tiszteletetem mellett

alázatos szolgája

Meöthy Zsigmond

Komárom, junius 3. 1840.

Tekintetes orvos-doctor, 's nagyon tisztelt szerkesztő úr!

Küldöm ez alkalommal fránmüveim 2ik kötetét, a' m. academiának jelenleg már törvény rendeletéből is, 's a' tek. úrnak fúves tiszteletem újabb bizonyságaul. A' Jurista és kis tányt nagrészben átdolgoztam, 's csekély ítéletem perint — tán javítám is. Mi pedig bohózatomat illeti, úgy hiszem, jelen parodiáink között ez is helyet foglalhat. Némellyek hőse' és forsa' fölemelésében merészséget látnak, 's mi több — hihetetlenséget; én azonban ezeknek csak azt jegyzem meg, miképen a' nép meséi elhagyatott egyedeit tündérek barába szokta vetni, hogy

Tekintetes Schedel Ferenc úrnak, több t. ns vmegyék táblabírájának, a' m. academia' titoknokának, 's az Athenaeum' és Figyelmező' egyik szerkesztőjének zat. tisztelettel

Belső város, kigyó-utcza, ~~403~~ sz. 1. em. (403).

Pesten.

Gyurbanlúcsan Gyurgyó' ... Kalocsán

Gyurgyó' ... Kalocsán

398/304

7/308/44/28

398/304

309/44/364

398/64/39

aron igazságokat, mik már az életben
megritkultak, tündéri hatalom által
meséiben még némileg fenn tarthassa
Mik egyébiránt a' bohózatot leginkább
érdekesitik, ezek az életből jól kivett 's
rajzolt képek és jelenetek, miknek satyrái megannyi tanulságok lehetnek.

— Beszélytáram' Tik füzete is elké-
szült már, 's csupán jelentése hibázik
még, mit ha megkapok, aronnal küldé-
dem rendes példányait a' tek. úrhoz.
Most Komáromban maradok a' sz. Ist-
váni törvénynapig, 's ekkor ohajtott sze-
rencsém lesz a' tek. urakat ismét sze-
mélyesen is tisztelhetnem, szíves iid-
verletem mellett

igaz tisztelője 's szolgája
Szöthy Szigmond

206
249

Tekintetes titoknok úr!

Befejezve lévén Beszélytáram' 6 füzete, a' legszivesb örömmel kedveskedem abból a' még hiányzó két utolsó füzettel, az academia' 's a' tekintetes úr' részére. Méltóztassék azokat elfogadni, 's rólok a' Literaturai mozgalmakban rövidke ismertetést adni, a' még mindeddig hiányzó critica' póttásaul. Érnek-e sükert a' nevelés körül tett eddigi csekély fáradozásaim, vagy nem? – nem tudhatom; azonban tétekismeretesen mondhatom, hogy nem hiú czélokból, hanem egyenesen lelkem' azon tiszta meggyőződéséből fogtam e' munkához, hogy nevelésünk iskolájába, melly olly gyenge alkotmányu 's olly nép-

telen, egy pár könyvecskével bárki-
nek részéről is belépni — nem ártand.
Többire megamat mindenkori szíves
figyelmébe ajánlva, maradtam
a' tekintetes úrnak,
Komárom, mart. 26. 1842.

igaz tisztelője
Szöthy Zsigmond.

61. Bernstein Károly Hugo
1 db
1845-ből.

V. mass. 4.44
282
284

Euer Wohlgeboren!

Sie werden sich wohl schwerlich meiner als eines Schulkameraden erinnern, auch bei mir erhob sich diese Erinnerung aus dem tiefgefühlten Bedauern, nicht so, wie Sie das Glück genießen, meinem Vaterlande nützlich sein zu können, indem mich widrige Verhältnisse von der ungarischen Sprache immer mehr entfernten, so daß ich jetzt, wie ich es dem eifrigsten möchte, nicht oder nur sehr schwer im Stande bin, meine Kräfte der Vaterländischen Literatur zuzuwenden.

Nichts destoweniger nehme ich mir die Freiheit Ihnen meine neueste Werk: „Brutus u. Lucretia" zur gütigen Erinnerung zu verehren, umso mehr, da Sie, als Sekretär der Ungarischen

Akademie, der ich den bessern Theil
desselben, den „Brutus" nemlich, zuzeig-
nete, ein volles Recht auf meine
besondere Aufmerksamkeit haben.
Ich bitte Sie nur, auch meinen Werk
Ihre gütige Aufmerksamkeit zu wid-
men, und es soll mich ungemein freu-
en, wenn es Ihnen Vergnügen
gewährt, von einem Landsmann und
mäßigen Schulkameraden etwas
Gutes zu erlesen.

Der Akademie habe ich eben durch
den Hr Grafen Széchényi 5 Exemplare
ehrerbietigst übersandt.

Mögen Sie ich gütigst erinnern
an Ihrem mit Hochachtung
ergebenen

Carl Hugo Dr Bernstein

Wien 30/1 45

253

62. Bertha Sándor
2 dt
1847–1858.

285

Tekintetes Titoknok Úr!

Sajnálva kell jelentenem, hogy á mai academiai kis-gyülésre nem mehetek, mert épen délutáni öt órakor jön hozzám két Vozs (Vas) megyei atyafi, pörbeni egyezkedéj végett, kik holnap indulnak hazafelé 'ara benek (arra befelé) hun (hol) á hágcsu mellett pertyukák (pillangók) röpkönnek á bürün (gyalafidon) belű (belül)? —

Á névkönyv' számára küldöm jegyzetem: az életleiráj is készül: de á 809ki francia háború alatti események, és á 825ki ország-gyülésen velem történtek leirása egy kissé hosszúra talált nyulni, 's így az egészet öszsze kell vonnom. De talán elég is lenne enynyicske „született ekkor, 's meghalt." — Mert mit használ most Nabugodonozornak, hogy á játékszínen emlegetik nevét? — Vagyok-

Kedves Barátom Uramnak —

Szívé

B. Sándor

Pest, Mart. 17n 847.

Sz. Gst. 22k fejezet.

Bertha' fordírása.

(szolgának)

Ha valaki jövevényt jó szívvel befogad, 's art (sibi) táplálékkal eiszességesen elfárja; mig egyességük szerint táplálatik, ne hagyja el táplálóját (gazdáját), 's valakiher máshoz ne ajánlhozzék jövevényül – (mint jövevény-szolga máshoz ne szegődjék).

Lásd az előbbeni fejezetet, hol a' „Seniorról – Seigneur röl van szó.

'Hospes' nem idegen, sem vendég, – hanem jövevény. Illyen volt Sz. István idejében minden idegen helyről jött ember, a' ki szolgálatba állott valamelly elökelő (Senior) magyarnál. Hunt-Pázmán is illy német jövevény volt, ki bajnoknak szegődött be magánál (a' Király-nál Istvánnál, [illegible] zsoldosával együtt, 's Később főispány is lett. Innen Hont vármegye. – Volt négy fia tiktől származtak a' Darvasok, Szkárosok (Száros), Sándrinusok (Sándor család) és Hamvaiak. – Ezeket egy Gara nádor ákaltal kiadott okiratból tudom, – egy régi örökösödési táblai pörbül! – Eheu!! – – – ..

szolga, kit ura szóllogat: „Janusi Te!" – [illegible]

Zartorik a 210. B

257

Tekintetes Dr. Schedel Ferencz Úrnak
riszelettel.

Helyben

B

258

1833. Sept. 24.

Jelenvoltak: Kubínyi Ágoston tiszt. ig. tag. Elnök.

Rendes tagok:

Bugát a' Finn-nyelvben tetheteden.
Jerney = Lebedias.
Győry a' megrestesült számtan
Kiss Károly = Jobbra át! álj! - tűz! -
Gebhardt. Dat Galenus opes.
Kállay a' Polyhistor - bölcsész, Chazar és hun vitéz.
~~[illegible]~~ Czuczor. fáradhatlan szófejtő, jövendőre főapát.

Leveledzők:

Bertha: Werbőczy, és igy most már sommi! -
Császár Aesthetico - prætico - juridico - Politicus.
Kemény Josika Miklós jó surrogatum.
Lukács Házasulandó gazdag vidós, és varó.
Tepiczky fő orientalisztus
Pauler a' csuda emlékezhetségű tanár
Toth Lőrincz Kicsapott ifjú Werbőczy.
Wenzel: Olasz - Slav [illegible] buvár.
Szikács: Ritka madár ist közöttünk, a' nu kár!

Toldy = minden mindenekben.

Pest, Nov. 30. 1858.

Kedves Barátom!

Szomorúan hallottam, hogy tegnapi rekedtségi rosszullétéd valóságos náthahurutti lázzá fajult.

Az Istenért, beteg ne légy! – mi lesz úgy az akademiai nagy gyülésből, ha Te beteg lész? –

Bezeg jó volna, ha most valami hányt vetett jegyzőnk volna is: még Kállay beteges tagtársunkat és magamat sem véve ki.

De Neked nem szabad beteg nek lenned. Meg kell minél előbb gyógyulnod.

Im' küldök számodra egy üveg asztali ménesi vörös bort: igyál ebből naponkint két pohárral, és meggyógyulsz, ha halálos beteg lennél is. –

Isten Veled! –

Híved

B. Sándor

MAGY. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Tekintetes Toldy Ferencz Úrnak sipoelem.

Korona utcza. Vad embernél, 2ᵗᵒ emeleten.

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM

LEVELEZÉS

4.º

61/b.

TOLDY FERENC

LEVÉLTÁRCÁJA

II. „B"

VÉGE